NATIONAL LIBRARY
APR 27 1972
BIBLI QUE NA E

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY
NEWSPAPER FOR ALL LATVIANS

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; Editor-in-Chief: KRISS SIDARS. Telephone 465-7902. United States Editoral Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

16. N-RS. TREŠDIENA, 1972. G. 12. APRĪLIS 22. GADS WEDNESDAY, APRIL 12, 1972

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

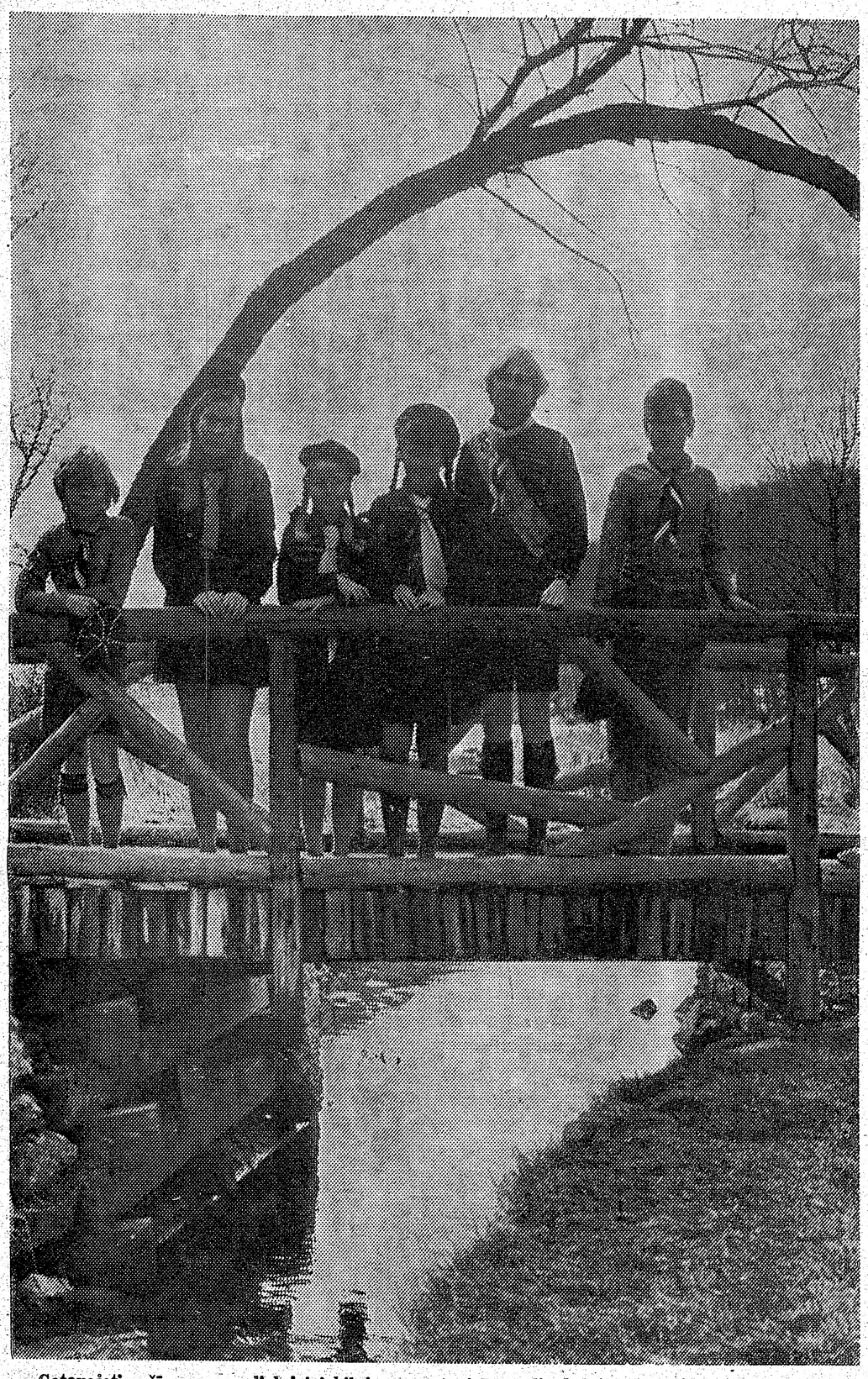

Gatavojoties šīs vasaras lielajai jubilejas nometnei Rīga dimd, latviešu gaidas un skauti sākuši jau nodarbības brīvā dabā. Uzņēmumā — Gaujas (14.) gaidu un Tērvetes (19.) skautu vienību dalībnieki šķēršļu gājienā Toronto. No kreisās: Andris Bramanis, Sarma Eglīte, Gundega Ķelle, Viviana Vasarāja, Juris Bramanis un Haralds Hartmanis. Lielās nometnes Rīga dimd vadība aicina latviešu skautus un gaidas no visas Ziemeļamerikas, arī tos, kas ir amerikāņu vai kanadiešu vienībās, piedalīties jubilejas nometnē no 1. — 9. jūlijam Saulainē, informācijai rakstot ar adresi: J. Treimanis, 8 Nipissing Dr. Islington, Ont., Canada.
J. Liģera uzņēmums

Konsuls Vilis Tomsons pārceļas uz Vašingtonu

Latvijas konsuls Kanadā Vilis Tomsons ar šāgada 1. maiju pārcelts no Montrealas augstākā diplomātiskā dienestā uz Vašingtonu, Latvijas sūtniecības padomnieka postenī, kas līdz šim bija vakants.

Vilis Tomsons ir viens no mūsu vecākajiem diplomātiskiem darbiniekiem. 1937. gadā viņš sāka pildīt Latvijas sūtniecības Londonā trešā sekretāra pienākumus. 1941. gadā Latvijas sūtnis Kārlis Zariņš viņu komandēja uz Dublinu, Īrijā, aizstāvēt Latvijas kuģu īpašumtiesības. 1942. gadā Vili Tomsonu pārcēla par Latvijas sūtniecības sekretāru uz Buenosairesu Argentīnā, bet no 1944.—1951. gada maijam viņš darbojās diplomātiskā dienestā Riodežaneiro, Brazilijā, kad tā paša gada 5. jūnijā ieradās Toronto, dažus mēnešus pildot sekretārā pienākumus Latvijas ģenerālkonsulātā. Ar 1951. gada 19. septembri Vilis Tomsons uzņēmās Latvijas konsulāta vadību Montrealā, pildot šo amatu vairāk nekā 20 gadus.

Vilis Tomsons dzimis 1905. gada 24. decembrī Rīgā, kur studējis tautsaimniecību Latvijas universitātē. Diplomātiskā dienestā darbojies jau 35 gadus, no kuriem vairāk nekā puse aizvadīta Kanadā. Šajos gados Vilis Tomsons cieši sadarbojies ar šejienes latviešu sabiedrību, bieži ierodoties no Montralas arī lielajā latviešu centrā Toronto, kur bijis klāt visos nozīmīgākos latviešu sabiedriskās dzīves notikumos. Atzīmējama arī V. Tomsona lielā sadarbība un vienmēr

Vilis Tomsons

laipnā pretīmnākšana mūsu presei.

Ar Viļa Tomsona pārcelšanos uz Vašingtonu latvieši Kanadā, it sevišķi Montrealā un Toronto, izjutīs lielu trūkumu. Taču apmierinājums ir tas, ka viņš arī turpmāk darbosies tepat mūsu tuvumā, mūsu draudzīgajā kaimiņvalstī. Vilim Tomsonam, stājoties augstākā diplomātiskā postenī, iet līdzi visu Kanadas latviešu vēlējums tikpat neatlaidīgi cīnīties par mūsu apspiestās tautas tiesību atgūšanu kā līdz šim.

DV DIENAS
MILVOKOS
NO
1. LĪDZ 3.
SEPTEMBRIM

naudas pazemināšanu pensionāriem. Vēl vienmēr nav atrisināts jautājums par informācijas materiālu sagādi un iespiešanu, kaut gan vajadzība pēc šādiem materiāliem ir liela. Līdz šim to daļēji ir centušās atrisināt vietējās latviešu organizācijas, tagad to lūgs darīt Informācijas birojam. Bija arī neskaidrības par ALAs turneju biroju, jo turnejas līdz šim ir kārtojis Latviešu biedrību sadarbības centrs.

ALAs goda priekšsēdis A. Bērziņš bija atsūtījis referātu „Latvijas okupācijas varas attiecības pret latviešiem trimdā", kur bija uzsvērts, ka nav iespējams veidot trimdas un dzimtenes latviešu vienotu straumi, kā to pirms pāris gadiem Eiropas latviešu jaunatnes apvienības politiskā seminārā mudinājis dzejnieks Pēteris Aigars. Jautājums, kas šķir trimdas latviešus no valdošās varas Latvijā, nav saimnieciskā

(Turpinājums 24. lpp.)

Galvenais mērķis - nokratīt Maskavas jūgu

SADARBĪBAS CENTRS LEMJ PAR NĀKOTNES UZDEVUMIEM

Latviešu biedrību sadarbības centra paplašinātā prezidija sēdē Čikagā Latviešu namā 18. un 19. martā piedalījās 24 pārstāvji no Detroitas, Kalamazū, Grand Rapidiem un Čikagas, sēdi atklājot un vadot centra vadītājam Viktoram Vīksniņam. Rakstveida sveicienus bija atsūtījuši: ALAs priekšsēdis U. Grava, goda priekšsēdis A. Bērziņš, Informācijas daļas vadītājs I. Spilners, ASV DV zemes valdes pr-ks J. Utināns, LPB pr-ks V. Irbe, kā arī Bostonas, Demoinas, Indianapoles, Saginavas, Mineapoles un Dienvidkalifornijas latviešu biedrība.

No V. Vīksniņa ziņojuma par prezidija darbu izrietēja, ka Sadarbības centrs cenšas reaģēt uz dažādiem notikumiem gan latviešu dzīvē, gan arī ASV politikā. A. Kandrovičs ziņoja, ka kasē uz šāgada 18. martu ir 1279,47 dol.

V. Vīksniņš nolasīja ALAs valdes priekšsēža U. Gravas vēstuli, kurā bija minēti daži pārrunājami jautājumi Amerikas latviešu apvienības kongresā un ieteikumi nākamam darbības gadam. Visi bija vienprātīgā ieskatā, ka nedrīkstētu ierobežot valdes locekļu darbības laiku uz 5 gadiem, taču garākas pārrunas tika veltītas ALAs biedru karšu izplatīšanai un nolēma ierosināt biedru

Viktors Vīksniņš (pa kreisi) un kongresa loceklis Romans Pucinskis

LATVIJA AMERIKĀ

Trešdiena, 1972. g. 12. APRĪLIS 16. N-RS.

Latviešu nedēļas laikraksts. Iznāk trešdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors KRIŠS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šīmane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV —

par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50 tekstā $5.00 pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

CANADIAN PRESS ASSOCIATION 1970-1971

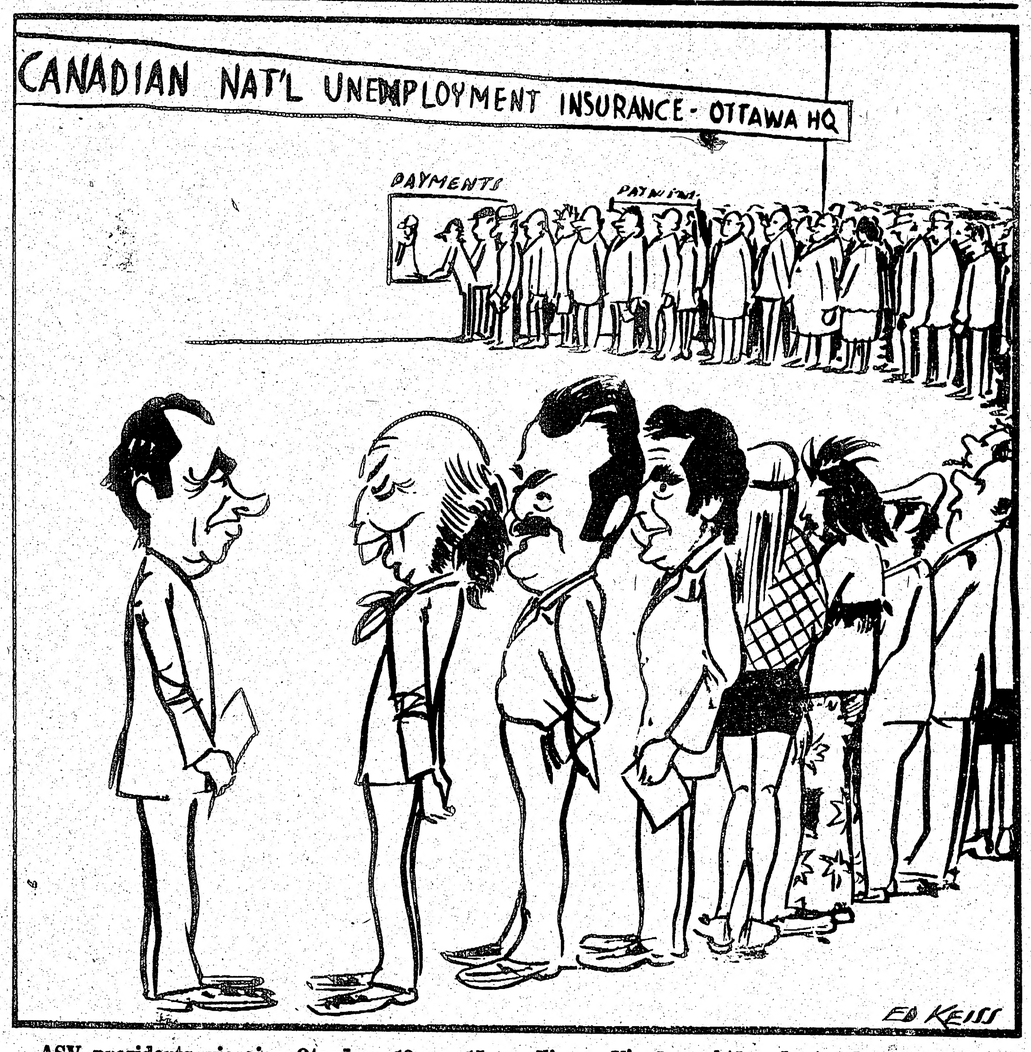

ASV prezidents viesojas Otavā no 13. — 15. aprīlim: „Vienā punktā mēs tomēr esam vienojušies — mēs pievienojamies klusajam tautas vairākumam." E. Keiša karikatūra

P. Grods

Reālitātes

Apsverot un vērtējot kā ieguvumus, tā pametumus, nebūtu jārēķinās ar apaļu gadu posmu, bet gan katrā gadījumā jāpiestāj notikušiem faktiem.

Šī gada rudenī latviešu trimdiniekiem apritēs divdesmit astotā gadskārta, kopš tie savas dzimtenes vietā izvēlējās svešumu, lai ne tikai paglābtu kailo dzīvību sev un savai ģimenei, bet lai svešuma krastos domātu, darbotos un uzupurētos savas nelaimīgās tautas un tēvzemes labā. To apņemoties, mēs ne tikai paļāvāmies saviem spēkiem un uzņēmībai, bet arī meklējām atbalstu savās apmetņu vietās, vispirms iekārtojoties jaunajos apstākļos, tad pamazām pārsviežoties uz idejisko cīņu.

Kādi ir bijuši panākumi? Un vai bez tiem neesam šausti arī ar pametumiem?

Taisnība: svešumā esam varējuši saliedēties nacionālā kopībā, kas ļevusi mums iespēju izvērst savu kultūrāli sabiedrisko aktīvitāti. Mums ir skolas, draudzes, baznīcas, rakstītais vārds, organizācijas un citi nacionālpolītiskās dzīves iestādījumi. Pēdējie ne tikai kalpojuši interniem mērķiem, bet jo vairāk darbojušies uz ārieni, lai aktīvizētu idejas, kuŗas virzītas uz mūsu brīvības un neatkarības atjaunošanu. Lai kādus šim virzienam mēs izvēlētos ceļus, šī kardinālā jautājuma iedzīvināšana atkarīga arī no to ieskatiem, rīcības un apsvērumiem, kam svarīgs, ja ne noteicējs, vārds tautu un valstu attiecībās.

Ar pirmo emigrācijas dienu svešajā zemē mūsu skati bija vērsti uz rietumu demokratijas citadeli — Savienotajām Valstīm, no kuŗu rīcības savā laikā bija atkarīgs daudzu tautu liktenis. Mēs arī zinājām un savos pirmajos trimdas gados Jaunajā pasaulē apzinājāmies, ka esam nonākuši un stāvam kādā stiprā aizvējā, kas par tādu kļuvis demokratiskas domāšanas un rīcības rezultātā, kas par visu augstāk vērtē un respektē brīvību, neatkarību un tiesības. Mums nebija ne mazāko šaubu, ka šādā garā Jaunā pasaule uztvērusi arī mūsu zemes un tautas likteni, iestādamās un uzsvērdama, ka esam tiesīgi atgūt zaudēto, kas mums vardarbīgi laupīts. Un šāda pašpārliecība deva mums lielu morālu gandarījumu un spēku — kaut ko darīt arī no savas puses. Šādā pašā sakarībā cerējām, ka ar katru trimdā aizdzīvotu gadu mūsu iecere un mērķi gūs lielāku atbalstu un ievērību un ka tuvojamies brīdim, kad tautu forumā nodārdēs Baltijas valstu liktenis, ne tikai saucot vārdā austrumu verdzinātāju, bet arī rīkojoties tā, lai tas atjēgtos savos noziegumos un sāktu domāt par to, kā atjaunot brīvību vergiem.

Diemžēl, aizgājušie gadi nav tuvinājuši nedz mūs, nedz citas padomju vardarbības mocītās tautas kaut niecīgākām izredzēm likteņa maiņai. Drīzāk gan noticis pretējais. Bez brīvajām Baltijas valstīm daudzas citas neatkarīgas tautas un valstis komūnisma agresijas rezultātā zaudējušas brīvību un neatkarību. Un ja šīs cietējas vienā vai otrā veidā ir lūkojušas grozīt savu likteni, tās nav saņēmušas nekādu atbalstu no to puses, kuŗu iespējās ir palīdzēt.

1956. gadā novembrī, dažas dienas pēc tam, kad padomju tanki bija apspieduši ungāru brīvības cīnītāju sacelšanos, kardinālis Mincentijs rakstīja toreizējo Savienoto Valstu prezidentam Eizenhaueram, lūgdams neaizmirst Ungārijas revolūciju un tās varonīgos cīnītājus. Kardināļa vēstule neizraisīja nekādu reakciju. Pie pirmās izdevības Savienotās Valstis sūtīja uz Ungāriju savus novērotājus, galvenokārt žurnālistus, kas savos rakstos aicināja ungārus samierināties ar notikušo resp. reālitātēm.

Vēl vairāk. Kad Savienoto Valstu pavalstnieku komiteja, kas bija noorganizēta Ungārijas revolūcijas 15 gadu atcerei pagājušajā gadā un kuŗas priekšgalā atradās kardinālis Mincentijs kā šīs komitejas priekšsēdis (National Chairman — P.G.), šī komiteja bija pilnīgi nesekmīga iedabūt savā sastāvā kādu Savienoto Valstu valdības locekli, kas uzņemtos goda priekšsēža pienākumus komitejā. Vai tā nebija nepārprotama liecība vienaldzībai par Ungārijas likteni?

(Turpinājums 6. lp.)

Lasītāju vēstules

JAUNA FILMA

Kanadas DV delegātu sapulces laikā 18. martā Toronto tika rādīta jauna filma, ko producējuši Kanadas DV.

Šī filma, kas uzņemta krāsās un skaņās, ir dokumentāri augstvērtīga, jo rāda DV 2. globālo dienu norisi 1971. gadā Toronto, tāpat Otra pasaules kaŗa lielo cīņu ainas, kuŗās piedalās latviešu kaŗavīri, apliecinādami tēvzemes mīlestību, cīnoties pret savas zemes okupantu — Pad. savienību.

DV 2. globālo dienu norisē vēl redzami pārstāvji no daudzām zemēs, godinot Latvijas karogu un altāŗa priekšā apliecinot tēvzemes mīlestību. Dziļā apgarotībā mūsu tautas mākslinieki globālo dienu norisē rāda augstvērtīgus patriotiskus uzvedumus. Mūsu kultūras sasniegumi parādīti izstādēs, tā stiprinot mūsu morāliskos spēkus — drosmi un ticību.

Šī filma būtu jāredz visiem, it sevišķi mūsu jaunatnei, jo tā atgādinās, kas mēs esam un kādi mūsu mērķi. Mēs piederam mūsu tēvzemei, par kuŗas brīvības atgūšanu neatlaidīgi jācīnās.

Valdis Šteinmillers Toronto

PAUNU ŽĪDIŅA PĒDAS...

Izlasījis Latvija Amerikā 13. n-rā lasītāju *vēstulēs* J. B. Detroitā „sacerējumu" Neskaidrība un tā paša laikraksta 16. febr. n-rā E. B. rakstu Pieņemts plāns Gaŗezera vidusskolas ēkai, man atausa atmiņā kāds joks, lasīts Ed. Treimaņa (Zvarguļa) Zobgaļa kalendārā:

Kāds paunu žīdiņš, dodoties uz gada tirgu Žagarē, grib izmulkot savus konkurentus (līdztirgotājus), kas arī dodas uz Žagari. Nonācis ceļa krustojumā, žīdiņš cīnās ap ceļa rādītāja stabu, līdz to izkustina un sagroza. Tad attopas un iekliedzas: „Neskaidrība! Kur nu iet ceļš uz Žagarem?"

Ar žīdiņu līdzīgā situācijā ir nonācis arī J. R. Detroitā. Pārkārtojis teikumus E. B. rakstā pēc savas saprašanas, J. R. nonāk nesaprašanā un izsaucas: „Neskaidrība!"

Šeit komentāri lieki, bet no teiktā morāle: no pārgudrības līdz muļķībai — tikai viens solis... „Watch your step, Mr. J. R. of Detroit," *teiktu iedzimtie.*

Lasītājs Kalamazū

ATGĀDINAJUMS KANADAS ĀRLIETU MINISTRAM

Sakarā ar Kanadas ministru prezidenta Trudo ierašanos 24. martā preses un etnisko grupu pārstāvju pieņemšanā Inn on the Park viesnīcā Toronto, biju personīgi ielūgts no darba ministra federālā valdībā Okonella un iepazīstināts ministru prezidentam kā latvietis-kanadietis, kas cīnās strādājošo saimē arodbiedrību un industriju asos konfliktos. Izmantojot gadījumu, man izdevās sarunāties arī ar Kanadas ārlietu ministru Šarpu un iejautāties par gaidāmo Eiropas drošības konferenci, kuŗā arī Kanadas valdība iepems savu vietu un nostāju. Es atgādināju ārlietu ministram Baltijas tautu jautājumu, piezīmējot, ka Pad. savienība dažādās sarunās vienmēr bijusi tikai ieguvēja, un ja mērķu īstenošana nav sasniegta vienās sarunās, cenšas to panākt citās, minot arī faktus Idena atmiņu grāmatā „The Reckonings" par Baltijas valstīm un Staļina diviem protokoliem 1941. gada 16. decembrī Maskavā.

K. Zenaitis Toronto

K. Zenaitis (pa labi) sarunā ar ārlietu ministru Šārpu

Jāņa Norviļa kantātes pirmatskaņojums

Komponists Jānis Norvilis kopš ierašanās Kanadā nepārtraukti strādā kā ērģelnieks, sākumā Pembrokā, bet vēlāk Kičenerā. Sevišķi ražīgs darba posms komponistam bijis tagadējā darba vietā Sv. Pēteŗa baznīcā. Šīs draudzes skaistais un lielais dievnams ir arī ievērojams ar labām ērģelēm, kuŗas savā laikā būvētas pēc J. Norviļa norādījumiem. Šeit komponists vada vairākus koŗus un kļuvis pazīstams kanadiešu garīgās mūzikas cienītājiem. Ik gadus rīkotie koncerti vienmēr guvuši labas atsauksmes kanadiešu presē. Jānis Norvilis šajā savas dzīves posmā ir iemīļojis garīgo mūziku un kļuvis arī par izcilus ērģelnieku.

Pūpolu svētdienas vakarā pirmatskaņojumu piedzīvoja Jāņa Norviļa kantāte „Es eju ar Tevi", ar autoru pie ērģelēm, piedaloties draudzes jauktajam korim un koŗa solistiem.

Ierosmi kantātei komponists Jānis Norvilis guvis pagājušā gada ciešanu nedēļas dievkalpojumos. Ikviens no septiņiem dievkalpojumiem bija veltīts atsevišķam notikumam no Jēzus dzīves pēdējām dienām, un katras programmas vāku papildināja krāsaina aina, atbilstoša spredika saturam.

Arī jaunā kantāte ir septiņās daļās, papildināta ar ērģeļu ievadu un epilogu. Kantātes pirmā daļa — Lieldienu mielasts, solo partiju altam dzied A. Miglarini; seko Ģetzemenes dārzā, tiesas pagalmā, kuŗā basa solo dzied F. Vite, Erodus pilī ar barītona R. Šustera solo, pie Poncius Pilata ar Š. Farova tenora solo, Sāpju ceļš un Golgata.

Komponists J. Norvilis savā lielajā darbā, kas ilgst 45 minūtes, ievijis tagadējā laika modernās disonances, bet reizē ir paturējis arī vairāk melodisko elementu un harmoniju nekā to varam saklausīt daudzu citu šā laika komponistu darbos.

Ikvienas kompozicijas daļas

(Turpinājums 5. lp.)

Redakcijai piesūtīti izdevumi

„Sirds", Karīnas Eglītes - Bērziņas dzejoļi 1940 - 1970, Anglijas latviešu grāmatu apgāda izdevums, autores apvāks un zīmējums, 96 lp.

Latviešu grāmatu kluba rakstu krājums, 5. n-rs, iznāk četras reizes gadā Notinghamā, Anglijā, Latviešu grāmatu kluba izdevums, redaktors — Kluba vadītājs A. Veichelis, rakstu krājuma veidošanā piedalās K. Eglīte - Bērziņa un V. Plūsis, 46 lp.

„Tilts" ilustrēts žurnāls, 120./121. n-ri, marta izdevums, veltīts latviešu preses 150 gadu atcerei, Tilta apgāda izdevums, atb. redaktors H. Skrastiņš, 96. lp.

„Treji vārti" 31, žurnāls literātūrai, mākslai, zinātnei, Baltijas tautu kultūrai, jaunatnei un nākotnei, janvāŗa/februāŗa izdevums, Friča Rituma uzņēmumi, redaktors Alberts Birnbaums, 62 lp.

KULTŪRAS CHRONIKA

Profesors Priednieks Kavarra, kas kā dziedāšanas paidagogs darbojās Minesotas valstī turpat vairāk kā 20 gadu, pārcēlies uz dzīvi St. Pētersburgā, Floridā. Viņš tur iepircis savu māju jūrmalā. Kā pats profesors saka, ar dziesmām ir nodziedāta dzīve, bet tagad jālūko iziet cauri visiem makšķerēšanas trikiem un kā vecam liepājniekam „jāpablandās" arī pa jūŗu.

Tēlniekam Voldemāram Balutim Parīzē, Mufē galerijā no 15. līdz 30. aprīlim notiks izstāde, kas sarīkota Latviešu nacionālā fonda atbalstā.

Zviedrijā dzīvojošā gleznotāja Rūd. Kronberga gleznu skati atklāja 2. martā Mičigenā, Grand Rapidu pilsētas mūzejā. Skate ilga divas nedēļas, līdz 4. aprīlim. Maija mēnesī viņa darbu skate paredzēta arī Niagarā.

Andrejs Irbe

ROŅA JĀTNIEKS UN PLŪMES ZARS

Vējainā vakarā viņš uzsēdās ronim uz muguras
un aizjāja līdz vistālākai šērai.

Tur viļņi bija spēlējušies kā cilvēki
un izveidojuši skulptūru —
it kā divus acu dobumus:
vienā acs zīlītes vietā
bija jūŗas putna pereklis.

Viņš iesēdās otrā dobumā.

Vēl tālāk jūŗā — bija sēklis,
uz sēkļa uzķēries plūmes zars.
Tas ziedēja
mēness gaismā.

Tad viņš pasauca roni un peldēja atpakaļ.
Un kad viņš atkal bija izkāpis krastā,
savas pussalas mierīgā krastā,
viņš teica,
ka bijis līdz pašai vispēdīgai šērai
un ka aiz tās
vairs nav nekā.

Vēji norima.
Jūŗa gulēja mierīga, iesprūdusi starp mēness stariem,
Plūmes zarā ziedi bija pārvērtušies par asaru lāsēm,
un zars vaicāja vilnim,
kas nāca skaloties ap to:
CIK REIŽU VIŅŠ MANI AIZLIEGS?

Vilnis paķēra rīta svīduma oranžo atblāzmu zvaigznēs
un rakstīja plūmes mizā:
VĒL ILGI LĪDZ PIRMAJIEM GAIĻIEM.
VĒL DAUDZ, DAUDZ REIŽU
VIŅŠ TEVI AIZLIEGS.

Baiba Kundrate-Bērziņa sakarā ar viņas darbu skati Toronto

Jaunas latviešu mākslinieces debija

Par katru mūsu jaunās paaudzes devumu latviešu mākslas pūra kuplināšanai varam priecāties. Prieks ir vēl lielāks, ja svešas kultūras ietekmē izaugušie jaunie latviešu mākslinieki spēj paturēt savu latvisko identitāti un paliek uzticīgi savai nacionālajai izcelsmei un latviešu sabiedrībai.

Aprīļa vidū Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu zālē debitēs Toronto latviešu sabiedrībai vēl nepazīstama jauna gleznotāja, Baiba Kundrate - Bērziņa. Viņai no savas dzīves vietas Saskatūnā būs jāmēro pāri par 2.000 jūdzēm. Gleznotāja lielāko sava mūža daļu pavadījusi Toronto. Ar Kanadas rietumiem saistās viņas pirmie un vairāki nesen aizvadītie gadi.

Jau vidusskolas laikā, mākslas skolotājas pamudināta, Baiba Kundrate vairākus gadus mācījās gleznošanu austriešu mākslinieka H. Steinheima studijā, bet 1967. gada pavasarī beidza Ontario mākslas kolledžu, studiju laikā pievienojoties korporācijas Daugaviete saimei. 1967. gada maijā, uzsākot kopīgu dzīves ceļu ar Rūziņu Bērziņu, deyās uz Edmontonu un vēlāk uz Saskatūnu.

Dzimusi 1944. gada 12. oktobrī Liepājā, Baibai Kundratei divu dienu vecumā kopā ar vecākiem bija jādodas bēgļu gaitās uz Vāciju, vēlāk nokļūstot Mērbekas nometnē, kur palika līdz izceļošanai uz Kanadu. Tēvs aizbrauca pirmā zeltraču akcijā 1948. g. pavasarī, bet ģimene varēja sekot tā paša gada rudenī.

Saskatūnā pašlaik dzīvo tikai divas latviešu ģimenes — Dr. V. Grodums ar dzīves biedri un R. Bērziņa ģimene, kuŗā aug trīs atvasītes. Līdzās savas ģimenes kopējas pienākumiem Baiba Kundrate - Bērziņa spējusi dažos gados radīt kuplu darbu klāstu. Toronto būs redzami ap 40 viņas darbu, kas izceļas ar krāsu bagātību un tematu dažādību.

Nav sagadīšanās, ka 15. aprīlī plkst. 6.30 vakarā Baibas Kundrates - Bērziņas darbu skati ievadīs mākslinieces Gundega Cenne, kas ar lielu uzmanību sekojusi viņas mākslinieciskām gaitām. Abas vieno arī ciešas draudzības saites. Skati atklās LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs un tā būs atvērta līdz 23. aprīlim, ik dienas no plkst. 6 — 9 vakarā, bet nedēļas nogalē no plkst. 12 — 9 vak.

A. Karulis

Toronto latviešu sabiedrības mākslas draugi
laipni lūgti pagodināt ar savu klātieni

BAIBAS KUNDRATES - BĒRZIŅAS darbu skates atklāšanu

sestdien, š. g. 15. aprīlī, plkst. 6.30 vakarā Sv. Jāņa baznīcas izstāžu zālē, 200 Balmoral Ave. Pēc mākslinieces Gundegas Cennes ievadrunas skati atklās LNAK priekšsēdis T. Kronbergs. Skate atvērta no 15. — 23. aprīlim, darbdienās no pl. 6 — 9 vakarā, bet sestd. un svētdienās no pl. 12—9 vak.

SESTDIEN, 22. APRĪLĪ, PL. 7 VAKARĀ
Sv. Andreja baznīcā Toronto

Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koŗa 20 GADU JUBILEJAS KONCERTS

Piedalās: Austra Holcmane, Dace Kārkliņa - soprāni,
Edite Timermane - ērģeles, 36 mūziķu orķestris.
Diriģents — ARVĪDS PURVS

Programmā:

L. Apkalna KINGIRAS REKVIĒMS,
A. Purva ZVANU SASAUKŠANĀS,
(pirmatskaņojumi) un
V. Baštika, A. Kalniņa, T. Ķeniņa,
O. Šepska un J. Vītola dziesmas.

Ieeja $3.00, studentiem un pensionāriem $2.00

Velgas Jansones
KERAMIKAS un
Veltas Vilsones
AUDUMU SKATE

15. un 16. aprīlī no pl. 10 rītā līdz 10 vakarā,
Veltas VILSONES STUDIJĀ,
687 Church Street, Toronto

ARNIS AKMENTIŅŠ

Godaviri, čūsku mednieki un blēži

(4. turpinājums)

Netālu aug kupls meža apelsīnu koks. Raujam sarkanīgi dzeltenos augļus un spiežam to skābo, smaržīgo sulu. Ūdenī šķaidīta, tā labi dzesē slāpes.

Avotainā nogāzē, kur iemīta šaura taka, atrodam tapīru pēdas.

Ludvigs domā, ka, saoduši mūsu ugunskura smaku, zvēri šai vietā tik drīz veldzi meklēt vairs nenāks. Lai trāpītu kādu pa šāvienam, vajadzēs meklēt citus medību laukus.

Paēduši brokastis, kaŗam mugursomas plecos un ejam pret straumi gar upmalu uz augšu.

Strauta gultnē neskaitāmi līči. Virzāmies uz priekšu ļoti lēnām. Ērkšņainos krūmos un liānu vīteņos eju izcērtam pārmaiņus. Drīz pagurst roka. Locītavas sāk sāpēt. Stīgas un zari līgani un cieti kā atsperes.

Nogriežamies tālāk mežā. Zem lielajiem kokiem nekad neiespīd saule, tādēļ mazāk sīko brikšņu un iešana raitāka. Dūkšnāju malās šķērsu sakrituši stumbri un siekstas. Rāpjamies tiem pāri, meklēdami klajāku ceļu biezajā mudžeklī. Ieplakā starp kupliem bambusu ceriem spīd melni akači. Apiedami purvāju, metam platu loku. Daži „lapačo" un ciedru koki apauguši tīteņiem kā zaļu virzu.

Pazarēs karājas orchidejas.

Mitra, tvanīga tveice un zaļa krēsla visapkārt kā paša vadātāja miteklī. Gaŗas ķirzakas izbiedētas slēpjas zem meža ananasu vēdekļiem.

Nejauši pieskaŗos starp liānām izaustam biezam tīklam. No satrunējuša stumbra dobuma uz ceļgala uzlec melns spoguļa zirneklis, plakans kā jūŗas krabis, līkām, spalvainām kājām. Ar mačetes plakni nositu indīgo riebekli.

Mirdzoši kolibriji, spārnus ātri vēdinādami, gaisā apstājas virs ziediem. Ar knābi, smalku kā adatu, tie sūc nektaru.

Nonākam klajuma ņmalā. Sviedri grauž acis, tās sūrst un žilbst spilgtajā saules gaismā. Iegarenais „campo" šķiet meža ielenkts no visām pusēm. No upes ne vēsts.

Ludvigs domā, ka esam nomaldījušies. Lai labāk novērotu apkārtni, viņš pakāpjas uz termītu kaudzes, kas te visapkārt kā sarkani māla pauguri. Brīdi skatījies, viņš iespiež plecā divstobrenes laidi un notēmējis izšauj.

Līdz or sprādziena atbalsi, soļus divdesmit tālāk, kājās pielec strauss — pelēkais ņandū un, gaŗo kaklu izstiepis kā šautru, aizskrien pa lauku.

„He! Netrāpīji vis! Vajadzēja pagaidīt, kamēr atjāj kāds „indio" un noķeŗ ar „laso".

„Nesmejies! Domā, ka pāris mazvērtīgu spalvu dēļ, kas tam putnam astē, iešu izniekot pulveri? Labāk pasteidzies kurt uguni meža cūkas cepetim!"

Ejam raudzīt. Patiesi—blakus kādai termītu kaudzei agonijā raustās pelēcīgs skudru lācis.

Zvēram gaŗa, tumša, saraina spalva ar baltu akotu kā sudrablapsai. Aste kupla kā vēdeklis. Īsas, spēcīgas, platiem nagiem bruņotas ķepas. Maza, komiska galva ar smailu, pēdu gaŗu purnu, kuŗa galā apaļa mute. Mazas ausis. Acis melnas kā ievu ogas.

„Kāds ērms! Pa gabalu izskatījās kā meža cūka," Ludvigs taisnojas. „Nez vai tāds medījums kur derīgs?"

„Kā? Galu cepetim, kaulus vanagiem un ādu pār kārti. Vai nezini, ka špānīzeŗiem sakāmvārds: visus zvērus, kas staigā pa lauku, apēd cilvēks?"

„Hm! Vai tad lācis ēdams? Visu mūžu no skudrām un termītiem vien barojies!"

„Neesi izvēlīgs! Vēl mērkaķu kaulus skrubināsim, ja iemaldīsimies dziļāk džungļos."

Atnesam lāci meža malā, kur ēna, un Ludvigs sāk novilkt ādu. Nodrāžu iesmus, salasu malku un iekuŗu uguni. Pēc pusstundas pelēcīgais kažoks ar visiem nagiem un asti jau kalst, zarā pakārts. No muguras mīkstuma izgriežam labākos gabalus, pārējo izmetam klajumā. Gaisā, platus lokus griezdami, lēni lidinās vanagi, gaidīdami savu tiesu.

Ludvigs atrod dažus meža apelsīnus. Neatšķaidītā sula ir tik skāba un asa, ka mute sūrst. Tuvumā nav ūdens. Aluminija pudelēs, ko nesam pakārtas pie jostas, kafijas atlicis maz. Indiāņi dzeŗot kaktusu un liānu sulu. Resno stīgu un ērkšķaino augu te gan Dieva svētība, bet mums negadās atrast īsto.

Slīpi zemē pie ugunskura vēja pusē saduŗam iesmus, bet iesmu galos lāča gaļas šķēles. Tauki pil sprakšķēdami. „Asādo" reizēm apgrozām, lai tas iznāktu vienādi ņrūns un smaržīgs.

Cepetis mazliet sīksts, bet garšo lieliski. Ja katram kumosam uztriepj lāsi apelsīnu sulas, nemaz nemana, ka tā lāča gaļa.

Paēduši ejam diendusā. Lai saglabātu možu garu, siestas laikā nepieciešama vismaz stunda miega. Tveice dedzina kā kausēts svins.

Guļamos tīklos ir patīkami un ērti. Starp zaļām lapotnēm zili debess logi. Čirkst „cikāde" — liels dīvains kukainis, platiem un caurspīdīgiem, it kā nailona auduma spārniem.

Miegā ieslīgst zvēri, cilvēki un mežs.

Pēkšņi snaudā manu, ka gaiss kļuvis kodīgs, pilns dūmu.

Pietrūkstos sēdus un redzu: klajums liesmās!

Vesela uguns jūra kāri rij zāli un sausās smilgas. Baltas dūmu vērpetes un pelni mutuļo augšup. Spalga sprakstoņa pieņemas spēkā un plašumā.

Pārliekam, kur meklēt patvērumu.

Ludvigs saka, ka nosmaksim, ja liesmas mūs ielenks biezoknī. Jāgaida klajuma malā, kamēr lauks nodeg. Kad uguns apņems mežu, iesim izdegumā.

Krūmi liesmo kā lāpas. Dzirksteles kā sarkans sniegputenis griežas pazarēs. Tālāk zaļajā mijkrēslī uguns saplok.

Mūža meža auglības spēks, pirmatnējas dzīvības pilns, ir stiprāks par uguni.

Ņemam lāča ādu un mugursomas un ejam pret sauli uz ziemeļiem.

Biezoknī daudz „palo zoračo" ovāliem stumbriem kā senlaicīgām vīna pudelēm. Miza cieta un koniskiem ērkšķiem klāta. Koksne čaugana kā siers. Koks aug ļoti ātri un sasniedz milzeņa apmērus. Tad pats no sava svara sabrūk un sašķīst tūkstoš gabalos.

Melnās skudras nodarbojas ar lauksaimniecību. Daļa kokos asiem žokļiem cērp lapas un birdina lejup. Citas pa platu ceļu nepārtraukti plūst turp un atpakaļ. Skudru alas sniedzas līdz pamatūdenim. Apakšā pagrabi izklāti pūdētiem zaļumiem. Skudras pazemē audzē sēnes un no tām barojas. Zinātāji apgalvo, ka Paragvajā var sastapt vairāk par sešdesmit dažādu skudru pasugu. Dažas no tām, piemēram kareivīgās ceļotājas — „ormigas de fuego" jeb ugunsskudras — bīstamākas par jaguāŗiem, pumām un čūskām. To kodieni paralizē. Tur, kur platās kolonnās pāri gājušas ceļotāju skudru miriādes, mirst visa dzīvība. Uguns un ūdens ir ļaunajiem insektiem vienīgie nepārvaramie šķēršļi.

Tuvumā dzirdama maurošana. Cilājam ātrāk mačetes. Aizmirstas slāpes.

Viens — divi — pieci — astoņi „tropēro" dzen ganāmpulku pa klajumu. Ceļas putekļu mākoņi. Zib smaili ragi. Gani zirgos. Pīts ādas „laso" katram pār plecu. Sedlu vietā sprogaina aitas āda. Kājas basas. Pie kailajiem papēžiem senlaicīgi sudraba pieši.

(Turpinājums sekos)

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto) Credit Union Limited
491 College St., Toronto 174, Ont.

m a k s ā

5¼% par noguldījumiem
5½% par ilgtermiņa noguld.

Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus, **Reizē ar naudas noguldīšanu vai aizdevumu izsniegšanu kreditsabiedrība izdara dzīvības apdrošināšanu līdz $2000.00 vai $5000.00.**

Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā,
sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

JAUNAIS TELEFONS
924-2551
924-2552

SPĪDZINĀTS KRISTUS DĒĻ!

Milans Haimoviči

Luterāņu mācītājs Milans Haimoviči pavadījis astoņus gadus Rumānijas cietumos, izcietis neaprakstāmas spīdzināšanas. Komūnisti viņu lika basām kājām uz kvēlojošām oglēm. Viņš tika mežonīgi sists cirkšņos un viņam bija savām rokām jāiztukšo mucas ar tūkstošu cietumnieku ekskrimentiem. Bet viņa ticība pārcieta visas šīs mokas. Pat komūnistu funkcionāri, to vēlāk pieminot, bija tiktāl respekta pārņemti, ka noņēma cepures, runājot par šo dzīvo svēto.

Tūkstoši kristiešu ieslodzīto miruši Rumānijas komūnistu cietumos. Pilnīgs pārskats par viņu drosmīgo ticību un Kristus apliecināšanu sakopots māc. Richarda Vurmbranda grāmatā „Tortured for Christ", kas ir „bestsellers" 27 valodās.

Interesējieties par mūsu vajāto brāļu ciešanām aiz dzelzs un bambuka priekškara.

Nosūtiet kuponu, pasūtinot mācītāja Richarda Vurmbranda grāmatu „Tortured for Christ", kas tulkota 27 valodās.

1546 LA

Clip and mail to:
VOICE OF THE MARTYRS,
P.O.Box 11, Glendale,
CA 91209 U.S.A.

„Remember them that are in bonds"

Name

Address

City

State Zip

Mail coupon for FREE book
☐ „Tortured for Christ"
Thank you

MĀKSLINIEKI — SKAISTĀ VANKUVERA AICINA!

Piedalaities gleznu un citu daiļdarbu izstādē 5. Rietumu krasta Latviešu Dziesmu svētku laikā, no 1972. g. 30. jūnija līdz 4. jūlijam.

Pieteikumus lūdzu sūtīt un pieprasīt tuvāku informāciju Dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdim prof. J. Lielmežam, Chemical Engineering Department, University of British Columbia, vai arī tieši gleznu izstādes koordinātoram A. Panteļejevam, 1564 Broadview Coart Coquitlam, B. C.

Lietiskās mākslas darbu izstādītājus lūdzu rakstīt Daiļamatniecības skates vadītājai A. Vēveŗa kundzei, 7112 Gray Ave., Bunnaby 1, B. C.

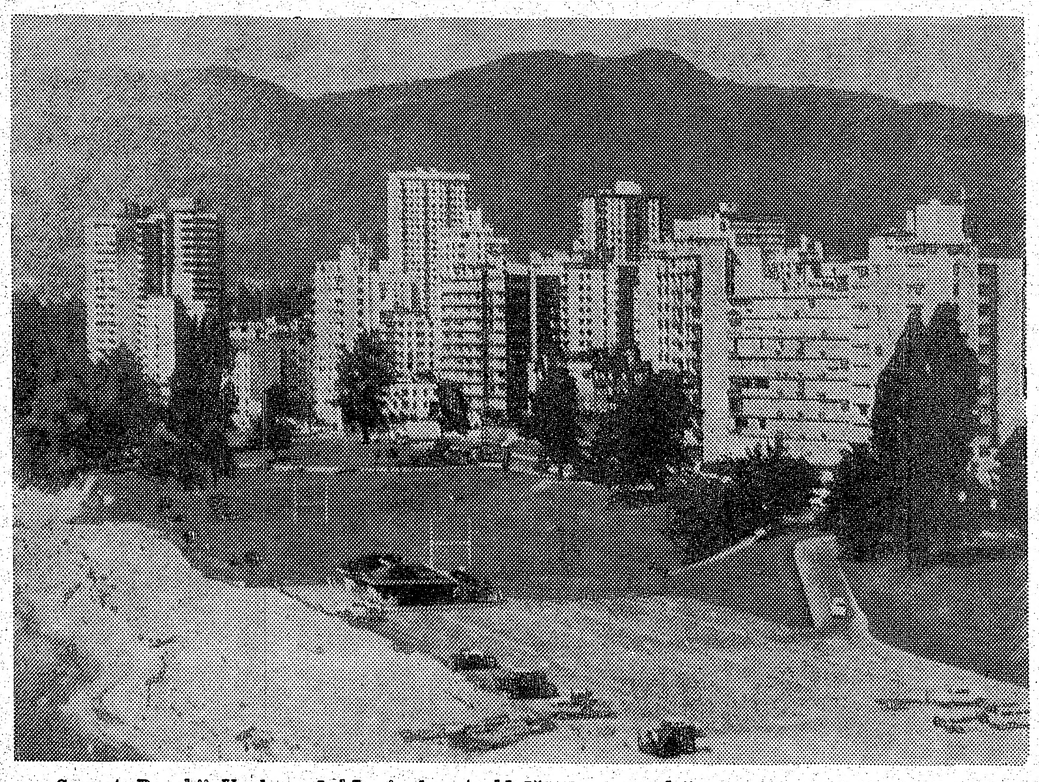

„Sunset Beach" Vankuverā būs jauka atveldzēšanās un sauļošanās vieta dziesmu svētku apmeklētājiem šovasar šajā Britu Kolumbijas pērlē, tikai trīs namu blokus no svētku galvenās mītnes.

JĀŅA NORVIĻA KANTĀTES . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

atskaņojuma laikā virs altāŗa ar ekrāna palīdzību parādījās bībeliskās ainas un vārdiskais teksts, tā dodot iespēju klausītājam vieglāk izsekot attiecīgās daļas saturam.

Nav iespējams, vienreiz noklausoties, sniegt objektīvu vērtējumu par pašu darbu; tas atstājams speciālistu ziņā. Ap 30 personu lielais koris ir saliedēta vienība, kas zina, ko diriģents vēlas un spēj arī šīm vēlmēm izsekot vienlīdz labi kā piano, tā forte dziedājumos. Solo dziedājumus dziedāja četri koŗa solisti, kas veica savu uzdevumu apmierinoši, kaut arī īsts solistu sastāvs būtu padarījis kantātes pirmatskaņojumu daudz krāsaināku. Komponists J. Norvilis bija reizē ērģelnieks un arī diriģents. Kaut arī nelikās, ka divi amati vienā personā būtu radījuši jaunā darba autoram grūtības, taču jādomā, ka, sadalot amatus, būtu pakalpots pirmatskaņojumam. Lai gan no otras puses jāatzīst, ka, zinot J. Norviļa lielās prasības attiecībā uz kori, diriģenta un ērģelnieka kombinācija deva autoram iespēju vislabāk reālizēt iecerēto.

Jāņa Norviļa jaundarba atskaņošana nebija daudz reklāmēta latviešu presē. Taču koncertā bija ieradušies latviešu klausītāji no Toronto, Londonas, Hamiltonas, Sv. Katrīnām un, protams, arī no pašas Kičeneras un tās dvīņu pilsētas Vaterlū.

Draudze lūdza apmeklētājus pēc koncerta pakavēties plašajās baznīcas blakus telpās pie kafijas tases, kur draudzes mācītājs un draudzes locekļi sumināja komponistu.

Ž. Zentiņš

Nemeklējot jaunas ievirzes — sastingsim

DOMĀJOT PAR NĀKOTNI, RADIES JAUNS PASĀKUMS KALAMAZŪ

„Ir nozīmīgi, ka mēs viens ar otru satiekamies un sadraudzējamies. Tam būs liela nozīme vēlākos gados, kad latviešu sabiedrībā aktīvo darbinieku skaits saruks," pēc gadskārtējās Kalamazū Latviešu biedrības sapulces pirmajā valdes sēdē deklarēja jaunievēlētais 35 gadu vecais biedrības valdes priekšsēdis Jānis Šverns. Valde viņa ierosmē vienojās turpmāk atvērt biedrības namu katru piektdienas vakaru plkst. 8. „Sanāksim, parunāsim, dziedāsim, dejosim," teica J. Šverns. No vecākās paaudzes radās daži minējumi: „Vai šādām izdarībām ir vērts atvērt namu? Kas maksās par gaismu un apsildīšanu? Vai būs nācēji? Ja ieradīsies jaunieši, vai nesāks lietot reibinātājus dzērienus?"

Ir atklājies, ka šos vakarus viskuplāk apmeklē tieši jaunieši. Caurmērā ierodas ap 20 personu. Līdz šim katrreiz piedalījies arī biedrības priekšnieks un daži valdes locekļi. Kādēļ jaunieši šādas sanāksmes atzīst? Ko tās viņiem dod?

Jauniešu pulciņa priekšniece M. Laurēna saka: „Biedrībā telpas ir plašas un ērtas. Mēs varam dejot, dziedāt un izrunāties šeit daudz brīvāk un drošāk. Mēs gribam satikties un iepazīties arī ar tiem, kas vēl nekad nav bijuši mūsu vidū." „Mums jau sen vajadzēja šādas vietas," tālāk turpina Latviešu draudzes jauniešu priekšniece Ilze Bērziņa, „kur ārpus lekcijām un sapulcēm varam vienkārši izklaidēties. Sarunās pieskaŗamies arī latviešu jauniešu problēmām. Tāpat mēs pārrunājam turpmākās latviešu jauniešu sanāksmes, un arī Vispasaules jauniešu kongresu." Atis Līzenbergs un Modris Krautmanis izsakās, ka piektdienas vakari pēc sporta spēļu treniņiem kopā sanākšanai ir ļoti atzīstami un vērtīgi. Neviens no viņiem nedomā, ka šādas sapulcēšanās varētu traucēt mācības. Turpmāk varētu izveidot zināmu interešu grupas: sportā, literātūrā, mākslā vai kādā citā virzienā. „Mēs vēl esam veidošanās stadijā. Nav zināms, kā viss izveidosies, bet mēģināts ir," nosaka priekšnieks J. Šverns. Biedrības vicepriekšsēdis J. Grotēns, kas pats pieskaitāms pie jaunu ceļu meklētājiem un jauninājumu atbalstītājiem, domā, ka arī šis ir veids, kā varam savus jauniešus pulcināt kopā savstarpējai sadraudzībai un latviskās dzīves turpināšanai. Ne katra ideja izrādīsies par īsto un pareizo, bet ja nemeklēsim jaunus veidus, jaunas ievirzes un negribēsim tās īstenot dzīvē — sastingsim. Arī viņš katru piektdienas vakaru sastopams starp jauniešiem biedrības namā.

V. Bokis

White Rose
NURSERIES LIMITED

No izcilās dārzniecības piedāvā:

- sakņu sēklas
- puķu sēklas
- puķu sīpolus
- košumkokus
- dzīvžogu stādus
- ziemciešu puķes
- dārza greznojumus

BEZMAKSAS DĀRZNIECĪBAS KATALOGS

297-3330

MISSISSAUGA	SCARBORO	MAIN NURSERY
335 Dundas St. East	1306 Kennedy Rd.	NO. 7 Highway
East of No. 10	South of 401 Hwy.	East of Woodbine
West of Dixie Rd.	North of Lawrence	West of Kennedy
		UNIONVILLE

Sidnejas Latviešu Teātris
ZIEMEĻAMERIKĀ

REŽISORS *IMANTS SVEILIS*

Piezīme:
● **T. VILLISA KOMĒDIJA „SIEVIETE RĪTSVĀRKĀ"**
☆ **U. SILIŅA HUMORISTISKS UZVEDUMS „KALEIDOSKOPS 1972"**
Biļetes stundu pirms izrādēm pie kases un minētās iepriekšpārdošanas vietās.

● **LOSANDŽELOSĀ, piektdien, 28. aprīlī, pl. 20.00**
650 S. Grandridge Ave., Monterey Park.

☆ **SAN FRANCISKO, sestdien, 29. aprīlī, pl. 19.00**
● **SAN FRANCISKO, svētdien, 30. aprīlī, pl. 14.00**
Latviešu Draudzes Namā, Hoffman St.

● **MINEAPOLĒ, pirmdien, 1. maijā, pl. 19.00**
YMCA Benton Hall, 1130 So., Nicollet Ave
Iepriekšpārdošana: E. Inde. Tel. 724-6850

● **MILVOKOS, otrdien, 2. maijā, pl. 19.30**
YMCA zālē, 610 Jackson Street.

● **GRAND RAPIDOS, trešdien, 3. maijā, pl. 19.00**
Grand Rapidu Latviešu Biedrības namā.

☆ **ČIKAGĀ, ceturtdien, 4. maijā, pl. 19.30**
Čikagas Latviešu Biedrības namā
● **ČIKAGĀ, piektdien, 5. maijā, pl. 20.00**
Mather High School, 5835 N Lincoln Ave.
Iepriekšpārdošanā: L. Lapiņš. Tel. 736-9490

☆ **TORONTO, sestdien, 6. maijā, pl. 20.00**
● **TORONTO, svētdien, 7. maijā, pl. 16.00**
Bickford Park High School, 777 Bloor St. W.
Iepriekšpārdošanā: DV Grāmatnīcā. Tel. 921-7121

☆ **MONTREALĀ, otrdien, 9. maijā, pl. 19.30**
Westmount High School, 4350 Ste. Catherine St., Westmount. Iepriekšpārdoš.: E. Leimanis. Tel. 481-8256.

☆ **BOSTONĀ, ceturtdien, 11. maijā, pl. 19.30**
● **BOSTONĀ, piektdien, 12. maijā, pl. 19.30**
Newton Women's Club, Newton Centre.
Iepriekšpārdošanā: R. Liepiņš. Tel. 522-8134

● **NUJORKĀ, sestdien, 13. maijā, pl. 18.30**
☆ **NUJORKĀ, svētdien, 14. maijā, pl. 16.30**
Charles Evans Hughes High School, 351 W, 18th Street, Manhattan. Iepriekšpārdošana: O. Baumanis. Tel. (212) 523-4751; 87—73 172nd. St., Jamaica N. Y.

● **NŪDŽERSIJĀ, pirmdien, 15. maijā, pl. 20.00**
SR. „Priedainē" N. J.
Iepriekšpārdošana: J. Millers. Tel. (201) 462-5110.

Realitātes

(Turpinājums no 2. lp.)

Pirmajos gados, kad no Ungārijas izbēgušie brīvības cīnītāji kopā ar ungāru emigrantiem un citām etniskām grupām ASV pilsētās rīkoja ungāru brīvības cīnītāju atceri, Savienotajās Valstīs vēl bija kāda interese par šo notikumu: protesta rezolūcijas, iesniegumi, nosodoši raksti presē, neiztrūkstot arī trafarētai līdzjūtības izteikšanai . . . Šobrīd viss tas jau gandrīz pilnīgi sarucis: kāda brīva tauta vienkārši norakstīta zaudējumos, par ko reti vairs kāds skumst un interesējas.

Nemaz citādi tas nebija ar Čechoslovakiju. Pirmajā brīdī satraukums, draudi un sašutums par austrumu lielvaras agresiju, turpat vai bargas notas, bet tad atkal viss norima, un verdzībā nospiestai čechu tautai bija jāsamierinās ar reālitātēm . . . Abām šīm sāpīgām norisēm sekoja kā valstsvīru, tā politiķu aizkvēpinātie, bet tomēr cauri saredzami paskaidrojumi diplomātiskā valodā, kuŗā paskaidrojumi it kā meklē attaisnojumus savai pasīvitātei un vienaldzībai tik kardinālos noziegumos, kādus Padomju Savienība pastrādāja Ungārijā un Čechoslovakijā. Arī šie pārkāpumi neatbalsojās Apvienoto nāciju šēdēs tādā gaisotnē, kādu tie bija pelnījuši. Tautas sabiedriskais noskaņojums arī nebija tāds, kas prasītu valdības bargāku rīcību vai nostāju.

Kaut daļēji jau nogulsnējies nesenais notikums — ASV prezidenta vizīte sarkanai Ķīnai, arī šī dažādi uztvertā politiskā norise uzrauš zināmu neskaidrību par to, vai šis solis vājinājis vai stiprinājis komūnismam pakļauto (vai tā apdraudēto) tautu cerības uz brīvību un tiesībām. Pirmajā brīdī šķiet, ka tas ir notikums tikai divu valstu un varu attiecībās un kā tādam tam nebūtu nekādu blakus efektu. Taču gluži tā tas nav. To jau vizītes pirmajās dienās uztvēra un atklāti pateica amerikāņu žurnālisti, arī ārzemju prese, kaut valdības pārstāvis (ASV-P.G.) centās tam piešķirt nevainīgu nokrāsu. Un nekad jau valsts galvu vizītes nav notikušas, ka kaut kas netiktu savstarpēji dots vai solīts, bet par ko parasti klājas klusuciešana.

Nacionālā Ķīna Formozas salā, līdzīgi valstīm un tautām komūnisma verdzībā, allaž vērsusi skatus uz Savienotajām Valstīm kā kādu cerību cietoksni, kas ir stiprs pret tirraniju un droši iestājas par tautu brīvību, pašnoteikšanos un tiesībām. Arī brīvā nacionālā Ķīna gadiem izjuta Savienoto valstu plaši sniegto atbalstu: ar to tā uzplauka visās savās dzīves nozarēs, nostiprinājot savu suverēnitāti un tiesības.

Bet vai kaut kas atkal netiek upurēts? Vai nac. Ķīnai nedraud kāda rūgta reālitāte un vai pāri tās brīvībais un tiesībām nesniedzas roka sadarbībai ar sarkano kolosu?

Ja šodien sarkanā Ķīna lūkotu izsēdināt desantu Formozā, lai tādējādi to pievienotu savam milzīgajam ķermenim, vai kāds steigtos palīgā brīvībā un tiesībās iedrošinātai mazai Taivanas valstij?

Kādēļ pašu amerikāņu žurnālistu aprakstos figurē fakti par to, ka zināmā laika posmā Formozas salai „jānomontē" savs stiprums? Vai šais tālajos ūdeņos nebriest kāda rūgta reālitāte?

Bet tā jau nav vienīgā vieta uz zemes lodes, kur izveidoties notikumiem ar satriecošām sekām un postu.

Savienoto Valstu prezidents savu tālo ceļojumu maršrutos ieslēdzis arī Pad. savienības apmeklējumu, kuŗa nolūki nevienam nav zināmi, bet kas mums zemapziņā urdās ar kaut ko dodamu vai ņemamu, jo neviena valsts galvu tikšanās nav notikusi bez tā. Vairāk vai mazāk, bet savstarpējo attiecību izveidošanai vienmēr kaut kas ticis „sviests galdā".

Pad. savienība, šī gadsimta lielākā vergu turētāja valsts, ar savu uzspiesto un brīvam garam pretīgo valsts iekārtu ir daudzām tautām laupījusi brīvību un pašnoteikšanos, pie tam izslēdzot jebkuŗu varbūtību, ka tā atkāptos no saviem varas līdzekļiem izvērst agresiju visas pasaules mērogā.

Vai tikšanās Maskavā paudīs ievirzi uz brīvību vai vēl smagāku padarīs likteni, kas plēties pāri Pad. Savienības vergu miljoniem?

Palīdzības kuģis uz Liepāju

BRĪVO LATVJU BIEDRĪBA FILADELFIJĀ 80 GADU GAJUMĀ

Kā latviešu kultūras cietoksnis bangainajā svešniecības okeanā Brīvo latvju biedrība Filadelfijā turas jau astoņus gadu desmitus. Ar šīs vecākās latviešu organizācijas dibināšanu „Jaunajā pasaulē" saistās zīmīgs notikums pirms 80 gadiem. Tieši tai dienā, kad 1892. gada 22. februārī dibināta Brīvo latvju biedrība, „Brāļu mīlestības pilsētā" valdījusi tāda jūsma un pacilātība, ka turpat vai pus pilsētas iedzīvotāju drūzmējušies Delaveras upes krastmalā, kur iepretī Vašingtona avenijai, greznots daudziem signālkarogiem ceļā uz Liepāju izbraucis palīdzības kuģis „Indiana" ar miltu, žāvētas gaļas un cita veida pārtikas kravu, jo tai laikā Krievijas imperija cietusi badu. Spēlējis kara orķestris un ik mastā plandījušies karogi. Palīdzības kuģa izvadīšanā uz Dienvidkurzemes jūras vārtu sargātāju Liepāju piedalījušies arī Filadelfijas latvieši, katrā ziņā agrākie liepājnieki, kas par šo braucienu jūsmojuši visvairāk. Tālab nav brīnums, ka pēdējām taures skaņām izskanot un palīdzības kuģim ceļā uz Liepāju nozūdot upes līkumā, lielā sirsnībā un dedzībā likti pamati šejienes latviešu kultūras cietoksnim — Brīvo latvju biedrībai.

Pensilvēnijas pavalstī apstiprinātie biedrības statūti liecina, ka Brīvo latvju biedrības galvenie mērķi saistās ar savstarpēju palīdzību, labdarību un izglītības veicināšanu. Tātad tā pa daļai pildījusi it kā sociālā nodrošinājuma un apdrošināšanas pasākumu uzdevumus, tā aizsteidzoties priekšā savam laikam par vairāk nekā pussimts gadiem. Zīmīgi, ka šīs biedrības darbības izkārtojumā saskatāmi toreizējās Liepājas palīdzības un labdarības biedrības daudzkārt pārbaudītie atzinumi un ievirze. Tas arī saprotams, jo liela daļa pirmo Brīvo latvju biedrības biedru nākuši vai nu tieši no Liepājas vai arī no Kurzemes.

Kad sociālo nodrošinājumu kārtošanu tagad pārņēmusi valsts ar biljoniem dolaru lieliem budžetiem, Brīvo latvju biedrības sniegtajai palīdzībai materiāli vairs nav tik lielas nozīmes nekā tad, kad vēl nebija nekādu nodrošinājumu. Toties kā latviskās sirsnības apliecinājumam Brīvo latvju biedrības palīdzībai ļoti liela nozīme joprojām.

Latviešu ieceļotājiem vārds „brīvība" (liberty) bijis ar daudz dziļāku nozīmi nekā daudziem citiem, kas šo vārdu cenšas rakstīt kur vien iespējams, pat uz cementa mucām... Šejienes latviešu ieceļotāji šo vārdu ievijuši savā kultūras cietokšņa nosaukumā, pilnā vārdā — Filadelfijas brīvo latvju biedrība, kas uzņemts arī tās satversmē un angļu tulkojumā skan: „The Philadelphia Society of Free Letts" un kā oficiāli apstiprināta latviešu organizācija pakļauta ne vien Pensilvēnijas pavalstij, bet arī federālo iestāžu uzraudzībai, un tā kā biedrībai pieder pašai savs nams — arī Filadelfijas pilsētas noteikumiem.

Biedrībai darināts savs ģerbonis un karogs. Cik noprotams, par karoga krāsām nav bijusi gluži vienprātība. Pirmajā 10 gadu jubilejā biedrības saime rotājusies ar trīskrāsainu — zili-zaļu-dzeltenu krūšu karodziņu. 25 gadu jubilejā, 1917. gadā, Roberts Baucis uzdāvinājis biedrībai „lielo" karogu, kuŗā uz zila pamata iešūts tās ģerbonis un nosaukums. Diemžēl, jaunā nama celšanas laikā šis karogs gājis bojā.

Kultūrālās darbības izpausmē atzīmējama koŗa dziedāšana, sākot jau ar gadsimta miju, par ko liecina saglabātie koŗa dziesmu krājumi, kā arī „teātŗa spēle". Biedrības bibliotēkā atrodas ap 600 lugu, pie kam vairākās saglabājušies arī ierakstītie spēlētāju vārdi un atzīmes, cik katra luga piemērota uzvedumam, kā: „Lieliska", „Ieteicams uzvest", vai arī: „Fašistu bleķis".

Brīvo latvju biedrība centusies atbalstīt arī neatkarīgās Latvijas nodibināšanos, bet divdesmito gadu sākumā pasteidzināt tās atzīšanu de jure. Lai to panāktu, īpaša delegācija apmeklējusi kā senātorus, tā arī ASV prezidentu. Šai delegācijā līdzdarbojušies Brīvo latvju biedrības locekļi ar Dr.Kārli Rūsu priekšgalā. Nostāstu par incidentu neatkarīgās Latvijas aizstāvju un tās noliedzēju starpā līdz šim nav izdevies pilnībā noskaidrot. Pēc nikniem strīdiem neapmierinātie lielā sašutumā nometuši savas biedru kartes un biedrību atstājuši. Biedrības telpās, sevišķi bārā, tad redzamā vietā izlikti brīdinājumi — nestrīdēties par politiku, sievietēm un reliģiju...

„Veclatviešu laika" ievērojams notikums saistījās ar 18. novembŗa svinībām 1950. gadā, kad jau bija ieradušies daudz jaunieceļotāju, kas spēja sniegt itin kuplu svētku priekšnesumu programmu. Brīvo latvju biedrība lielajā svētku rīcības komitejā uzņēmās tikai Latvijas sūtņa Jūlija Feldmaņa sagaidīšanas pienākumus. Svinīgajā sūtņa pieņemšanā Dr. Eimaņa mājās diezgan daudz runāts par latviešu centrālās organizācijas nepieciešamību. Gadu vēlāk šai pieņemšanā izteiktie ierosinājumi tiešām arī īstenojās ar Amerikas latviešu apvienības nodibināšanu.

„Jaunlatviešu laika" kulmināciju sešdesmito gadu otrā pusē iezīmēja Brīvo latvju biedrības jaunā nama uzcelšana. Tā izraisīja šejienes latviešu saimē tik plašu atsaucību, kāda vēl līdz šim nebija pieredzēta. Brīvprātīgie talcinieki jaunā biedrības nama celšanā ziedojuši vairāk nekā 10.000 darba stundu, kā arī šo lielo pasākumu atbalstījuši naudas ziedojumiem.

Daudzkārt pieminētā patiesība, ka uzcelt jaunu biedrības namu vieglāk nekā to vēlāk uzturēt un noturēt, bija jāatzīst arī Brīvo latvju biedrībai. Tā kā nama celšanā biedrība bija izlietojusi visas rezerves, laiku pa laikam atgadījies, ka neatliekamiem maksājumiem savairojoties, biedrības kasē radušies „gali par īsiem". Un atkal, tiklīdz biedrības valde ceļ trauksmi, nāk tautieši no tuvienes un tālienes un palīdz „galus savilkt". Lielu rosmi, līdzekļu sagādē izrādījusi arī dāmu komiteja, kas no cienasta galdiem atlicinājusi visai daudz biedrības maksājumu kārtošanai.

K. L.

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., Toronto 250, Ont.

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $21.—
☐ 6 mēnešiem $11.50
☐ 3 mēnešiem $ 6.—

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

.....

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD: vārda.

Datums .....

Pasūtiniet tagad labāko dāvanu uz LATVIJU

vērtīgāku par naudu vai paciņām

SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS

INTERTRADE EXPRESS CORP.
to jums teica pirmā un to saka jūsu piederīgie.

Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, jo katrs SPECIĀLAIS RUBLIS ir vismaz 4 reiz vērtīgāks par parasto rubli. Tas ir apm. tā, kad jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 rubļu vērtībā, vai pat vairāk.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀTS.

Tikai INTERTRADE EXPRES Corp. dod jums ātru pakalpojumu. Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.32

ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JĀMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU.

Jūs varat sūtīt katru summu, ko vēlaties. PIEPRASIET MŪSU ILUSTRĒTOS KATALOGUS.

PASŪTINIET TAGAD TIKAI

caur

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, piektā stāvā
NEW YORK, N.Y. 10010,
tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi

Tikai uz īsu laiku.
Ātra piegāde.

	Cenas US$
ZHIGULI VAZ 2101	**$3,214.-**
Pilnīgi jaunais un ilgi gaidītais, luksus modelis	
MOSKVITCH 412 IE	**$3,155.-**
MOSKVITCH 408 IE	**$3,033.-**
ZAPOROZHETS ZAZ 966	**$2,026.-**

Pieprasiet mūsu speciālo ilustrēto apkārtrakstu. Pieņemam pasūtinājumus arī DĪVOKĻIEM. Mums šajos darījumos ir 23 gadu pieredze un tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 23 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgajiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji tikai ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos. Cena dažreiz tik zema, ka saņem 10 rubļu vērtību par vienu dolaru.

Pieprasiet jaunāko cenrādi un pārliecinieties, cik vērtīgi ir speciālie rubļu certifikāti. Par vienu rubli jāmaksā $2.32, bet piederīgajiem nekas nav jāpiemaksā.

Tuvākai informācijai un pieprasot katalogu, rakstiet: INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 3rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., tālr. 932-1539.

Lūcija Bērziņa

(55. TURPINĀJUMS)

„Austrāliešiem ir liels kontinents, bet iedzīvotāju nemaz nav tik daudz. Viņiem arī būtu jāturas kopā. Viena daļa no šīs zemes iedzīvotājiem ir ieceļojusi tikai pēdējā laikā, tiem nekādas lielās mīlestības pret šo zemi nevarētu būt."

„Nestrīdēsimies par tādiem jautājumiem, Annucīt. Lai austrālieši paši tiek galā ar savām problēmām. Man tomēr tas tavs paziņa — kā viņu sauc — Allens? Šis Allens man ne sevišķi patīk. Vai tev tas ir jāsatiek?"

„Protams, ka nav jāsatiek. Bet man patīk ar viņu runāt. Es mācos pazīt šo zemi un šīs zemes cilvēkus, — man daudz kas kļūst skaidrāks. Tev taču nevar būt iebildumu pret to, ka es ar kādu paziņu pusdienas laikā satiekos un ka mēs pārrunājam dažādus jautājumus."

„Principā man iebildumu nav, bet — es tev to nevaru izstāstīt, Annucīt, man nepatīk, ka tu pavadi laiku šī cilvēka sabiedrībā. Mani moka doma, ka tu savu uzmanību vari pievērst arī kādam citam, ne tikai man."

„Tiešām, Paulīt, tu mani pārsteidz. Mēs dzīvojam divdesmitā gadu simtenī. Es esmu moderna sieviete. Man vajadzīga brīvība. Kādi tev var būt iebildumi? Es pusdienas laikā satiekos ar kādu bijušo kollēgu. Uz kuģa es Allenam palīdzēju organizēt angļu valodas stundas. Biju viņa sekretāre. Pazīstu viņu diezgan ilgi. Pēdējā laikā Allens ir ļoti mainījies, — ir kļuvis daudz drūmāks, ierāvies sevī."

„Vai es varu lūgt, Annucīt, lai tu ar viņu vairs nesatiktos?"

„Tu esi bērnišķīgs, Pauli, es tev to nevaru apsolīt. Ja mani kāds cilvēks interesē, tad es ar to gribu satikties."

„Ja tevi kāds cilvēks interesē ... Nu ja ... kā tu gribi."

„Tu jau arī nedari visu, ko es lūdzu, Paulīt, es tevi vairākas reizes esmu lūgusi noņemt to čūsku — kā viņu sauc — Eingānu no sienas. Tu to atsakies darīt."

„Plāksnīti man uzdāvināja Lielais Jānis. Tas ir mans draugs. Es negribētu viņu aizvainot."

„Jānis nav Filiptaunā. Tas nemaz nezinātu, vai plāksnīte pie sienas ir vai nav. Man katrreiz ir tāda neomulīga sajūta, kad esmu viena pati istabā un skatos uz šo plāksnīti pie sienas. Iedzimtie viņu lietoja savos rituālos. Tiem tā bija svēta. Mēs to esam pielikuši pie sienas, lai palepotos draugu priekšā. Šī čūska simbolizē iedzimto garu. Iedzimtie tic, ka svešiem tā var atnest nelaimi. Svešinieki uz to nemaz nedrīkst skatīties. Skaties uz krāsas plankumiem purpura sarkanumā ar ko noklāts viņas ķermenis. Drausmīga krāsa. No tās vien kļūst baigi."

„Priekš piecām minūtēm tu man atgādināji, ka dzīvojam divdesmitā gadu simtenī. Tu liki man saprast, ka esi moderna sieviete, kas nemīl, ka viņas brīvību kaut kādā veidā ierobežo. Tagad tu runā kā mānticīga viduslaiku sieviete. Tu tici iedzimto gariem un uztraucies par nevainīgu, izkrāsotu koka gabalu, ar ko mans draugs gribēja mani iepriecināt. Tagad man tev jāatgādina, ka dzīvojam modernos laikos."

„Tās ir divi dažādas lietas, Paulīt. Arī moderns cilvēks varētu būt mānticīgs. Es nevaru tev to izskaidrot, kāpēc man ir tāda nojauta, bet man liekas, ka šis apstrādātais koka gabals var atnest mums tikai nelaimi. Man šķiet, ka Eingāna mums pastāvīgi atgādina, ka baltais cilvēks nekad nevarēs būt laimīgs šinī kontinentā. Šī zeme nav viņam. Viņš to ir atņēmis melnajam, un kādu dienu iedzimtie viņam par to atriebsies. Es nezinu, kādā veidā — es nezinu, kad tas būs. Man ir tikai tāda nojauta."

„Ko tu runā, Annucīt. Mēs, iebraucēji, šo zemi nevienam neesam atņēmuši, neesam nevienam nekā ļauna darījuši."

„Bet mēs esam apmetušies zemē, kas kādreiz piederēja melnajiem. Eingāna man to skaidri un gaiši pasaka katrreiz, kad es uz viņu paskatos. Viņa, kā tev Jānis toreiz stāstīja, simbolizē visu iedzimto dzīves sākumu. Viņa ir visa pirmsākums un jēga. Viņas radītais gars ir visur klāt."

„Nu, par to jau nebūtu ko uztraukties. Sliktāk būtu, ja viņa simbolizētu visa beigas."

„Ar tevi šodien nevar runāt, Paulīt."

„Un tu domā, ka ar tevi var runāt. Tavā runā nav ne mazākās kripatiņas loģikas."

„Kādreiz jāiztiek bez loģikas un jāpaļaujas uz nojautām."

„Domāju, ka tu esi sieviete ar akadēmisko gradu. Tautsaimnieki ir parasti nosvērti ļaudis, kas interesējas par skaitļiem un statistiku."

„Manas bailes no Eingānas grūti izskaidrot ar skaitļiem un statistiku," atcirta Anna. „Kā tu gribi, Paulīt. Mums katram tad paliek sava brīvība. Es turpināšu satikties ar Allenu, un Eingāna arī turpmāk rotās mūsu sienu. Šie purpurīgie lāsojumi uz viņas ķermeņa nemaz neiet kopā ar Nīcas brunču sarkano drēbi. To es jau agrāk tev aizrādīju."

Paulis klusēja.

40.

Divas papeļu rindas izauga gar ceļa malu, pie paša horizonta saplūzdamas par vienu vienīgu taisnu svītru. Rudenīgi, līdzeni, labi kopti lauki pavērās skatam abpus ceļam, un uz pelēkā ekrāna tajos atdzīvojās līkņātāju stāvi. Vecas franču zemnieces tumšos, garos svārkos strādāja uz lauka abās pusēs papelēm apstādītajam ceļam, pa laikam filmkamerai tuvumā izaugdamas lielākas, tad atkal, kamerai attālinoties, pārvērzdamās par pelēkiem kūkumiem lauku vagās. Brīžiem tuvskatā parādījās kādas vecas sievietes seja, grumbām izvagotiem vaigiem, bet kāda iekšēja miera un līdzsvarojuma pārņemta.

Bija pusdienas laiks, un Anna un Allens skatījās kultūrfilmu par Franciju. Vēl pāris lauku skatu, un īsā filma beidzās. Tumšā telpā uzdegās kailās, elektriskās spuldzes, un uz ekrāna sāka parādīties garlaicīgie, bieži redzētie sludinājumi.

„Jā, jā ..." domīgi norūca Allens. „Zemnieku kārta Eiropā. Gribot negribot atkal jāatgriežas pie mūsu vecā iemīļotā temata, ko mēs ar jums vienmēr pārrunājam."

„Par franču zemniekiem mēs vēl neesam runājuši. Vai tas nebūtu jauns temats?"

„Zemnieki visā Eiropā ir vienādi. Zemnieku kārta ir palīdzējusi celt Eiropas kultūru. Visās Eiropas zemēs kultūras pamatus ir likuši zemnieki. Zemniecība ir bijusi viduslaiku feodālās iekārtas pamats un balsts. Bez feodālās iekārtas nav iedomājama Eiropas kultūra."

„Domāju, ka jūs Austrālijā esat lepni ar to, ka feodālā iekārta šai zemē nekad nav bijusi. Demokratija šeit varēja netraucēti attīstīties no paša sākuma. Visi vienlīdzīgi. Neviens nedrīkst izcelties. Ne kungi, ne kalpi. Magones kā jūs, austrālieši, mēdzat sacīt — gaļas kātos šai zemē nav pieļaujamas. Tās, kas izaug gaļākas par citām, tām galvas nost. Arī skaistajām, krāšņajām galvām ir jāripo."

(Turpinājums sekos)

Kaŗa invalidu desmitie gadasvētki

„Svētīgi ir taisnības dēļ vajātie." — Šos zīmīgos vārdus teica archibīskaps A. Lūsis savā svētrunā Latviešu kaŗa invalidu apvienības Kanadā 10 gadu atceres vakarā 8. aprīlī Toronto latviešu namā. Tālāk archibīskaps norādīja, ka mūsu kaŗavīru ciešanām jutusi līdz visa mūsu tauta. Archibīskapa vārdi radīja dziļu pārdzīvojumu to vīru krūtīs, kas tik daudz zaudējuši mūsu tautas sāpju ceļā.

Svinīgs bija brīdis, kad zālē ienesa karogu, ar kuŗu, nopietnu domu vadīti, kopā gāja V. Suchockis, K. Blumbergs un A. Apšiņš. Vīri nopietnām sejām stāvēja pie karoga, izskanot archibīskapa vārdiem: „Mūsu tēvu zeme ir pakļauta svešai varai un svešas varas kalpībai"...

Invalidu apvienības priekšsēdis G. Krustiņš savā īsajā, bet labi pārdomātajā uzrunā atcerējās vīrus, kas pārdzīvojuši mūsu tautas smagās dienas un aicināja sāpēs nepagurt. Latviešu tauta nav savus cīnītājus aizmirsusi, bet atzinusi viņu nestos upuŗus. G. Krustiņš pateicās latviešu sabiedrībai par atbalstu un izteica cerību, ka tas netrūks arī turpmāk.

Izskanot Latvijas himnai, pirmais latviešu kaŗa invalidus organizācijas desmitā gadskārtā sveica LNAK valdes pārstāvis kalpakietis K. Tannis. No Lietuviešu kaŗa veterānu apvienības sveicienu nodeva St. Jakubaitis, latviešu valodā nobeidzos: „Lai dzīvo Latviešu kaŗa invalidu apvienība, lai dzīvo brīvā Latvija!" Igaunu veterānu apvienības pārstāvis K. C. Tori, sveicot kaŗa invalidu saimi, latviešu valodā izteica līdzīgu vēlējumu. Virsnieku apvienības vārdā priekšsēdis E. Ziplāns līdz ar apsveikumu nodeva arī aploksni. Sirsnīgu apsveikumu vēl veltīja DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis I. Zamlovskis. Krituošo kaŗavīru piemineklja pārvaldes vārdā sveica tās priekšsēdis V. Tikiņš.

Rakstveida sveicienus bija sūtījuši: Baltiešu kaŗa veterānu korpusa prezidents un Toronto korporāciju kopas sen. O. Perro, Kanadas latviešu skautu un gaidu jendas vārdā vad. Gundega Upīte un ASV latviešu kaŗa invalidu apvienības priekšsēdis G. Apels.

Bagātīgus aplausus izpelnījās vanadžu koris Zīle ar diriģenti Austru Plampi par nodziedātām dziesmām, piedēvām vēl sniedzot Valdemāra Ozoliņa Bāliņos dzīvodami, Ilzei Ābelei spēlējot klavieres. Latvju kareivja lūgšanu izjusti skandēja Herta Pempere, A. Plampes klavieŗu pavadījumā. Kas tie tādi, kas dziedāja solo dziedāja Mirjama Bērziņa, meitai Ingrīdai spēlējot kokli. Gaumīgo skatuves dekorāciju bija veicis A. Butāns.

Dāmu komiteja, savas priekšnieces Helenes Bulovas vadībā bija rūpējusies par cienastu un loteriju, kuŗā laimēja E. Treilons, Dz. Bodnieks, J. Rapša un A. Butāns. Par dejas mūziku rūpējās V. Gustavsona deju kapella. Vakara programmu vadīja M. Bulovs. Viņš 65 gadu jubilejas gadījumā pasniedza Nameja gredzenu apvienības biedram Romānam Velmem, kuŗu vakara dalībnieki sumināja, nodziedot Daudz baltu dieniņu.

O. K.

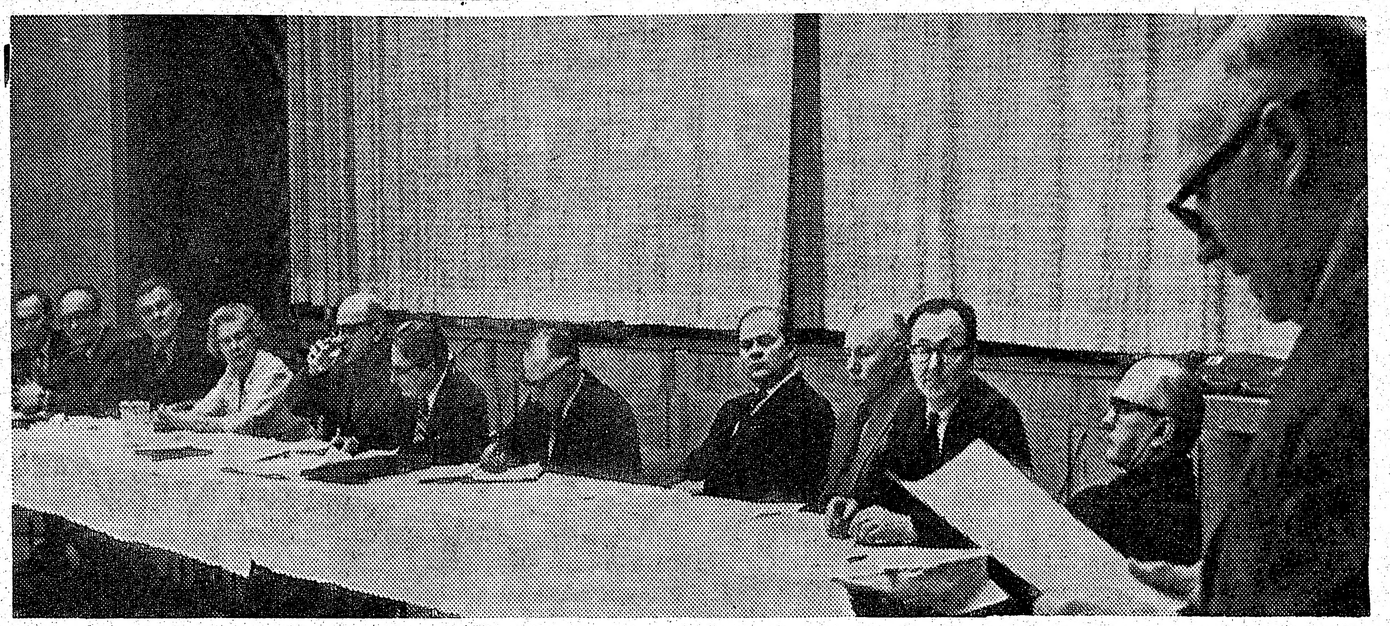

Toronto latviešu nama akcionāru sapulcē revīzijas komisijas ziņojumu sniedz J. Šmits (uzņēmumā pa labi). Pie prezidija galda no kreisās: A. Šterns, A. Bērziņš, J. Skrastiņš, Z. Grekere, E. Briedis, A. Šteinbachs, E. Koks, H. Roze, B. Miska, A. Freimanis un A. Vuciņš, kas darbosies jaunajā valdē, izņemot B. Misku, kas nekandidēja. Valdē vēl ievēlēti N. Pētersons, A. Tīcmanis un E. Skujiņš, kas šajā uzņēmumā nebija klāt.

Foto: J. Liģers

TORONTO ZIŅAS

● Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas valdes vēlēšanās 9. aprīlī pēc dievkalpojuma piedalījās 35 dalībnieces. Sapulci vadīja līdzšinējā dāmu komitejas priekšniece A. Ķikule, kuŗa pēc 10 gadu nokalpošanas šajā amatā turpmāk vairs nevēlējās kandidēt. Par jauno priekšnieci ievēlēja līdzšinējo priekšnieces palīdzi Indru Vaivari. Par priekšnieces vietnieci izraudzīta M. Čopa ar palīdzi A. Pērkoni. Par sekretāri darbosies M. Vilciņa ar palīdzi A. Veisu, kasiere — E. Kauliņa, palīdze K. Ezerkalna. Saimniecības daļu vadīs M. Beikmane, kuŗai būs 2 palīdzes — B. Kūla un B. Miškina. Saimniecības daļā vēl darbosies V. Priedīte un M. Deviņa. Inventāru pārzinās M. Kauliņa un M. Ciemgale, aprūpes daļu vadīs E. Garumsone un M. Holandere. Protokolu rakstīja Irma Plīse.

● DV Toronto nodaļas valdes sēdē 6. aprīlī piedalījās arī jaunizraudzītā DV nama komiteja — V. Kalniņš, I. Magons un V. Plūdons, klāt neesot Ainai Selgai un Z. Akotam.

Valdes priekšsēdis I. Zamlovskis ziņoja par pēdējā laika valdes darbību un veiktajiem būvdarbiem DV namā. Vēl veicami krāsošanas darbi. Revīzijas komisijas priekšsēdis A. Šterns, kas pārstāv DV Toronto nodaļu latviešu nama valdē, informēja par notikušo akciju sabiedrības Latviešu nams gada sapulci. Sporta daļas vadītājs J. Treijs ziņoja par jaunās šautenes iegādi, kas kopā ar piederumiem un municiju izmaksājusi 130 dol. Tā ir vācu firmas, modelis „CIL 190S". Sarīkojumu daļas vadītājs R. Nor.tis informēja, ka 13. maijā paredzētā „Maija ballē" ar īpašu uzvedumu piedalīsies DV Sadberijas nodaļas drāmatiskais ansamblis.

● Toronto latviešu kreditsabiedrības gadasapulce notiks 31. maijā, plkst. 7.30 vak. Latviešu namā. Sapulce izlems statūtu grozīšanu, paredzot noteikt augstāko robežu hipotēkāriem aizdevumiem līdz 40.000 dol., personiskiem aizdevumiem ar garantiju līdz 10.000 dol. un bez garantijas līdz 1000 dol. Paredzēts arī labāks izkārtojums Latviešu nacionālās apvienības Kanadā dalībnieku maksas izkārtošanai kreditsabiedrībā sastāvošiem biedriem. Grozot statūtus, valde būs tiesīga no visiem biedru kontiem atvilkt un iemaksāt LNAK šo biedru dalībnieku maksas — 1 dol. gadā, bet maksājot individuāli LNAK dalībnieku maksa ir 2 dol. gadā. Kreditsabiedrības gada sapulcē arī izlems peļņas sadalīšanu, kas šogad sasniegusi 40.000 dol., bet saskaņā ar jauniem nodokļu likumiem, latviešu kreditsabiedrībai jāsāk maksāt nodokļi no saviem ienākumiem, kas ir 25 proc. no tīras peļņas. Nodokļos aizies 10.000 dol. un tādā veidā sadalīšanai dažādiem mērķiem paliks tikai ap 30.000 dol.

● Sv. Andreja ev. lut. draudzes koŗa 20 gadu jubilejas koncerts 22. aprīlī pl. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcā. Koris diriģenta Arvida Purva vadībā atskaņos L.Apkalna Kingiras Rekviēmu, A. Purva Zvanu sasaukšanās (pirmatskaņojumi) un V. Baštika, A. Kalniņa, T. Ķeniņa un O. Šepska dziesmas, piedaloties solistēm Austrai Holcmanei, Dacei Kārkliņai (soprāni) un ērģelniecei Editei Timermanei. Piedalīsies arī 36 mūziķu simfonisks orķestris. Pēc koncerta baznīcas augšējā zālē koŗa darbības atceres vakars.

● Sv. Jāņa draudzes ģimenes dienas dievkalpojums 14. maijā būs apvienots ar draudzes svētdienas skolas beigu dievkalpojumu. Jauniešu iesvētes dievkalpojums 21. maijā, Vasarsvētkos.

● Latviešu nama vienībā, kas pārstāv tos nama akciju ieguvējus, kuŗi balstiesības nav nodevuši nevienai akciju turētājai organizācijai vai draudzei, 1972. g. valdē darbosies: priekšsēdis E. Skujiņš, sekretārs A. Šteinbachs, B. Miska, E. Koks un E. Galdiņa.

● Nelaikā profesora Jāņa Kugas meita Ilze Pakalna dāvinājusi sava tēva ģļas gleznu Sv. Jāņa draudzei. Pavisam Sv. Jāņa draudzei ir pāri par 20 latviešu mākslinieku dāvinātas gleznas, kas grezno dievnama sabiedriskās telpas.

● Archibīskaps A. Lūsis kristījis Anitu Lindu Robežnieci, Aivara un Irenes, dzim. Dombrovska meitu.

● Māc. A. Čops kristījis Arni Aleksandru Pēteri Kalniņu, Edvīna un Zaigas, dzim. Zariņa dēlu.

● TLB sestdienas skolas Annas Brigaderes lugas Lolitas brīnumputna izrāde 16. aprīlī plkst. 5 pēc pusd. Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

● Mednieku un makšķernieku kluba ziemas sezonas pēdējā mēnešsanāksmē 6. aprīlī piedalījās 28 kluba biedri, kas noskatījās Daiņa Mārsona rādītās kultūras filmas par medību drošības noteikumiem, medību rajoniem, baltajiem alņiem un ziemeļbriežiem. Visu triju klubu vadības kopsanāksmē 8. aprīlī Toronto kluba mednieku sekcijas vadītāja J. Miķelsona ģimenes mājā no Toronto kluba piedalījās 14, Hamiltonas 4 un Sv. Katrīnu arī 4 pārstāvji. Sanāksmi vadīja Toronto kluba priekšsēdis Dr. P. Bārdiņš. Tajā galvenokārt pārrunāja pagājušā gada darbību, kā arī iecerēto šaušanas un makšķerēšanas sacīkšu organizēšanas jautājumus. Toronto mednieku un makšķernieku kluba rīkotās tītaru šaušanas sacensības risināsies 30. maijā plkt. 11 kluba lauku īpašumā Bērzainē.

● DV sporta kluba gadskārtējā futbola sezonas atklāšanas balle 15. aprīlī plkst. 7.30 vak. Latviešu namā.

● Latviešu nama jaunā valde pirmajā darba sēdē 10. aprīlī apsprieda akcionāru sapulcē ierosinātos jautājumus. Vienojās sasaukt visu latviešu organizāciju (akcionāru) vadītāju sanāksmi, lai pēc akcionāru sapulces norādījumiem izveidotu Latviešu nama klubu, kuŗa mērķis būtu līdzekļu sagāde, biedriem maksājot gadskārtējas biedru maksas. Šādā veidā sarīkojumu zāles nebūtu jāiznomā nevienam citam kā tikai pašu latviešu organizāciju vajadzībām. Līdzekļus nama ventilācijas ierīkošanai cer sagādāt, iedzīvinot nama intensīvāku izmantošanu tautiešu starpā, neizslēdzot pat akciju pārdošanu.

● Koŗa dalībnieku un atsevišķu dziedātāju, kas piedalās Vankuveras dziesmu svētkos, nākošais koŗu kopmēģinājums diriģenta A. Purva vadībā notiks 27. aprīlī plkst. 8 vak. DV namā. 11. maija kopmēģinājumā sagaida ierodamies Vankuveras dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdi J. Lielmežu. Viņš piedalīsies arī 3. Latviešu tehnisko zinātņu kongresā.

● Latviešu namā 10. maijā plkst. 8 vakarā paredzēts Dr. Bruno Kalniņa (no Zviedrijas) priekšlasījums par tematu: Latvijas nākotne, iespējas un uzdevumi dzimtenē un ārzemēs. Pēc priekšlasījuma pārrunas. Ieeja pret ziedojumiem.

● Lieltoronto apgabala etnisko skautu novada priekšnieks Edmunds Ozols 27. martā apbalvots ar kanadiešu skautu godazīmi par nepārtrauktu 25 gadu darbību skautu vadītāja amatā.

Iemaksas un pabalsti līdzšinējie

Toronto Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Palīdzības fonda gada sapulcē 9. aprīlī draudzes sanāksmju telpās pēc dievkalpojuma piedalījās 19 dalībnieki.

Sapulci iesākot, valdes priekšsēdis K. Ozoliņš nolasīja pagājušā gadā mirušo 22 dalībnieku vārdus, ko klātesošie godināja ar piecelšanos un klusuma brīdi. Valdes un revīzijas komisijas ziņojumus nolasīja K. Ozoliņš un J. Skrastiņš. Tie liecināja, ka fonda darbība pagājušā saimniecības gadā bijusi sekmīga. Laikā bez traucējumiem izmaksāti pabalsti un saņemti dalībnieku kārtējie maksājumi. Revīzijas komisija, pārbaudot valdes darbību, nekādas nepareizības nav atradusi. Nolasītos pārskatus sapulce apstiprināja un, atklāti nobalsojot, izteica valdei un revīzijas komisijai pateicību par fonda labā veikto darbu.

Šajā sapulcē bija pārvēlama valde turpmākiem 2 gadiem. Pēc A. Zaķīša rakstveida priekšlikuma ar aklamāciju valdē ievēlēja līdzšinējos: K. Ozoliņu, M. Bruži, J. Asari, J. Ābeli un P. Kamarutu.

Pārrunas dažādos jautājumos skāra pabalsta palielināšanu, ko noraidīja, atstājot līdzšinējās iemaksas un noteiktos pabalstu apmērus. K. Ozoliņš šajā jautājumā paskaidroja, ka fonda izmaksātie pabalsti jau tā darbības sākumā bijuši domāti kā palīdzība lielo apbedīšanas izdevumu segšanā, bet nekad visu izdevumu nosegšana, kas, atkarībā no individuālās izvēles, var būt ļoti dažāda. Kā var šos izdevumus samazināt — par to lietiški paskaidroja J. Skrastiņš.

Sapulci, kas ilga 1 stundu, vadīja J. Rūtenbachs, protokolēja J. Ābele un balsis skaitīja A. Zaķītis.

J. A.

PATEICĪBA

No sirds pateicos visiem, visiem, kas ar tādu sirsnību un draudzību piedalījās mana vīra **KĀRĻA PŪLIŅA** izvadīšanā viņa pēdējā gaitā. Tāpat tiem mīļajiem cilvēkiem, kas izkārtoja visas praktiskās lietas sakarā ar šo skumjo notikumu, kad man pašai pietrūka spēka to darīt.

Zelma Pūliņa

Lielākas ērtibas Garezerā

Garezera padomes sēdē 25. martā apstiprināja zvērināta grāmatveža sastādīto Garezera bilanci, kas aktīvā un pasīvā ir 228.055 dol.

Garezera nekustamā īpašumā un inventārā ieguldīti 239.091 dol.; atskaitot amortizāciju 39.314 dol. — zemes, ēku un inventāra amortizētā vērtība 199.780 dol. Garezera kopējā parādu summa uz 1971. g. 31. decembri bija 43.672 dol. Garezera hipotēkārā un īstermiņa parādu procentu likmes ir samērā zemas, tikai 6%, kādēļ Garezera vadība nav centusies parādus nomaksāt pirms termiņa, lai pašreizējos līdzekļus varētu izlietot vēlamiem uzlabojumiem Garezerā.

Vairākkārt nometņotāji ierosinājuši celt Dzintaros labākas kabīnes, kas atbilstu moteļu līmenim. Lai sagādātu ērtības tiem, kas savu atvaļinājumu vēlas pavadīt Garezerā latviešu vidē, padome nolēma iegādāties izmēģināšanai vienu kabīni ar 3 atsevišķiem nelieliem dzīvokļiem līdz ar iespējamām ērtībām, kā vannu, virtuvi u. c. Padome cer, ka uzstādītā kabīne saimnieciski atmaksāsies. Pirmā kabīne apskatei būs gatava līdz Garezera akcionāru sapulces dienai, 20. maijam.

Garezera dalībnieku (akcionāru) kopsapulci nolēma sasaukt Garezerā sestdien, 20. maijā, plkst. 1 p.p. Garezera astoto vasaras sezonu atklās ar svētbrīdi, kā arī karoga pacelšanu. 20. maija vakarā pianistes Zaigas Ores klavieru koncerts.

Garezera padomei nominēja V. Treimani, A. Riekstu un Dr. Valdi Muižnieku. Revīzijas komisijai kandidātu nominēšanu atstāja uz pilnsapulces laiku. Balstiesības akcionāru pilnsapulcē baudīs Garezera biedri, kas iegādājušies akcijas līdz 10. aprīlim.

Kopējais autorizēto dalības zīmju (akciju) skaits Garezeram ir 2.000, $100.- gabalā. Vēl atlikušas 282 nepārdotas dalības zīmes. Iegūtos līdzekļus galvenokārt izlieto parādu dēldēšanai, jaunbūvēm un remontiem. Kopējā ziedojumu summa uz padomes sēdes dienu 18.811,27 dol.

O. Riekste ziņoja, ka atsākti zēnu kabiņu celšanas darbi. Jāņu svinēšanu Garezerā padome pārcēla no 17. uz 24. jūniju. Nākošā padomes sēde 29. aprīlī plkst. 1 p.p.

E. B.

Laikraksts The Toronto Star 4 aprīļa numurā bija ievietojis augšējo attēlu, kurā redzama Solveiga Ose, kas ar savu 8 gadu veco dēlu Svenu šajās dienās ieradusies pie sava tēva Harija Timuškas Toronto (uzņēmuma vidū), par ko jau ziņojām mūsu laikraksta iepriekšējā numurā. Pie šī ziņojuma paskaidrojams, ka H. Timuška otrreiz precējies jau Latvijā, pēc kam kopā ar dzīves biedri izceļojis uz Zviedriju un pēc tam pārcēlies uz dzīvi Kanadā. Kā jau agrāk ziņots, Solveiga Ose ar dēlu Svenu no padomju iestādēm saņēmusi izceļošanas atļauju pēc tam, kad Kosigina viesošanās laikā Otavā H. Timuškas lūgumu padomju premjēram nodevis The Toronto Star redakcijas līdzstrādnieks.

VILMINGTONĀ AUG JAUNI TALANTI

Ir patīkami šad tad vērot sabiedrisko darbu un panākumus citās latviešu kolonijās. Tāda izdevība radās Pūpolu sestdienas vakarā, noskatoties R. Blaumaņa Trīnes Grēku pirmizrādi, ko Vilmingtonas teātŗa kopai iestudējis režisors inž. Uldis Kariņš. Dažos gados teātŗa kopa sasniegusi jau tādu gatavību, ka atsevišķi tēli kvalitātes ziņā var sacensties ar trimdas profesionālo ansambļu aktieŗiem.

Režisors Uldis Kariņš ar savām organizātora spējām un redzīgo aci pratis teātŗa kopai piesaistīt jaunatni, pat bērnus. Galvenās lomās no divām ģimenēm piedalījās mātes un meitas. Titullomu (Trīni) ar labiem panākumiem tēloja Velta Bērziņa, bet (Annuli) viņas meita Ināra. Rembenietes lomā redzējām Ainu Vatvaru (pirmo reizi uz skatuves), bet viņas meita jau pazīstama aktrise Ināra Vatvara (kalpone Made). Abas jaunās aktrises ar labu latviešu valodu, raitu spēli, mīmiku un citiem talantiem.

Gandrīz jau profesionālu gatavību (Mazbērzu Mātes) grūtajā lomā parādīja Dzintra Baidiņa, kas savu lomu ne tikai tēloja, bet pārdzīvoja. Sākumā it kā mazliet nedroši, bet pēdējā cēlienā tikpat labi kā Baidiņa savu lomu veica (Mazbērzu Tēvs) Valdis Ivansons, kas iepriekšējā izrādē bija tēlojis draiskulīga mīlētāja lomu. Grūtās mīlētājas lomas tēlotāja, saimniece Lielbērzos (Emīlija) Velta Kalniņa varēja būt mazliet drošāka. Vairāk skatītāju varēja pārliecināt viņas līgavainis (Juris) Aivars Celmiņš. Arī bailīgais, klusais (Brencis) Ernests Žagars nepateicīgā pašnāvnieka, mīlētāja lomas tēlotājs, grūtās izdarības veica teicami. Emīlijas brālis medicīnas students Atis (Ēriks Likums), tāpat Roberts Liziņš (Abrāms), Jānis Rosāns (Dāvis). (Jaunuks) Olģerts Liepa, Pēteris Jūrmala (Mārcis) savās lomās bija iejutušies. Bez mazākā uztraukuma brīvi bērnu lomas tēloja Andrejs Liziņš (Vilis) un Anna Kariņa (mazais žīdēns Joske). Līdz asarām publiku sasmīdināja Lielbērzu kalpi ar režisoru Uldi Kariņu (Luda lomā), kad tie ar lielu striķi grasījās sasiet Rembēnieti, lai vestu atpakaļ uz Lielbērziem.

Teātŗa kopa labi saliedēta. Viss noritēja bez starpgadījumiem, kas liecina par daudziem mēģinājumiem un darba stundām. Sufliere Alise Kokle. Dekorācijas un kostīmi pēc Rasmas Jūrmalas norādījumiem. — Skatuvi ar palīgiem būvējis Artūrs Staģītis, tā atbilda lauku mājas iekšienei, tāpat pagalmi. Dziedājumus, kā tekstu, tā melodijas, rakstījusi un iestudējusi Maiga Krama, gan pavisam citādus, nekā profesionālos ansambļos Vācijā un Latvijā, taču piešķīra izrādei zināmu skaistumu. Rodas pārdomas, vai atļauts grozīt vai papildināt klasiķi Rūdolfu Blaumani, jo vienu otru reizi radās iespaids, ka teātris atgādina opereti. Zāle bija pārpildīta līdz pēdējais vietai, ap 200 cilvēku, lielākā daļa no citām vietām.

E. Alka

Reportieŗu seminārs Garezerā

TAS NOTIKS VASARAS SEZONAS ATKLĀŠANAS LAIKĀ — 3. UN 4. JŪNIJĀ

„Latviešu avīžniecība un citi periodiski izdevumi trimdā pastāvējuši, varētu teikt, deldējot no Latvijas līdzpaņemto kapitālu," izteicās reportieŗu semināra Garezerā atbildīgais rīkotājs Aivars Ruņģis. „Tagad pats pēdējais laiks sakaru un sazināšanās labad rast un instruēt jaunus preses darbiniekus."

Pirmais reportieŗu seminārs ASV vidienē iecerēts 3. un 4. jūnija nedēļas nogalē latviešu centrā Garezers vienlaikus ar vasaras sezonas atklāšanas dievkalpojumu pārbūvētajā Meža baznīcā. Semināra vadībā darbosies literātūrzinātnieks prof. Valters Nollendorfs, politisko zinātņu prof. Jānis Peniķis, rakstnieks un Reportieŗa rokas grāmatas autors Aivars Ruņģis, žurnālists Auseklis Zaļinskis.

„Semināra nosaukums izvēlēts: „Kad atnāks latviešiem tie laiki?", turpina semināra atbildīgais rīkotājs. „Tas darīts simboliski: jautājums ietveŗ vairākus aspektus. No tiem pats galvenais — pienācis laiks ieskatīt, ka ikviena avīžnieka darbs, vienalga, vai lielā laikrakstā vai mazā biļetenā, prasa profesionālu zināšanu un maņu apgūšanu un to papildināšanu arvien no jauna!"

Rīkotāji definējuši šādus semināra mērķus: pirmkārt, atkārtoti vērst avīžnieku un literātu vērību uz itin visu trimdas preses izdevumu lomu savstarpējās sazināšanās laukā un uz akūto jautājumu par jaunu trimdas preses darbinieku nepieciešamību; otrkārt, aizrādīt uz dažām kļūdām vai nepilnībām trimdas žurnālistu darbā, treškārt, plašāk pakavēties pie faktu reportāžām vai vienkārša ziņojuma uzbūves principiem un raksturībām.

Reportieŗu seminārs domāts visiem avīžniekiem: gan veciem, gan jauniem, gan iesācējiem. Rīkotāji ceŗ, ka seminārā iesaistīsies daudz literātu un sabiedrības darbinieku, kam rūp mūsu preses darbs — gan no ASV vidienes un Kanadas, gan no tālākām vietām. — Seminārā cita vidū paredzētas lekcijas par „Biļetena veidošanu un informācijas darbu latviešu apmetņu un organizāciju mērogā" arī par „Fotografu un foto attēliem preses darbā". Referāti un diskusijas mainīsies ar praktiskiem darbiem un to iztirzājumiem. Nobeigumā svētdienas pēcpusdienā literātu un avīžnieku darīšanu sanāksme.

Trimdas nākotnei tik svarīgais savstarpējās komūnikācijas darbs, pēc semināra vadības domām, ir vienīgi mūsu pašu rokās. Kamēr izaug pirmie trimdas jaunās paaudzes žurnālisti, var gadīties, ka dažam labam vecākās paaudzes literātam būs jākļūst par laikraksta reportieri vai biļetena vadītāju. Tādēļ semināra jautājumi un mērķi lielā mērā drīkstētu interesēt arī mūsu literātus.

„Šo gadu dēvējam gan par preses, gan latviešu valodas gadu," minēts vēstulē, kuŗu semināra vadība piesūtījusi Latviešu preses biedrības kopu un centrālai valdei, „un jau šis apstāklis vien mūs mudināt mudina uz dažu labu pasākumu šinī virzienā. Reportieŗu seminārs Garezerā varētu būt viens no tiem. Kopējiem spēkiem mēs to varētu izvērst par nozīmīgu, vienreizēju notikumu. — No otras puses tieši pēdējos mēnešos atkārtoti atskanējušas balsis, ka esam tuvu apsikumam, pagurumam — īsi sakot, „piecas minūtes pirms divpadsmitiem". Šis ir otrs iemesls, kādēļ mums būtu jācenšas pārvarēt apatijas un „iekapselēšanās" radītās sienas mūsu starpā. Preses un valodas gadā atcerēsimies Kronvaldu Aša mudi, kas Latvijas brīvvalsts laikā rotāja kāda Rīgas rīta laikraksta galvu: Mosties, celies, strādā! Darīsim to arī mēs!"

Plašākus norādījumus par semināra darbu, pieteikšanās veidlapas pārnakšņošanai Garezerā un virtuves pakalpojumiem izsūtīs reizē ar teorētisko un praktisko darbu piemēriem īpašā kopojumā. Tāpēc interesentiem, lai tie būtu sagatavoti semināra darbiem, ieteicams pieteikties laicīgi, pieteikumiem pievienojot 3 dol. dalības naudas techniskiem izdevumiem. Pieteikumi adresējami Auseklim Zaļinskim, 901 Lane Blvd., Kalamazoo, Mich. 49001.

Azs

Baltiešu informācijas sanāksme Nujorkā

Lietuvietis Ludis Simutis no Potmas ieslodzīto nometnes sūtījis rakstu uz Maskavu padomju valdības galvam Podgornijam, kā to tagad ziņo lietuviešu prese brīvajā pasaulē. Bez lūguma rakstītāja ar viņu izsūtījumā atradušies vēl 9 citi lietuvieši. Simutis 1955. gadā notiesāts ar nāvi, bet pēc tam sods pārvērsts 25 gadu izsūtījumā. Raksts sagatavots jau 1970. gadā, kad tā rakstītājs ieslodzījumā pavadījis jau 15 gadus. Raksts pa slepeniem ceļiem nosūtīts uz Maskavu. Kā tas nokļuvis rietumos, nav zināms. Notiesātais dzimis 1935. gadā, tātad soda piespriešanas laikā bijis 20 gadu vecs. Rakstā attēlota arī dzīve ieslodzīto nometnē.

Pirms pusotra gada no Pad. savienības uz Turciju ar lidmašīnu izbēga tēvs un dēls Brazinski. Par lidmašīnas nolaupīšanu viņiem predzēta tiesa, kuŗu turku iestādes pārlikušas no viena datuma uz otra. Abi Brazinski atrodas Istambulas cietumā. Lietuvieši tiesas izdevumiem savākuši līdzekļus no brīvajā pasaulē dzīvojošajiem lietuviešiem, galvenokārt ASV.

Zviedrijas valdība pēdējā laikā norādījusi, ka uzskata igauņus par Pad. savienības pilsoņiem, ja tie dzimuši Igaunijā un dažos gadījumos arī tad, ja tie dzimuši Zviedrijā, bet ir igauņu izcelsmes. Kaut arī lielākai daļai igauņu bēgļu tagad ir Zviedrijas pavalstniecība un zviedru valdība deklarējusi, ka tie vairs nav Pad. savienības pilsoņi, apstākļi pēdējā laikā norāda, ka var būt arī cits iztulkojums.

Igauņu nacionālās komitejas priekšsēdis Plērs saņēmis no ASV prezidenta Niksona rakstāmspalvu, ar ko prezidents parakstījis likumu par naudas līdzekļu piešķiršanu radio Free Europe un Radio Liberty. Abu raidītāju nākotnes darbībā tomēr var rasties šķēršļi. Austrumvācijas valdība nosūtījusi protestu Rietumvācijas valdībai pret šo raidītāju darbošanos nākamo olimpisko spēļu laikā Minchenē. Jautājums tomēr ir, vai Rietumvācijas valdība olimpiadas dēļ vēlēsies pārtraukt divu raidītāju darbību?

Igauņu prese ziņo, ka 75% no Igaunijas ezeriem esot piesārņoti, neskaitot Baltijas jūru, kas izveidojusies gandrīz par „nāves jūru". Igauņu prese norāda, ka ap šiem ezeriem krievi sabūvējuši jaunas fabrikas, kas piesārņo ūdeni. Daudzos ezeros nobeigušās zivis.

Lieldienu nedēļā igauņiem Ņujorkā bija Kultūras dienas ar daudziem referātiem, izstādēm, koncertiem un citiem sarīkojumiem. No Oklahomas ieradies Ivars Ivasks, kas referējis par tematu: „Kas ir igaunis?" Sarīkojumu apmeklējuši arī vairāki latvieši, ko sevišķi izceļ igauņu prese, kas norādījusi arī uz apstākli, ka Igaunijā katru gadu ieceļo ap 9000 krievu. Rakstā norādīts, ka stāvoklis Latvijā esot vēl ļaunāks, jo Latvijā latviešu esot vairs tikai 56%.

Informācija iegūta baltiešu preses pārstāvju sanāksmē 6. aprīlī Igauņu namā Ņujorkā.

— be

Latviešu jaunieši mūzicē

Toronto latviešu nama dāmu komitejas rīkotajā latviešu jaunatnes mūzikas pēcpusdienā 9. aprīlī bija pulcējušies ap 150 atsaucīgu klausītāju. LNAK kultūras nozares vadītājs Dr. E. Upenieks, kas izraudzīts arī par Latvijas goda konsulu Toronto, ievadījumā izteica atzinību latviešu jauniešu centieniem mūzikālā laukā. Daudzi no tiem pat saņēmuši godalgas Kivaņis festivālā, Nacionālās izstādes sacensībās un citur.

Visplašāko programmas daļu veica Richards Upenieks, spēlējot vijoli un violu. Viņa atskaņojumos ietilpa Mazas Duets Nr. 1, duetā ar Edmundu Treiju (vijole), Telemana Koncerts G mažorā un Goseka Gavote, pavadot pianistei Verai Leinveberei. Šuberta Sonatinu D mažorā un Blachforda Mazurkā Richardu pavadīja māsa Margareta Upeniece. Mocarta Kvarteta G mažorā pirmo daļu spēlēja četrinieks: Raimonds Šultmanis (1. vijole), Edmunds Treijs (2. vijole), Richards Upenieks (viola) un Normunds Šultmanis (čells). Brāmsa Ungaru deju atskaņoja Sandra un Laura Gulbes (klavieres). Sandra Morgensena (vijole) nospēlēja Gabriela — Marie La Cinquantaine, Karina Bebre (klavieres) Granados Spāņu deju. Piecas latviešu tautas dziesmas (V. Kempa kompozicijas) spēlēja Paulis Šķetris (klavieres).

Piebilstams, ka V. Kemps sabalsojis arī Pūt, vējiņi, kas atskaņota kanadiešu sabiedrībā. Komponists ir Vaterlū universitātes mūzikas fakultātes dekāns un mācības spēks. Komponists atradās klausītāju vidū un pateicās par sirsnīgo publikas atsaucību.

Daina Brumele uz klavierēm nospēlēja Mediņa Daina un Rachmaņinova Prelude C minorā. Instrumentālistu parādi nobeidza Edite Marovska (klavieres) ar Šopēna Polonēzi. Koncertu pabeidza Dainuvītes meitenes, Almas Skudras-Kārkliņas vadībā nodziedot T. Ķeniņa Lakstīgala kroni pina, A. Skudras-Kārkliņas Daugaviņa, melnacīte un B. Skultes Kālabadi galdiņam, publikai izlūdzoties arī piedevas. Nama dāmu komitejas priekšniece E. Galdiņa pēc koncerta izdalīja ziedus solistiem un Dainuvītes dziedātājām.

J. Umbris

Dziesmu svētku ieskaņas Vankuverā

Vankuveras latviešu jauktais koris diriģenta Arvīda Granta vadībā „Alpen" klubā rīkoja koncertu 5. rietumkrasta latviešu dziesmu svētku ieskaņai. Programmā bija izraudzītas deviņas dziesmas no dziesmu svētku programmā paredzētām, piedevām vēl Dārziņa Mēness starus stīgo. Programmu kuplināja Vankuveras latviešu tautas deju kopa Zvaigznīte Andŗa Zeidaka vadībā, sniedzot skaistu priekšnesumu novadu tautas tērpos. Par bagātīgo cienastu bija gādājušas koristes. A. Ž.

Mūžībā aizsaukts Latvijas brīvības cīnītājs

No šīs zemes gaitām 21. martā šķīrās bij. Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieks un strēlnieku cīņu līdzgaitnieks Jānis Karnītis. Aizgājējs bija dzimis 1895. g. 9. novembrī Zvārtavas pagastā, kuŗu no Gaujienes pagasta šķīra Gaujas krasti. Pirmā pasaules kaŗa laikā cīnījies krievu armijā, vēlāk pievienojies latviešu strēlnieku pulkiem un pēc tam piedalījies Latvijas atbrīvošanas cīņās, iegūstot virsnieka vietnieka dienesta pakāpi. Miera laikā kalpoja Latvijas nobežsargos Valkā. Bēgļu gados Vācijā bija nodarbināts amerikāņu darba rotā, vēlāk izceļojot uz Kanadu un apmetoties sākumā

Jānis Karnītis pēc atgriešanās no strēlnieku pulku cīņām

Montrealā, tad Toronto. Ilgāku laiku sirga ar ļaundabīgu slimību, kuŗa pārtrauca viņa zemes gaitas Sunnybrook slimnīcā. Aizgājēju 25. martā guldīja Jorkas latviešu kapos, pēdējā gaitā izvadot dzimtās puses mācītājam A. Briedim. Vecā strēlnieka šķirsts, pie kuŗa stāvēja strēlnieku goda sardze, bija klāts ar Latvijas karogu. Atvadu vārdus no bij. cīņu biedriem teica A. Budže, bet no dzimtās puses dzīves līdzgaitniekiem J. Ramis.

Aizgājējs atstāj dzīves biedri Olgu, meitu Rutu ar vīru Kārli Rēvaldu un mazmeitu Zani, Toronto, bet ASV meitu Omulu ar vīru Ojāru Penci un mazbērnus.

O. K.

Toronto latviešu biedrībai 25 gadi

Jubilejas atcere arī bija viens no galveniem pārrunu tematiem aizvadītā Toronto latviešu biedrības gada sapulcē 9. aprīlī Latviešu namā. Nākošgad biedrībai aprit 25 gadu darbības posms, kad arī organizēs plašāku sarīkojumu, lai atskatītos uz ceturtdaļgadsimta veikumu. TLB īpaši var lepoties ar sestdienas skolas panākumiem, kuŗas atbalstam biedrība pielikusi daudz pūļu un materiālu līdzekļu. Tautas deju kopa Diždancis ne vienu reizi vien reprezentējusi latviešus kanadiešu un citu tautu plašākos sarīkojumos, nerunājot nemaz par latviešu vidē sniegtajiem tautas deju priekšnesumiem. Tāpat savā laikā rosīgi darbojies drāmatiskais ansamblis un citi pasākumi. Tas biedrības dzīvē dod zīmīgu liecību par aizvadītā darba cēlienu.

Gada sapulci, kuŗā piedalījās 38 biedri, vadīja V. Upeslācis, protokolu rakstot Lilijai Eisartei. Sapulces ievadījumā TLB valdes priekšsēdis I. Alksnis aicināja ar klusuma brīdi godināt mūžībā aizsaukto biedrības biedru un bijušo darbinieku piemiņu, īpaši pieminot nesen mūžībā aizsaukto bij. revīzijas komisijas un valdes locekli Kārli Pūliņu. Viņa piemiņai draugi un cienītāji saziedojuši 100 dol., tā aizgājēju pēc nāves ievedot LNAK mūža biedru sarakstā, bet pārējo 108 dol. novēlot TLB sestdienas skolai.

Aizvadītā gada darbības pārskati biedriem jau bija piesūtīti iepriekš, kādēļ pie tiem ilgāk neuzkavējās. Revīzijas komisijas ziņojumā N. Pētersons norādīja, ka pārbaudītie kases un darbības nozaŗu dokumenti bijuši labā kārtībā un biedrības valde ar nozarēm par veikto darbu pelnījusi pateicību, par ko sapulce izteica atzinību.

Jauno budžetu apstiprināja 1750 dol. apmērā. Kapitāla fondā noguldītiem $4000 dolariem vēl pievienoja 1000 dol., ko noguldīs Latviešu kreditsabiedrībā. Pilnvaroja valdi iespēju robežās atbalstīt latviešu skautu un gaidu lielo jubilejas nometni Rīga dimd šovasar Saulainē. Tāpat ieteica jaunajai valdei, saziņā ar citām organizācijām, materiāli sekmēt viena bērnu žurnāla Mazputniņš numura izdošanu.

Amatpersonu vēlēšanās, piedaloties 33 balsotājiem, jaunajā valdē ievēlēja: I. Alksni (31 balss), J. Briedi (30), V. Āpši (29), Mildu Matīsu (27), R. Eisartu (25), J. Skrastiņu (22) un E. Tauriņu (20). Revīzijas komisijā ievēlēja: N. Pētersonu (22), A. Briedi (21) un A. Siksnu (17).

O. K.

Spīdolai 25 gadi

KORPORĀCIJAS SPĪDOLA 25 GADU DIBINĀŠANAS ATCERES SVĒTKI TORONTO

Sv. Jāņa draudzes baznīcas zālē svētku akts sākās ar tautas himnu Dievs, svētī Latviju, svētbrīdi vadot archibīskapam A. Lūsim. Laicīgo daļu ievadīja seniores fil! Dagnijas Vakeferes svētku runa:

1947. gada 11. martā Pinebergā trīsdesmit latviešu studentes dibināja korporāciju Spīdola, kuŗas devīzes un krāsas saista ap divi simts locekles visā pasaulē.

Korporācijas Spīdola mērķus vislabāk izsaka viņas devīzes. Pirmā devīze: Tēvzemei, zinātnei un dailei.

Tēvzemei vispirms, mūsu Latvijai, tai teiksmainajai zemei, kas daudzām no mums ir rožains bērnības sapnis un ko mūsu jaunās locekles redzējušas tikai gara acīm. Kas ir šī tēvzeme, kuŗai esam solījušās? Vai mums raudzīties uz to Latviju, kas dažus gadus plauka brīva un ražena? Tās vairs nav, tai nebija ļauts dzīvot. Un šodien Latvijā valda Kangara pēcteči svešu kungu uzdevumā. Tai mēs nevaram dot savu uzticību. Bet mūsu sirmās tautas gars, kas ir audzis un plaucis cauri gadu simtiem, kas izpaužas mūsu teikās un mūsu tau-

(Turpinājums 13. lp.)

Korporācijas Spīdola Toronto kopas prezidijs: viceseniore Mirdza Gulēna, seniore Dagnija Vekefera un sekretāre Ruta Eikerte.

Uzbrucējs Kosiginam sodu izcietis

No Donas cietuma (Don Jail) Toronto šajās dienās atbrīvots 27 g. vecais ungāru immigrants Geza Matrais, kas tur izcietā 3 mēn. cietumsodu par uzbrukumu padomju premjēram Kosīginam viņa viesošanās laikā pagājušā gada oktobrī Otavā. Matrais izsacījies, ka viņš cietumā sācis rakstīt grāmatu par „pilsētas partizānu taktikas lietošanu komūnistiskās valstīs Austrumeiropā".

Savus plānus viņš atklājis CBC raidījumā Otavas publisko lietu programmas ietvaros „Something else". Matrais apgalvojis, ka viņa nodoms nav bijis ievainot Kosīginu. „Ja man būtu bijusi tāda izdevība Austrumeiropā, varbūt es būtu rīkojies citādi, bet ne Kanadā," viņš sacījis. Matrais ieceļojis līdzi vecākiem Kanadā un drīz vien iesaistījies dažādās pretkomūnistiskās grupās. Pirms diviem gadiem viņš ieradies Toronto, pievienodamies Edmunda Burkes biedrībai, kas tagad pārdēvējusies par „Rietumu sargu" (Western Guard) un Social Credit partijai. Pēdējās Ontario provinces vēlēšanās Matrais bija šīs partijas kandidāts Haiparka rajonā.

Geza Matrais

Edmunda Burkes organizācijas priekšsēdis Donalds Endrjū noliedzis, ka šī labā spārna grupa būtu plānojusi izdarīt atentātu pret padomju premjēru Kosīginu viņa vizītes laikā Toronto. Grupa gan plānojusi demonstrāciju laikā palaist dzīvu sivēnu ar uzrakstu „Kosīgins", bet vēlāk šo plānu atmetusi. Kanadas lietuviešu komitejas loceklis un Burkes biedrības dalībnieks Giliālas Urbonas izsacījies, ka demonstrācijā pret premjēru Kosīginu Toronto no 300 biedrības dalībniekiem piedalījušies tikai kādi 30 „burkiešu" un neviens no viņiem neesot apcietināts. Viņš paskaidrojis, ka grupas galvenais mērķis esot informēt kanadiešus par komūnismu.

Redakcijai piesūtīti izdevumi

„Ziemeļkalifornijas apskats", 3. n-rs (146.), marta burtnīca, Ziemeļkalifornijas biedrības izdevums, redaktors O. Celle, 22 lp.

„Ceļi un pēdas" Aloiza Barona noveles, tulkojis Jānis Zariņš, Treju Vārtu izdevums, apvalku zīmējis Kazis Veselka, 124 lp.

„Mazputniņš" 160. n-rs, mēnešraksts zēniem un meitenēm visā pasaulē, aprīļa izdevums. Literārās biedrības Ceļinieks izdevums, vāku zīmējusi Anda Dubinska, 28 lp..

Sv. Andreja draudzes koris Toronto savu 20 gadu darbību atzīmēs ar jubilejas koncertu 22. aprīlī plkst. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcā, ar solistu un simfoniskā orķestra piedalīšanos. Koncerta galvenais skaņdarbs būs L. Apkalna „Kingiras rekviēms". Uzņēmumā koŗa dalībnieki ar diriģentu A. Purvu vidū.
Foto: J. Liģers

Pārcelti Eiropas dziesmu svētki

Lieldienās Ķelnē (Vācijā) notika 3. Eiropas latviešu dziesmu svētku rīcības komitejas un LAK Eiropas centra prezidija sēdes.

Dziesmu svētku rīcības komiteja komponista Apkalna vadībā nolēma dziesmu svētkus pārcelt divas nedēļas ātrāk nekā bija paredzēts. Tie notiks 1973. gadā no 19. — 22. jūlijam Ķelnē. Grozījums bija nepieciešams, lai piemērotos vācu skolu brīvdienām.

Rīcības komiteja apstiprināja svētku programmu un budžetu. Programmā paredzēti 12 dažādi sarīkojumi. Kopkorim savu līdzdalību jau pieteikuši 460 dziedātāji un tautas deju uzvedumam 200 dejotāji. Mazāks koris pieteikts pat no Venecuēlas. Koŗu un atsevišķu dziedātāju pieteikšanās vēl turpinas.

Parallēli dziesmu svētku rīcības komitejas sēdei, kuŗā piedalījās 40 dalībnieku, notika arī Eiropas centra prezidija sēde priekšsēža P. Reinharda vadībā. Tanī no 10 locekļiem piedalījās 9. Prezidija sēdē pārrunāja Eiropas drošības konferences sanākšanu. Atzina, ka ir pamats domāt, ka šī konference notiks ne ātrāk par 1974. gadu, ja vispār. Pārrunāja arī dažādas rīcības iespējas, ja konference sanāktu.

Plašas pārrunas izraisīja arī PBLA nodoms organizēt Stokholmā pie Zviedrijas LCP sevišķu informācijas biroju. Daudzi to pamatoti uzskata par lieku paralēlismu, jo Stokholmā jau 25 gadus sekmīgi darbojas Latviešu nacionālais fonds. Eiropas centra prezidijs nolēma paziņot PBLA priekšsēdim, ka „EC prezidijs atzīst PBLA informācijas biroja jautājumu par tik svarīgu, ka tā galīga izlemšana izdarāma PB LA valdes kopsanāksmē." Kā zināms, PBLA valdes kopsanāksme paredzēta šāgada rudenī ASV. Pēc šī EC prezidija lēmuma LNF pārstāvis prezidijā O. Freivalds uzņēmās līdz turpmākam EC informācijas daļas vadību.

LAK Eiropas centra delegātu kopsapulci nolēma sasaukt septembŗa beigās Hamburgā.

—s

Radikālas pārmaiņas Ziemeļīrijā

Anglijas valdība izdarījusi radikālas pārmaiņas Ziemeļīrijā, lai izbeigtu terroru, kas ilgst jau trešo gadu. Anglijas parlaments pieņēma valdības lēmumu un nobalsoja par Ziemeļīrijas valdības un parlamenta darbības apturēšanu; turpmāk visu varu pārņems Londonas valdība. Par Ziemeļīrijas lietu ministru iecelts apakšnama vadītājs lords Vaitlovs ar 2 palīgiem. Ulsteras katoļticīgie iedzīvotāji izteicās atzinīgi par angļu valdības rīcību, protestantu vairākums protestēja pret valdības pārņemšanu un tiešu pārvaldi no Londonas, rīkojot ģenerālstreiku, kuŗā piedalījās 130.000 strādnieku.

Īrijas katoļu garīgais vadītājs kardinālis Viljams Konvejs aicināja nelikumīgo īru republikāņu armiju izbeigt partizānu kaŗu pret angļu valdību Ziemeļīrijā. Līdz ar to baznīca met svaru kausos savu varu pret partizāņu (IRA) cīņām un varmācību.

Baltijas valstu karogi uz mēness

Apollo XVI lidojums uz mēnesi sāksies 16. aprīlī plkst. 12.54 pēcp. no Cape Kennedy, piedaloties trīs astronautiem. Senātors Persijs (Ch. H. Percy) piesūtījis Sadarbības centra vadītājam Viktoram Vīksniņam Čikagā rakstu, kuŗā ziņo, ka uz mēness novietos arī Lietuvas, Latvijas un Igaunijas valstu karogus.

Smags stāvoklis Vietnamā

Pēdējā komūnistu ofensīva bija iezīmīga ar atklātu invāziju Dienvidvietnamā. Ziemeļvietnamiešu rēgulārais kaŗaspēks, skaitā ap 80.000 kaŗavīru, pāri demarkācijas līnijai ielauzās Dienvidvietnamas ziemeļprovincē. Katru dienu ierodas jaunas. svaigas kaŗaspēka vienības no Ziemeļvietnamas.

Pēc pēdējiem militārajiem notikumiem Vietnamā ir iemesls domāt, ka Dienvidvietnamas militārā stratēģija ir briesmās. Dienvidvietnamas prezidents Vantjū deklarēja: „Šī cīņa izšķirs mūsu pastāvēšanu.' Ziemeļvietnamas kaŗaspēks guvis pārsteidzošus panākumus, uzbrūkot caur demarkācijas zonu trīs frontēs samērā vājākiem un vēl pilnīgi nesagatavotiem Dienvidvietnamas spēkiem. Pārsteidz fakts, ka pēdējās cīņās ziemeļvietnamieši lieto tankus, smago artilēriju un kājnieku formācijas, kas ir pretstata ar līdzšinējām partizānu cīņām. Cīņās piedalās arī krievu MIG tipa iznīcinātāji.

Vēl nav pilnīgi skaidrs, kas slēpjas aiz komūnistu uzbrukumiem Vietnamā, bet galvenais nolūks varētu būt tas, lai piespiestu Niksonu pastiprināt miera sarunas vēl pirms viņa 22. maija Maskavas apmeklējuma un iznīcinātu ASV „vietnamizācijas panākumus". Komūnistu propaganda pēdējā laikā bieži lieto saukļus: „Mēs prasām totālu uzvaru" un „Mums jāiznīcina amerikāņu vietnamizācijas panākumi".

Ziemeļvietnamai nav iespējams gūt uzvaru territoriālā plāksnē, bet iespējama spekulācija, ka Saigonas Vantjū valdība varētu sabrukt un Ziemeļvietnama gūtu priekšrocības miera sarunās, territoriālas koncesijas, kā arī ASV piekrišanu, lai vietkongi varētu piedalīties paredzētajā jaunās valdības koalicijā. Politiskie novērotāji secina, ka katrā gadījumā prezidents Niksons atrodas smagas dilemmas priekšā — no vienas puses Vašingtonas padomdevēji saka, ka ASV jābūt gatavām katra veida cīņām, bet no otras puses, ja ASV kājnieki iesaistīsies cīņās, tad viņa izredzes tikt ievēlētam par ASV prezidentu apdraudētas. Tas nu noticis. 11. aprīlī 500 ASV kaŗavīru, kam vajadzēja atstāt Vietnamu, steidzās palīgā 1250 amerikāņu sakarniekiem kādā bazē 50 jūdzes no demarkācijas joslas. Ar bazes krišanu atkal apdraudēta vecā ķeizaru pilsēta Hue, kas ir bēgļu pārpildīta.

Pašlaik vienīgā praktiskā iespēja bija atsākt bumbošanu, jo šis cīņas paņēmiens prasa vismazāk amerikāņu dzīvību, bet arī bumbošana nav vairs populāra amerikāņu tautā, ko it sevišķi pierāda senātora Makgoverna uzvara Viskonsīnas vēlēšanu kampaņā, jo viņš par savu politisko stratēģiju bija izvēlējies pretkaŗa nostāju.

Prezidentam Niksonam cits nekas neatlika kā uzsākt pastiprinātu bumbošanu, jo ASV nevar atkāpties no savas „vietnamizācijas" politikas, kas ir tās vienīgā iespēja izkļūt no Dienvidāzijas konflikta. Dienvidvietnamas kaŗaspēks vēl nav spējīgs sevi aizstāvēt bez masīvas amerikāņu kaŗaspēka palīdzības.

Ziemeļvietnamieši ir spējīgi uzturēt pašreizējo ofensīvu veselu mēnesi visās trijās frontēs. Katrā ziņā nākamajos mēnešos pierādīsies „vietnamizācijas" politikas sekmes un cerība, proti, ka Dienvidvietnamas armija izturēs uzbrukumu. ASV paredzējušas tuvākā laikā atvilkt 68.000 kaŗavīru no Vietnamas un aizsardzību arvien vairāk nodot Saigonas valdības rokās, kuŗas spējas pēc pēdējām ziņām ir apšaubāmas.

Vankuveras latviešu tautas deju grupa Zvaigznīte (Skat. rakstu 10. lappusē).
Foto: R. Dreimanis

No princešu tērpiem līdz keramikas podiem

Dzīvē sastopam cilvēkus, kam Laima devusi līdz vairākus talantus — lai kādu darbu tie sāktu, viss viņiem padodas un sekmējas. Tie iet ar vieglu, rotaļīgu soli un smaidu sejā, līdz beidzot apstājas savu gaitu īstajā vietā un atrod savu ceļa mērķi. To varētu teikt arī par Velgu Jansoni, kas Toronto latviešu sabiedrībā labi pazīstama — ilgus gadus aizvadījusi latviešu teātŗa draugu un tēlotāju saimē, visvairāk gūstot panākumus ar saviem teātŗa izrādēm zīmētajiem un šūtajiem tērpiem. Te noteikti būtu jāpiemin tādas lugas kā Skroderdienas Silmačos. Jersika Princese Gundega un karalis Brusubārda — cik daudz izdomas un izjūtu bija ielikts cēli tērpto galma dāmu un galma ļaužu tērpos, to atcerēsies daudzi.

Kā tērpu autore pati atzīstas, „šodien, kad bagātīga materiālu izvēle, nav problēma radīt gaumīgus skatuves tērpus, bet atceroties pēckaŗa gadus un sākuma gaitas Kanadā — toreiz bija liela māksla pagatavot tērpus praktiski „ne no kā". Ar smaidu viņa piemin kādu kuriozu gadījumu, kad viņas izārdītā rīta kleita pārvērtusies teātŗa izrādei elegantā vakara tērpā, lai pēc tam sašūta atpakaļ, kalpotu atkal kā rīta tērps.

Bet tas bija toreiz. Daudz kas mainījies. Arī V. Jansone pievērsusies tagad citai „mīlestībai" — keramikai. Taču pilnīgi saites ar skatuvi viņa nav sarāvusi, sevišķi, ja latviešu jaunās audzes aktieŗi viņu sauc palīgā. Tā visās pēdējo gadu laikā iestudētās TLTA sestdienas ģimnazijas drāmatiskā pulciņa izrādēs tērpi ir bijuši V. Jansones ziņā. Bet tagad atgriezīsimies atpakaļ pie keramikas, kur viņa nav vairs nekāda iesācēja, bet jau labi pazīstama kanadiešu publikai, vismaz pēdējo piecu gadu laikā. Velgas Jansones darbi skatāmi un pērkami pazīstamajos Cumberland ielas mākslas un gleznu veikalos, Avenue ielas Kanadas podnieku ģildes veikalā un vēl citos mākslas priekšmetu veikalos.

Jau piecus gadus V. Jansone Kanadas nacionālās izstādes laikā Kanadas daiļamatnieku novietnē demonstrējusi, kā uz podnieka ripas no māla pikām veidojas podi. Keramiku un skulptūru viņa sākusi mācīties vakara skolā, pēc tam Ontario mākslas kolledžā, un pēc tam piecus gadus strādājusi Toronto labi pazīstamā Tonija Tudina keramikas mākslas darbnīcā. Šo laiku piedzīvojušā keramiķa vadībā Jansone uzskata par pašu raženāko, kas viņai pavēris skatu mūsdienu keramikas jaunākajos paņēmienos un novirzienos. Taču skolotājs atstājis viņas pašas ziņā veidot un atrast savu ceļu, pa kuŗu iet kā glazūru, tā formu izvēlē, jo keramikā krāsu un formu dažādība ir nebeidzama, vienmēr var atrast ko jaunu un interesantu. Vienmēr varot kaut ko mācīties, jo keramikā amats un māksla ir apvienoti.

Mūsu saruna notiek V. Jansones mājas apakšējā stāvā Toronto pilsētas rietumu daļā, klusā stūrī, kur caur logu skats vēro pilsētas Grenadieŗu dīķi un kokiem apaugušo Haiparka piekalni. Viņas rīcībā šeit ir plaša darbnīca ar virpu, keramikas darbu dedzināmo krāsni un daudziem plauktiem, kuŗos skatāmi gan gatavi, gan pusgatavi darbi. Daudz mazu vāzīšu un lielu resnvēdera podu — tie visi pa lielākai daļai aizejot kanadiešu mājās. Šo darbnīcu esot iekārtojis viņas vīrs, un pat dedzināmā krāsns esot tautiešu roku darbs — to būvējis I. Dāvis. Šajā krāsnī dedzināto podu temperātūra sasniedzot 2000 Farenheita gradu. Pati maisot un svŗot darbu glazūras, un nākotnē domājot vairāk laika veltīt latviskajiem motīviem no gaiši dzeltenajiem līdz medaini brūnajiem toņiem, kas dominē latviešu keramikā. Darbnīcā strādājot jau četrus gadus, pēdējā laikā pārmaiņus ar savu dēlu Pēteri, kas keramikā sasniedzis jau lielu prasmi. Sevišķi viņa gatavotās pūces, gan īsām, gan gaŗām kājām — veikalos tiekot īsā laikā „izķertas".

Runājot par latviešu daiļamatniecības izstādēm, noskaidrojas, ka V. Jansone piedalījusies ar saviem darbiem aizvadīto 5. Kanadas latviešu dziesmu svētku daiļamatniecības skatē, Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotajos Ziemsvētku tirdziņos un vēl citos sarīkojumos. Sidrabenē jauniešu „Trejdeviņi padomiņi" nometnē, apmācījusi keramikā nometnes dalībniekus. Pēc tam visi nometnē pagatavotie darbi tikuši apdedzināti viņas darbnīcas krāsnī.

Runājot par savām nākotnes iecerēm un nodomiem, keramiķe pastāsta, ka turpmāk visu uzmanību veltīšot tikai keramikai un skulptūrām mālā, aizmirstot pārējās „mīlestības". Pašreiz Velga Jansone gatavojas savai pirmajai patstāvīgajai darbu skatei, kas notiks kopā ar audējas Veltas Vilsones darbu skati. Par audēju Veltu Vilsoni nav daudz ko teikt, viņas audumi iekaŗojuši jau redzamu vietu daudzās Kanadas valdības iestādēs un sabiedriskās telpās. Par viņas izstādēm lasīti raksti kā kanadiešu, tā latviešu presē. Ar interesi gaidāma V. Jansones un V. Vilsones darbu skate 15. un 16. aprīlī no 10 rītā līdz 10 vakarā V. Vilsones studijā 687 Church St., Toronto.

Jānis Vairdotis

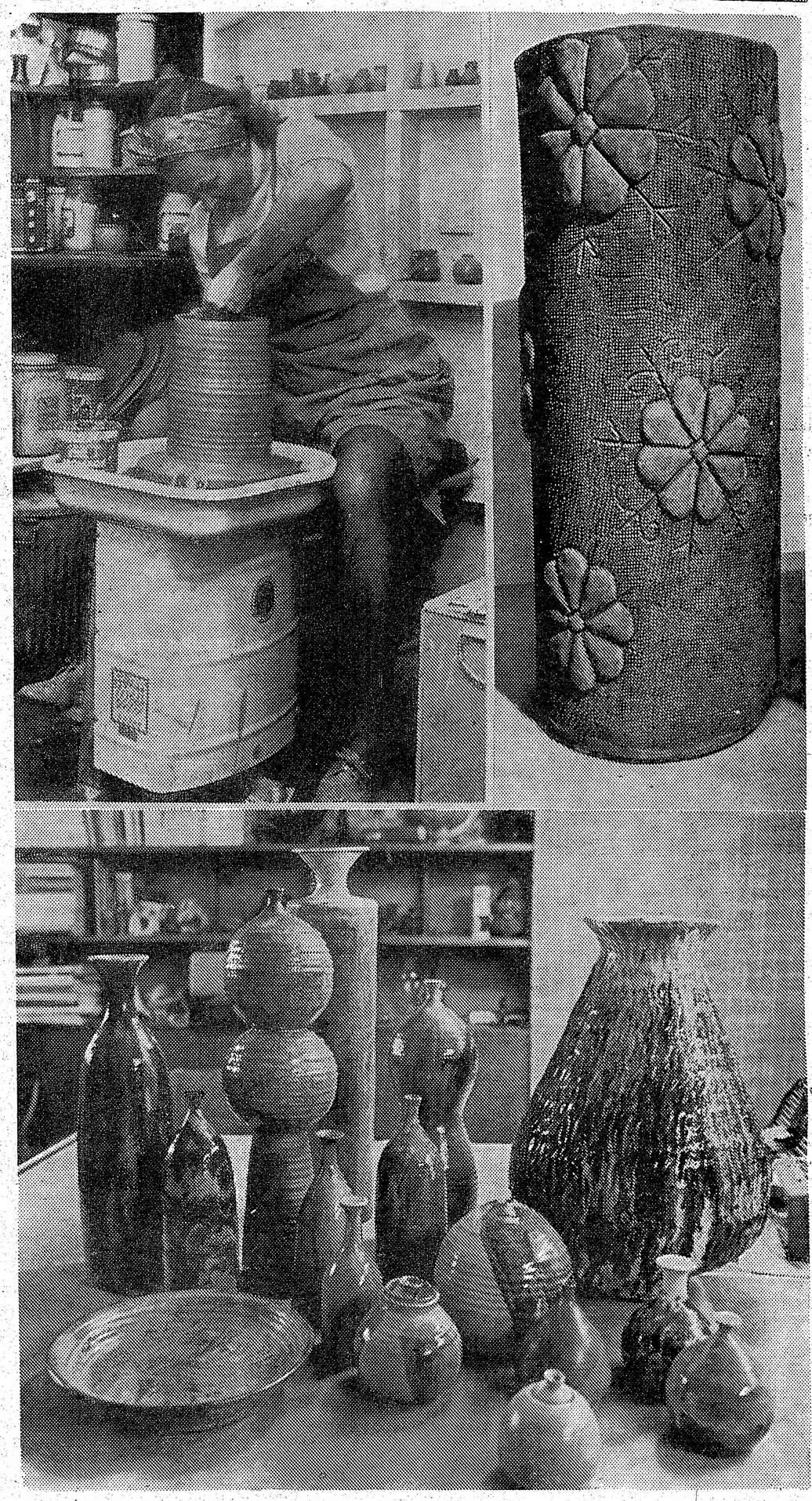

Lūk, ar tādu enerģiju un koncentrēšanos darbam strādā keramiķe Velga Jansone. Pa labi un apakšā — daži no izstādei gatavotajiem darbiem, kuŗi publikai būs skatāmi 15. un 16. aprīlī.
Foto: J. Ligers

1972. g. 30. aprīlī pl. 17 Latviešu namā,
491 College St., Toronto

DACES KĀRKLIŅAS mecosoprāns

koncerts

Pavadītāji: klavieres Ina Dennekamp,
klarnete Richard Thompson.

Programmā: E. Dārziņš, Alfrēds, Jānis un Aldonis Kalniņi, E. Šturms, latviešu tautas dziesmas, W. A. Mozart, P. A. Cesti, F. Schubert.

Ieeja $2.50, skolēn. un pensionāriem $1.50. Biļetes iepriekšpārdošanā pie DAINAS koristiem vai pie U. Maksiņa, tālr. 691-7618. Pēc koncerta pakavēšanās pie tējas galda kopā ar mākslinieci. Koncertu rīko DAINAS koris jaunās mākslinieces atbalstam.

Nobela prēmija gaida saņēmēju

Krievu rakstniekam Aleksandram Solžeņicinam 1970. gadā piešķirto Nobela balvu literātūrā, domājams, pasniegs Zviedrijas sūtniecībā Maskavā. Par šādu iespēju izteicās Zviedrijas ārlietu ministrs Kristers Vikmans. Zviedrijas ārlietu ministra paziņojums notika dienu pēc padomju valdības atteikšanās izsniegt iebraukšanas vīzu Zviedrijas akadēmijas sekretāram Dr. Karlam Girovam, kas bija paredzējis braukt uz Maskavu, lai pasniegtu nežēlastībā kritušajam krievu rakstniekam Nobela diplomu un zelta medaļu.

Kā zināms, Solžeņicina darbu izdošana Pad. savienībā aizliegta. 53 g. vecais rakstnieks atteicās braukt un saņemt godalgu Stokholmā, baidoties, ka viņam neatļaus atgriezties Pad. savienībā. Nobela prēmijas naudas balva 75.000 dol. jau agrāk iemaksāta uz Solžeņicina vārda Šveices bankā.

Nesen Solžeņicins apsūdzēja krievu ortodoksālo baznīcu, ka tā palīdzot padomju varai iznīcināt reliģiju un ka to vadot ateistu diktātūra. Solžeņicina „Gaveņu vēstules" noraksts nosūtīts padomju patriarcham Pimenam Maskavā. Vēstules norakstus izplata no rokas rokā padomju galvaspilsētā.

Krievu ortodoksālā baznīca reiz bija viena no bagātākām un varenākām valsts reliģijām cara Krievijā, bet pēc 1917. gada revolūcijas tā zaudēja savu iespaidu un visus savus īpašumus. Padomju vara atļauj tikai ļoti ierobežotas reliģiskas aktīvitātes. Baznīcas vadība pieņem laicīgās varas noteikumus un atbalsta padomju politiku, izvairoties kritizēt valsts varu. Pēc neoficiāliem datiem Pad. savienībā ir 20 — 30 miljonu aktīvu ticīgo, vairums vecāko ļaužu.

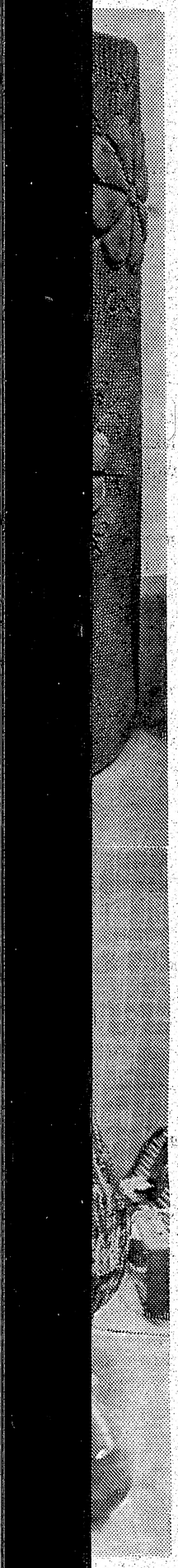

Pa labi
16. ap-
Liģers

BPLA valdes sēde paredzēta Katskiļos

Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes sēde notiks nedēļā pirms 18. novembŗa, latviešu kaŗa invalidu īpašumā „Rota" Katskilu kalnos, Ņujorkas pavalstī. Sēde ilgs vienu nedēļu. Paredzams, ka tajā piedalīsies visi BPLA valdes locekļi, kā no Austrālijas, tā Eiropas, Kanadas, Dienvidamerikas un ASV. Tālie ciemiņi tad varētu piedalīties arī ar runām 18. novembŗa sarīkojumos lielākajos latviešu centros, kas daļēji segtu ceļa izdevumus.

Ziemeļamerikas Kultūras fonda sēde paredzēta 29. aprīlī Filadelfijā, kur pārrunās mūsu kultūras dzīves problēmas, sadalīs saziedotos līdzekļus un piespriedīs Kultūras fonda godalgas. Pagaidām Kultūras fonda vajadzībām ASV saziedots pāri par 10.000 dolaru. Dienu vēlāk turpat būs ALAs valdes sēde, kas paredzēta Filadelfijas brīvo latviešu biedrības īpašumā. Šinī laikā notiks arī Amerikas latviešu palīdzības fonda pilnvaroto 20 gadu jubilejas sanāksme un balle. Sarīkojums paredzēts vienā no Filadelfijas viesnīcām.

Biedru nauda par ALAs kartēm šogad gan ir ienākusi vairāk, bet biedru skaits samazinājies. Šogad biedru naudu paaugstināja no 2 uz 5 dol. gadā. Daļa pensionāru sūdzējušies, ka nespēj par ALAs karti 5 dol. samaksāt. Ņujorkas draudze parasti pārdod ap 700 karšu, bet šogad līdz martam pārdots tikai ap 300. Ņujorkas katoļu draudze savā apkārtrakstā ziņoja, ka „pagaidām mūsu draudzes locekļu atsaucība kārtot biedru maksas ALAi ir nepietiekama". Arī dažas citas organizācijas ziņo, ka pārdevušas mazāk biedru karšu nekā iepriekšējos gados.

KANDIDĀTI ALAs KONGRESAM

Amerikas latviešu apvienības atsevišķie biedri 21. gadskārtējam ALAs kongresam no 12. — 14. maijam Klīvlendā delegāta pienākumiem uzstādījuši šādus kandidātus: ALAs valdes kasieŗa vietnieku Andreju Baidiņu, ALAs valdes vicepriekšsēdi un Izglītības biroja vadītāju Tālivaldi Bērziņu, ALAs un BPLA priekšsēdi Uldi Gravu, ALAs valdes sekretāra vietnieku Uldi Kariņu un Verneru Rūtenbergu jr., kas ir ārsts un sabiedrisks darbinieks Klīvlendā. Atsevišķie biedri var balsot par trim kandidātiem, vismaz divi no saraksta svītrojami. Balsošana jāizdara līdz 30. aprīlim. —be.

Korporācijas Spīdola dalībnieces 25 gadu atceres svētkos Valhalla Inn telpās Toronto.

Spīdolai 25 gadi

(Turpinājums no 10. lp.)

tas dziesmās, ko neviena sveša vara nekad nav iznīcinājusi, tas dzīvo. Tam mēs būsim uzticīgas.

Mēs solāmies arī zinātnei. Zinātnes pamatā ir taujāšana. Lai tai kalpotu, mums jāskatās uz visu ar skaidru prātu, mums arī jābūt gatavām pārvērtēt visus uzskatus, mums jāprasa un jāatbild jautājums: kādēļ? Vai mēs esam gatavas to darīt?

Un dailei. Daile ir šķīsta un patiesa, tā ir vienkārša un atklāta. Tiecoties pēc dailes, mums ir jāatmet lieki ornamenti, kā ārējie, tā arī mūsu domās, vārdos, dvēselē.

Mūsu otra devīze pauž līdzīgas domas: Mainīgā, mainies uz skaidrību. Neesi apmierināta, kas tu esi, bet vienmēr tiecies, traucies, mainies. Kā tu zināsi, kur ir skaidrība, ja tu pati nejautāsi itin visu? Citu ļaužu iemītās takas, kurp tās ved? Vai tu tām gribi sekot? Meklē pati savu ceļu pa nenomītu zāli, cauri meža biezoknim, tiecies pēc skaidrības, kas kā rīta gaisma blāv tālē. Skaidrība, daile, patiesība — tas viss ir viens, un pēc tā tiecas Spīdolas nemiera gars.

Concordia nostra perpetua sit — lai mūsu draudzība būtu pastāvīga. Lai kādu ceļu mēs katra staigājam, lai kādai zvaigznei mēs sekojam, mūs saista mūsu solījums un mūsu krāsas: Zelts, kas pauž, ka spīdolas domas pieder tēvzemes zelta druvām, violets, kas atgādina liesmu, kuŗā dzirkstī spīdolas gars, un baltā, kas liecina par spīdolas ticību baltajai dienai."

Pēc seniores runas nodziedāja karoga dziesmu.

Goda filistre prof. Elfrīda Karlsone Bērziņa teica akadēmisko runu par tematu: „Kinesioloģijas pamatprincipi cilvēka spēju attīstībā."

25 gadu gājumā korporācija Spīdola ir augusi un veidojusies, bet sevišķu vērību tā pievērš jauno studenšu audzināšanai un atbalstīšanai. Sešas spīdolas šajos svētkos saņēma stipendijas.

Lielu atbalstu un sirsnīgu draudzību savam turpmākajam darbam spīdolas izjuta, uzklausot apsveikuma vārdus un saņemot ziedu veltes.

Pēc svētku akta spīdolas kopā ar viesiem pakavējās pie tases kafijas. Svētku noskaņa vēl turpinājās Valhalla Inn, aizvadot dažas jaukas stundas.

— a.

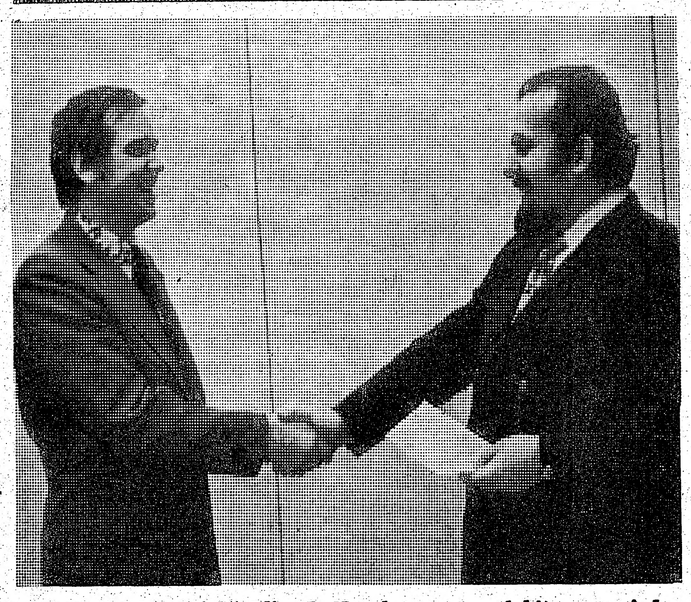

LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs (pa labi) pasniedz Latviešu fonda padomes priekšsēža vietniekam Dr. V. Gulēnam 250 dol. čeku, pieteicot LNAK iestāšanos fondā.
Foto: J. Liģers

Radio raidījumi svētku ieskaņai

Sākot ar 16. aprīli 5. Rietumkrasta latviešu dziesmu svētkus reklāmēs radioraidījumos ar latviešu mūziku. Raidījumi notiks katru svētdienu no plkst. 9.30 līdz 11 rītā un no 3 līdz 5 pēcpusdienā no KERI raidītāja, Belingamā, ASV, ar FM 104,3 m vilni. Raidījuma nosaukums „Musique à la Carte" ar pieteicēju Baldvinu Akermani. Raidījumi būs dzirdami arī uz FM 90,7 m viļņa. Atskaņos latviešu mūziku un ziņojumus par svētku priekšdarbiem un programmu. Dziesmu svētki risināsies no 30. jūnija līdz 4. jūlijam Vankuverā. Raidījumus izkārtojis dziesmu svētku komitejas priekšsēdis prof. J. Lielmežs, vienojoties ar „Ackermann's Advertising & News Service, Ltd." Vankuverā.

—be

Atkritumu vedēji streiko

Toronto pilsētas 4000 darbinieku 10. aprīļa rītā sāka streiku, pārtraucot atkritumu savākšanu pilsētā, kanalizācijas uzraudzību, kā arī samazināja dzeŗamā ūdens sagādes uzraudzību. Streiks ietekmēs arī pilsētas parku, ceļu, ielu un zvēru dārza uzturēšanu kārtībā. Streiku izsludināja Kanadas publisko pakalpojumu darbinieku arodbiedrība (CUPE), kad nesekmējās sarunas starp arodbiedrības pārstāvjiem un pilsētas galvu Viljamu Denisonu. Arodbiedrība prasa 38 centu algas pielikumu stundā divu gadu laikā. Pašreiz minētie pilsētas darbinieki saņem 3,58 dol. stundā, vai 143,20 dol nedēļā, pieprasot 30 dol. nedēļā algas pielikumu. Apmierinot arodbiedrības prasības, nodokļi caurmēra mājas īpašniekam pilsētā būtu jāpalielina par 112 dol. Toronto pilsētas galva Denisons uzaicināja iedzīvotājus iesaiņot atkritumus plastikas maisos un uzglabāt vēsā vietā pagrabos. Iespējams, ka tos varēs novietot parkos. Ūdens piegādi pumpju stacijās uzrauga ierēdņi, bet pilsētas galva mudina iedzīvotājus streika laikā lietot mazāk ūdens. Kanalizācijas neradīs problēmas, bet iespējams, ka ierīču bojāšanās gadījumā netīrumi var ieplūst Ontario ezerā.

Sarīkojumu Kalendārs

No 15. aprīļa līdz 23. aprīlim Baibas Kundrates Bērziņas darbu skate Sv. Jāņa bazn. izstāžu zālē, 200 Balmoral Ave. Skates atklāšana 15. aprīlī pl. 6.30 vak. Skate atvērta darbdienās no 6 — 9 vak., bet sestd. un svētdienās no 11 — 9 vak.

15. un 16. apr. no pl. 10 rītā līdz 10 vak. Velgas Jansones keramikas un Veltas Vilsones audumu skate Veltas Vilsones studijā, 687 Church St.

15. aprīlī, pl. 7.30 — Latviešu namā — DV sporta kluba gadskārtējā futbola sezonas atklāšanas balle.

16. aprīlī plkst. 4.00 p.p. Latviešu namā augšējā zālē Toronto Korporāciju Kopa rīko paplašinātu literāro vakaru. Dr. A. Šteina referāts „Cīņas taktika". Autors runās par mūsu tautas centieniem emigrācijā. Aiciniet arī savus draugus uz šo vērtīgo sarīkojumu!

16. aprīlī, pl. 12 dienā Bērzainē Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba tītaru šaušana.

16. aprīlī pl. 5 p.p. Sv. Andreja baznīcā TLB sestdienas skolas „Lolitas brīnumputna" izrāde.

22. aprīlī pl. 8.30 vak Pāvila Zariņa brāčas koncerts, pie klavierēm Leo Barkins — Unitarian Church, 175 St. Clair Ave W.

22. aprīlī pl. 7 vak. Sv. Andreja baznīcā draudzes koŗa 20 gadu jubilejas koncerts ar solistu un simfoniskā orķestŗa piedalīšanos. Galvenais skaņdarbs L. Apkalna „Kingiras Rekviēms".

22. aprīlī, pl. 7 vak. Latviešu namā Baltijas tautu federācijas Kanadā un Balt. siev. padomes rīkotā Pavasaŗa balle. Ieeja: $3.00; tērps informāls. Ieejas kartes DV grāmatnīcā, Latviešu namā vai zvanīt 447-1154. Eventuāls atlikums — federācijas mērķu īstenošanai. Visi laipni ielūgti.

23. aprīlī pl. 2 p.p. Latviešu namā — Māc. A. Čopa referāts „Kas ir cilvēks".

23. aprīlī pl. 4 p.p. Latviešu namā — Pēcpusdienas kafija ar mūzikāliem priekšnesumiem. Ar deklamācijām piedalās Alma Mača.Latviešu nama dāmu komitejas sarīkojums.

29. apr. — 7. maijam Sv. Jāņa baznīcas zālē gleznotāja A. Mazīša gleznu izstāde.

30. aprīlī pl. 12 dienā Bērzainē Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba tītaru šaušana.

6. maijā pl. 7.30 vak. Toronto koncertapvienības sezonas pēdējais koncerts Parkdale Collegiate, 209 Jameson Ave., jaukts koris „Dziesmu vaiŗogs".

6. maijā pl. 8 vak. — Bickford Park High School — Sidnejas latv. teātris — Kaleidoskops.

7. maijā pl. 4 p.p. — Bickford Park High School — S.L.T. luga „Sieviete Rītsvārkā".

7. maijā, pl. 3 pēcp. Columbus Hall TLB Sestdienas skolas ģimenes dienas sarīkojums.

10. maijā pl. 8 vakarā, Latviešu namā Dr. Bruno Kalniņa priekšlasījums: Latvijas nākotne, iespējas un uzdevumi dzimtenē un ārzemēs. Sekos diskusijas. Ieeja pret ziedojumiem.

26. maijā pl. 7 vak. Latviešu namā TLTA izlaiduma akts.

HAMILTONA

16. aprīlī pl. 4.30 vanadžu sarīkojums - bazārs Rainbow Room.

22. aprīlī plkst. 7.30 16 Queen St. N. HLB dāmu komiteja rīko Dr. P. Vasariņa referātu „Aleksandrs Čaks dzīvē un dzejā". Dzejas lasīs Skaidrīte Darkevica, Indra Ancāne un Jānis Kļaviņš.

Bijušais Latvijas kara aviācijas pulka komandieris

L.K.O.K. plkv. **Arvids Skurbe**

aizgājis mūžībā.

Dzim. 1888. g. 22. oktobrī Jelgavā, Latvijā,
mir. 1972. g. 22. martā Herefordā, Anglijā,
kur arī pārpelnots.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
bijušie pulka karavīri

SEKMĪGĀKIE SKOLĒNI VAIRS NESAŅEMS STIPENDIJAS

Beidzot 13. vidusskolas klasi ar 80% vai augstāku caurmēru, skolnieki neko vairs nelegūs materiāli, bet tikai godu, jo provinces valdība nolēmusi atcelt 150 dol. stipandiju, ko agrāk piešķīra sekmīgākiem skolēniem. Izglītības ministrs Tomass Velss paziņojis lēmumu un pieminējis, ka, lai gan sekmīgākie skolnieki vairs nesaņems šo materiālo pabalstu, tiem tomēr izsniegs apliecību par labo skolas beigšanu. Velss ziņoja, ka līdz šim piešķirto naudu turpmāk pievienos Ontario studentu pabalstu programmai. Tā tika nodibināta, lai dotu aizdevumus un neatmaksājamus pabalstus trūcīgiem studentiem.

Ontario premjērs V. Dēviss noliedza, ka šis lēmums turpmāk ierobežos studentu tālāko izglītību universitātēs, jo konservātīvo partija esot izstrādājusi vienu no visdevīgākām un visplašākām studentu pabalstu programmām Ziemeļamerikas kontinentā. 1959. gadā, kad šāda veida stipendijas 400 dol. vērtībā sāka piešķirt, Ontario valdība tās bija domājusi apdāvinātiem, bet trūcīgiem studentiem, kam vajadzīgs materiāls pabalsts, lai turpinātu izglītību. 1966./67. gadā stipendiju lielumu summu samazināja uz 150 dol. un nodibināja Studentu pabalstu programmu. Tajā gadā arī pazemināja normu stipendijas iegūšanai: no vismaz 80% caurmēra 9 eksāmenos uz vismaz 80% caurmēru 7, kas derīgi par kreditiem iestājoties universitātē. Ar šādu maiņu stipendiju skaits palielinājās.

Vislielākā summa, ko studenti ar šo gadu var aizņemties no valdības, ir 800 dol. (iepriekšējos gados varēja saņemt tikai 600 dol.). Ja nepieciešams vēl lielāks materiālais pabalsts, studenti var pieprasīt arī neatmaksājamas stipendijas.

Pagājušajā gadā valdība bija paredzējusi 44.9 milj. dol. neatmaksājamām stipendijām, bet izmaksāja tikai 29.5 milj. dol. Šogad fondā atļauti 31.7 milj. dol. Šo rīcību opozicijas partija, kā arī studenti uzskata par vēl lielāku ierobežojumu studentu tālākai izglītībai. Premjērs Dēviss paskaidro, ka stipendijas un pabalsti samazināti tāpēc, ka universitātēs piesakoties mazāk studentu.

Pētīs gara slimības

Maskavā atklātas pirmās kopīgās padomju un ASV veselības komitejas apspriedes, kurās abu valstu ārsti sastrādāsies. Komiteja nodibinās vēža, sirdsslimību un garāvājo slimību pētīšanas grupas. Apspriedes sākās 3. aprīlī un turpinājās vienu nedēļu. Sanāksmē prezidēja ASV veselības lietu speciālists padomdevējs Dr. Rodžers Egebergs un padomju publiskās veselības pārstāvis Dimitrijs Venidiktovs.

Piešķīrumi etniskajām grupām

Daudzkultūru palīdzības programmas ietvaros Toronto pilsētas un Ontario provinces etniskām grupām pērnajā rudenī piešķirti 317.000 dol. Ontario etniskās organizācijas saņēma gandrīz 110.000 dol. pabalsta, no tā Toronto 76.750 dol. Pabalsts piešķirts ikvienai etniskai grupai. Lielākā pabalsta pieprasītāja bija Toronto pilsētas igauņu sabiedrība, sakarā ar 1972. gada igauņu internacionālo festivālu. Pēc 1961. gada datiem Ontario provincē ir 13.000 igauņu. Dažādām kultūrālām aktīvitātēm tie saņēma 19.000 dol. pabalsta. Poļi saņēmuši 17.000 dol. pabalsta.

Toronto etniskajām grupām piešķirti šādi pabalsti: Igauņu centrālajam archīvam 6000 dol., igauņu 1972. gada pasaules festivālam — 6000 dol., Igauņu vēsturiskajam mūzejam — 5000 dol., Toronto igauņu jauktajam korim — 1500 dol. un 750 dol. igauņu kultūras biedrībai, DV — 2000 dol., Baltijas studiju 3. konferencei — 1500 dol., Kanadas poļu pētījumu institūtam 6000 dol., kanadiešu poļu kongresam — 4000 dol., Sovremennika izdevniecības sabiedrība saņēma 2500 dol., lai palīdzētu finansēt 8 tulkojumus krievu valodā. Santa Cecilia korim piešķirts tautas dziesmu ieskaņošanai angļu, franču, italiešu un citās valodās — 5000 dol. Indiešu Trinidades kultūras savienībai Kanadā — 1000 dol., Toronto 10 profesionālo filmētāju savienībai, kas ir bezpeļņas organizācija — 9500 dol., Ieceļotāju un izceļotāju pakalpojumu padomei — 15.000 dol., Kroatu zemnieku savienībai — 5000 dol., Toronto universitātes ķiniešu mūzikas grupai — 3000 dol., Kanadiešu ukraiņu sociālās labklājības pakalpojumiem — 2000 dol., un 2000 dol. vispārējām etniskām vajadzībām. Par šiem piešķīrumiem ziņoja The Toronto Daily Star.

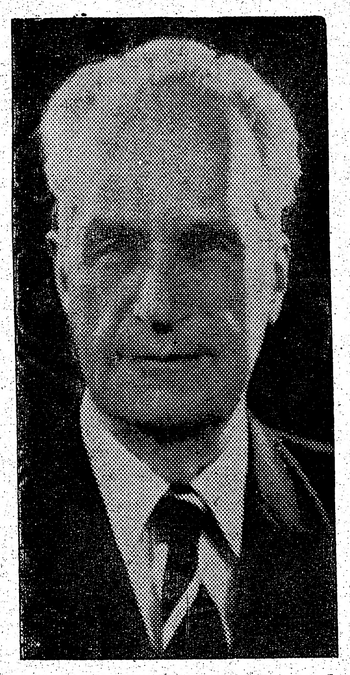

Kā jau mūsu laikrakstā agrāk ziņojām, spāņu Majorkas salā 77 gadu vecumā miris žurnālists Ernests Blanks. Augšējais ir viens no viņa pēdējiem attēliem.

Parakstīts līgums ar Maltu

Piecas dienas pirms paredzētā angļu militāro spēku pilnīgas atvilkšanās no stratēģiskās Vidusjūras salas, Anglija un Malta 26. martā parakstījusi uz 7 gadiem jaunu aizsardzības līgumu. Līguma ietvaros Anglija arī turpmāk uzturēs 3000 karavīru Maltā, maksājot 38,4 milj. dol. nomas naudu gadā. Anglija maksās vienu trešdaļu no šīs summas, bet pārējo segs Ziemeļatlantijas aizsardzības organizācija. Līgums aizliegs ierīkot bazes salā Pad. savienībai vai citām Varšavas pakta valstīm. Tomēr līgumā nav rīkojuma, ka Maltas ostu varētu izmantot arī ASV 6. flote vai NATO kuģi. Maltas premjērs Dom Mintofs sākumā prasīja par bažes lietošanu 78 milj. dolaru, bet bija spiests savas prasības mazināt tāpēc, ka ar angļu atvilkšanos būtu radies saimniecisks chaos; šai sakarībā jau tagad salā valdīja liels bezdarbs. Pēc līguma parakstīšanas Mintofs izteica cerību, ka pēc septiņgadu pakta izbeigšanās Malta varēs nostāties pati uz savām kājām un ārzemju bazes salā vairs nebūs vajadzīgas.

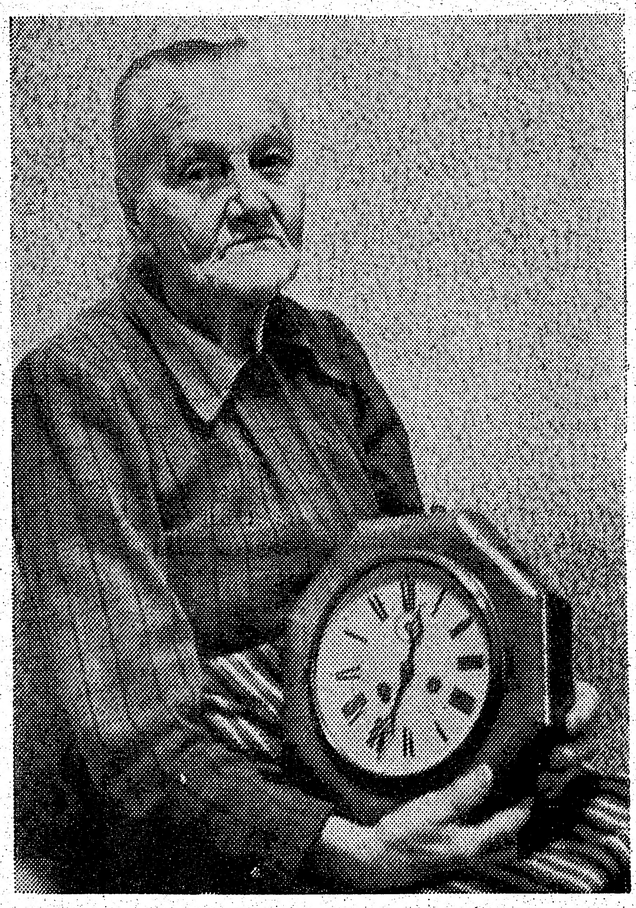

Viena no ilggadīgākām Toronto Sv. Andreja draudzes loceklēm kopš 1952. gada Ida Troice, kas nesen izbeidza šāszemes gaitas, atstājusi mantojumā savam mazdēlam preses fotografam Aleksandram Kalniņam 150 gadu vecu sienas pulksteni, kas kalpojis jau viņas tēvam. Vēsturiskais pulkstenis bēgļu gaitās izvests pajūgā no Dzelzavas pagasta Pelēču mājām cauri visām kara ugunīm un gaisa uzlidojumiem Vācijā, ceļodams no Štetines pilsētas tālāk uz Altgarges un Dipholcas bēgļu nometnēm un tad no Lībekas Blankensē nometnes 1951. gadā uz Halifaksu Kanadā. 1952. gadā pulkstenis līdz ar tā bijušo īpašnieci nokļuvis Toronto. A. Kalniņš pulksteni glabās kā vēsturisku ģimenes piemiņu un iecerējis aizdot izstādīšanai Ontario karaliskajam mūzejam Toronto.

Aleksandra Kalniņa uzņēmums

Lidojumi uz dziesmu svētkiem

Uz dziesmu svētkiem Vankuverā šovasar paredzēti divi grupu lidojumi, bet nākamajā gadā, kad dziesmu svētki notiek kā Eiropā, tā ASV — četri.

Uz Vankuveru lidojumi paredzēti no Čikagas un Toronto. Pieteikšanās uz abiem lidojumiem vēl samērā lēna, bet rīkotāji cer dabūt pietiekamu dalībnieku skaitu. Lidojuma maksa no Čikagas varētu būt ap 134 dol.

Nākamgad no 3. — 5. augustam Ķelnē risināsies 3. Eiropas latviešu dziesmu svētki. Iepriekšējos svētkos daudz viesu bija no ASV un Kanadas. Eiropas dziesmu svētku rīcības komitejai ir izredzes noīrēt lidmašīnu par 35.000 dol. Katram dalībniekam tad lidojums izmaksātu tikai 140 dol. Iespējamais pasažieru skaits ir 750 uz Eiropu un 250 no Eiropas uz ASV. No Ņujorkas uz Eiropu būtu divi lidojumi, bet pa vienam no Čikagas un Losandželosas. Ņujorkas lidojums būtu no 15. jūlija līdz 10. augustam un otrs no 1. — 20. augustam. Datumi no Čikagas un Losandželosas vēl nav zināmi. Lidojumi varētu notikt tikai tad, ja būtu pietiekams skaits interesentu.

Būs iespējams iepriekš pasūtināt arī istabas viesnīcās un iegādāties ieejas zīmes visiem dziesmu svētku sarīkojumiem. Par to pašu lidmašīnas maksu līdzi varēs doties arī amerikāņu draugi. Nākamā gada sākumā visi tie, kas lidojumam būs pieteikušies, saņems Dziesmu svētku draugu biedrības kartes. Iepriekšēja iemaksa nav vajadzīga, bet to iekasēs tikai gada beigās. Bērniem maksa kā pieaugušiem. Ja būs pietiekami interesentu, varētu notikt ekskursijas pa Vāciju.

Lidojumus no Ņujorkas organizē L. Rumaks (27 Miller Pl., Hempstead, N. Y. 11550, USA). Pie viņa saņemama arī tuvāka informācija.

No Eiropas lidojumu organizē A. Muchs Zviedrijā, kur jau pieteikušies pirmie Klīvlendas dziesmu svētku apmeklētāji.

Vk.

Imants Freimanis,

kas Pasaules brīvo latviešu apvienības rakstveida vēlēšanās ievēlēts par apvienības valdes priekšsēža vietnieku. Viņš ir arī Zviedrijas latviešu centrālās padomes valdes priekšsēdis. Balsošanas rezultātus un BPLA priekšsēža vietnieka dzīves apraksts jau sniedzām mūsu laikraksta iepriekšējā numurā.

RUNO ATBILD

DIRIĢENTS VAI VADĪTĀJS

Vai persona, kas kori apmāca, vada un diriģē, dēvējama par diriģentu vai vadītāju? Kāda starpība? Kāds tautietis ASV pazemīgi cēlis iebildumus pret diriģenta vārda lietošanu, izsakoties, ka viņam neesot profesionāla diriģenta izglītības. Liekas, ka konservātorijas vai līdzības mācību iestādes izglītība nav daudziem mūsu diriģentiem. Lūdzu paskaidrot!

Nezinātājs ASV

Diriģents ir katra persona, kas diriģē kori, orķestri vai kādu citu mūzikālu ansambli, neatkarīgi no tā, kur un kā viņš šo māku ieguvis. Par mūzikālo vadītāju dēvē personu, kas apmāca un vada tādu mūzikālu ansambli, kas savu priekšnesumu sniedz bez diriģēšanas, piem. kvarteti, kvinteti, dubultkvarteti u.t.t. Lielākos koros vai orķestros var būt kā diriģents, kas veic tiešos diriģēšanas pienākumus, tā arī mūzikālais vadītājs, kas kori gan apmāca, bet nediriģē. Bez tam diriģenta grādu vai titulu var iegūt arī mākslinieciskas izglītības ceļā, pie kam nereti gadās, ka diplomētā persona ar diriģēšanu nemaz nenodarbojas.

VAI TITULU VISAM MŪŽAM?

Pagājušā rudenī šī laikraksta slejās bija plašāks iztirzājums par tituliem un titulēšanu, jo trimdas latviešu sabiedrībā šai ziņā valda liela neizpratne, nezināšana un patvaļa. Nesen laikrakstā lasīju ziņu par kāda pulkveža aktīvitāti draudzes darbā. Spriežot pēc viņa ievērojamā vecuma, jāsecina, ka minētā persona jau ilgāku laiku vairs nav armijā, un draudzē, liekas, darbojies kā sabiedrisks darbinieks, bet nevis kā armijas pulkvedis.

Laipni lūdzu Runo paskaidrot, vai pēc sabiedriskām normām bijušie karavīri (ārpus slēgtām karavīru organizācijām) visu mūžu ir titulējami kādreizējās dienesta pakāpēs, kā to bieži mēdz darīt. Ja mēs bijušos militāros darbiniekus vēl arvien dēvējam dienesta pakāpēs par pulkvežiem, kapteiņiem u.t.t., tad taču tāpat agrākos amatos būtu saucami arī citu profesiju piederīgie, piem. mežziņi, staciju priekšnieki u.t.t. Un kā būtu ar kaprāļiem?

Latvijas armijas kaprālis ASV

Latviešiem bez daudzām labām īpašībām piemīt arī zināms sentiments, citiem vairāk, citiem mazāk. Pie šāda sentimenta pieder arī kavēšanās atmiņās un agrāko amatu lietošana. Protams, bieži vien tas notiek cildināšanas nolūkā, vai arī zināmas cieņas apliecināšanai, bez tiešo personu ziņas un līdzdalības, ka tas ir noticis arī jūsu konkrēti minētajā gadījumā. Šajā ziņā latviešus pārspēj vienīgi zviedri, kas dažādos titulus un amata apzīmējumus lieto visu mūžu, vienmēr un visur. Mācību iestāžu izglītība, zinātniskie gradi un apbalvojumi ir respektējami ieguvumi, kas cilvēkam pieder visu mūžu, ne gluži tā tas ir ar amatiem un dienesta pakāpēm, kas attiecīgai personai pienākas vienīgi tiešā dienesta laikā. Tā, piem., profesors savu titulu zaudē, ja viņš šo darbu vairs neveic, bet patur visus zinātniskos gradus, neatkarīgi, ko viņš vēlāk arī nedarītu. Tāpat tas ir arī ar armijas dienesta pakāpēm un apbalvojumiem. Bez tam nedomāju, ka kādreizējās dienesta pakāpes pēc divdesmit un vairāk gadiem šodien vairs izteic zināmai personai pietiekošu cieņu un cildinājumu, jo — ja mūsu tēvzeme nebūtu okupēta un armija likvidēta, tad, droši vien, kādreizējais pulkvedis šodien būtu ģenerālis, kapteinis — pulkvedis un arī kaprālis varbūt būtu seržants vai virsnieka vietnieks vai pat virsnieks.

BIEDRU MAKSAS UN SARĪKOJUMI

Es vēlētos pareizu atbildi uz jautājumu, kādēļ DV organizācija Toronto nepazemina biedriem ieejas maksas sarīkojumos, ja tai ir savs nams, noteiktas biedru maksas un vāc ziedojumus vairākkārtīgi gadā. Ja demokratiskās Latvijas laikā biedru maksas bija pazeminātas visās organizācijās, kādēļ šodien to nevar darīt Kanadā? Ja tam pamatā būtu materiālas dabas iemesli, tad tas būtu ļoti slikts un nepateicīgs žests, neievērojot un neievedot kvalificētus noteikumus.

Valdis Steinmillers Toronto

Nesaprotu, pirmkārt, kādēļ jautājums attiecināts vienīgi uz DV Toronto nodaļu vai vispār DV organizāciju, ja zinām, ka tā no saviem biedriem attiecībā uz biedru maksām un sarīkojumu ieejas maksām neprasa nekā vairāk kā visas pārējās organizācijas Toronto un Kanadā. Otrkārt, nesaprotu, kas jautātāju vairāk neapmierina — pazeminātas sarīkojumu ieejas maksas vai pazeminātas biedru maksas un treškārt, kā gan šodien varam salīdzināt mūsu nacionāli sabiedrisko dzīvi un organizācijas ar Latvijas brīvvalsts laiku, kad tāpat arī katrai organizācijai bija noteikta biedru maksa un zināmas saistības sarīkojumu apmeklētājiem. Visas latviešu organizācijas, ieskaitot arī DV, saviem biedriem materiālu grūtību gadījumos samazina biedru naudas, vai pat atbrīvo no tām, tāpat arī sarīkojumos ir atlaides vai pat brīvkartes skolēniem, studentiem, pensionāriem, invalidiem u.t.t. Ziedojumi ir domāti paredzētiem mērķiem, ne biedru atbalstam, lai tie varētu ierasties sarīkojumos, kas manā uztverē ir katra apzinīga biedra pienākums, tāpat kā kārtot biedru maksas un sekmēt savas organizācijas darbu pēc labākās sirdsapziņas un spējām. Mūsu nacionālās organizācijas kalpo Latvijas brīvības mērķiem un tautas tiesību atjaunošanai, un DV organizācija ir viena no tām. Tādēļ tik politiski sarežģītā un grūtā laikā kā šodien manuprāt šāds jautājums ir nevietā. Ko gan lai saka tie daudzie sabiedriskie darbinieki, jaunatni ieskaitot, kas savai organizācijai ziedo ne tikai ievērojamas naudas summas, bet arī neskaitāmas darba stundas un pūles?

Runo

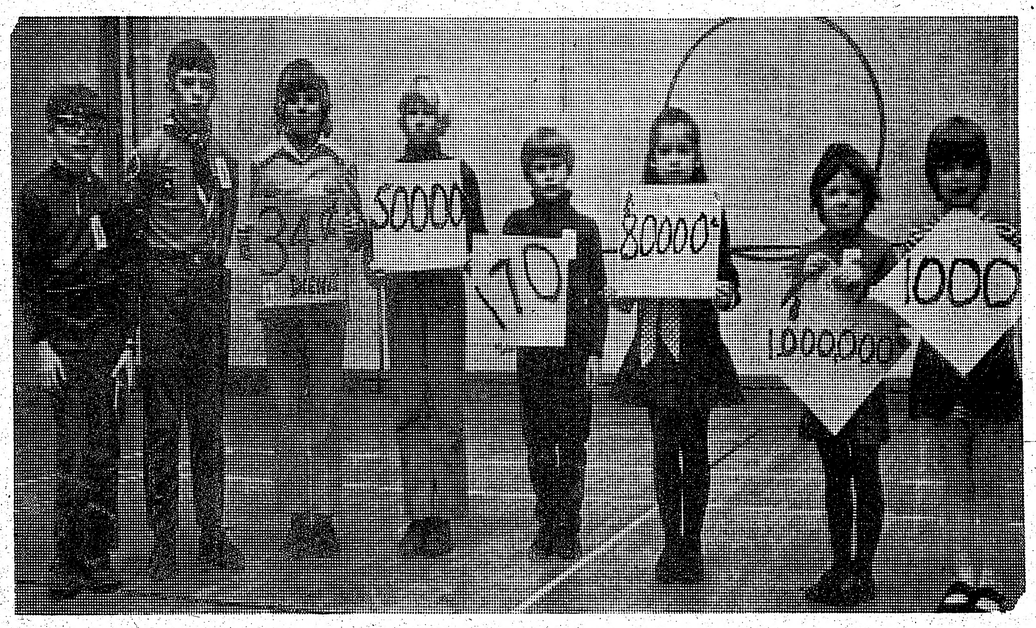

LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs šajās dienās latviešu skolā Toronto pasniedza Latviešu fonda padomes priekšsēža vietniekam Dr. V. Gulēnam čeku par 250 dol., LNAK iestāšanās naudu Latviešu fondā, paskaidrodams skolas audzēkņiem, ko var sasniegt, iemaksājot šajā fondā 35 centu dienā. Uzņēmumā — skolēni, kuŗu vecāki ir fonda dalībnieki.

Foto: J. Liģers

Vankuvera gaida apmeklētājus

KAS BŪTU APLŪKOJAMS DZIESMU SVĒTKOS

Uz dziesmu svētkiem parasti brauc klausīties dziesmas, skatīties tautas dejas vai piedalīties citos latviešu sarīkojumos. 5. Rietumkrasta latviešu dziesmu svētki Vankuverā, Britu Kolumbijā, no 30. jūnija līdz 4. jūlijam liekas citādi. Te apmeklētājiem, kam vien patīk, rezervēts laiks arī dabas jaukumu apskatīšanai. Vērojot skaisto Vankuveras dabu, liekas, ka te varētu dzīvot visu vasaru, ja vien nebūtu jādomā par darbu un naudas pelnīšanu.

Jau no putna lidojuma Vankuvera liekas neparasta. Vienā pusē ūdens ar saliņām, salām un pussalām, otrā pusē kalni, bet vidū pati pilsēta ar jauniem moderniem namiem. Nolaižoties gandrīz jābaidās, vai lidmašīna spēs nosēsties uz salas, kur ir lidlauks, varbūt tā ieskries ūdenī vai kalnu sienā, kas liekas tik neparasti tuvu. Kalni tik tuvu liekas tikai austrumu piekrastes viesim, kas kalnus mazāk pazīst.

Ko viesi no citurienes varētu skatīt Vankuverā, pastāsta svētku rīcības komitejas izbraukumu un ekskursiju daļas vadītājs Jānis Dālderis:

Jau piektdien, 30. jūnijā, varēs izmeklēties piemērotāko laiku. Lai varētu dabūt atlaidi, katrā izbraukumā vajadzīgi vismaz 25 dalībnieki, bet ja ir 41, cena ir vislētākā. Ja 25 dalībnieki nesanāks, arī tad izbraukumā varēs piedalīties, tikai jāmaksā pilna cena.

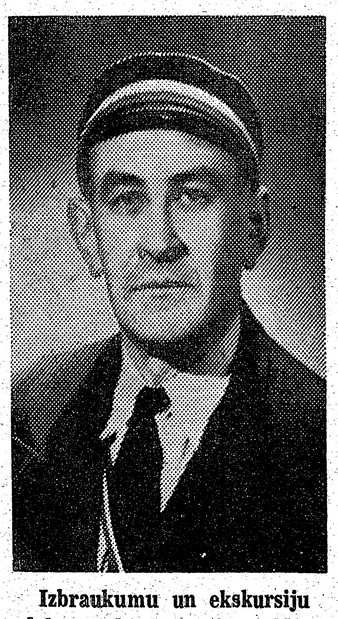

Izbraukumu un ekskursiju daļas vadītājs Jānis Dālderis

Vankuveras viesnīcā sāks darboties svētku informācijas un viesu reģistrācijas galdi. Tur būs izlikts paziņojums ar lūgumu reģistrēties izbraukumos un ekskursijās. Katrs

Izbraukumus rīko Pelēkās līnijas ekskursiju daļa. Pie ekskursiju galdiņa sēdēs latviešu tautu meita un meitene no pilsētas apmeklētāju biroja. Ekskursiju ilgums ir apmēram 2½ līdz 4 stundas. Tikai izbraukums uz Elles vārtiem ilgst apmēram 11 stundas un maksā $ 14,85, kamēr pārējie varētu maksāt no $ 1,35 līdz apmēram 5 dolāriem, atkarībā no tā, ko vēlas redzēt. Elles vārtos ar gaisa tramvaju varēs nobraukt aizā un vērot Frēžera upes mutuļojošo ūdeni. Varētu vēl aplūkot Britu Kolumbijas universitāti, karalienes Elizabetes parku, ķīniešu rajonu, Kapilano kanjonu ar braucienu Grause kalnos, pabraukāt pa pilsētas parkiem, apskatīt planetāriju kā arī Vankuveras salas ar slavenajiem Bučarta dārziem un Britu Kolumbijas galvas pilsētu Viktoriju.

Kam nav savas mašīnas, bet kas vēlētos apskatīt Banfa nacionālo parku, tas vislabāk varētu izmantot Pelēkā suņa autobusu vai vilcienu, kur ir speciāli ekskursantu vagoni ar vērojamām platformām. No vilciena var redzēt kā stāvos kalnus, tā dziļās aizas otrā malā.

Par piemiņlietām var iegādāties gan indiāņu izstrādājumus, gan Vankuverā gatavotas piemiņlietas, gan arī ievedumus no tālām zemēm, kas tomēr piemērotas Vankuveras īpatnībām. Informāciju un filmas par Vankuveru un Britu Kolumbiju var saņemt tūristu birojos bez maksas. Atsevišķos gadījumos to var arī pieprasīt dziesmu svētku rīcības komitejas ekskursiju daļas vadītājam J. Dalderim, 6705 Doman St., Vancouver 16, B. C. Canada.

V. Irbe

Daces Kārkliņas koncerts Toronto

Jaunā dziedātāja Dace Kārkliņa latviešiem Toronto nav sveša. Esam priecājušies par viņas sniegumu, kuplinot ar solo balsi koŗu koncertus, aktus, tāpat viņas balss palīdzējusi veidot ansambļus, kā Hamiltonas Rotu un Dainuvīti. Dace Kārkliņa kā atzinību par darbu un sekmēm šai gadā ieguva Ērikas Freimanes fonda stipendiju.

Ņujorkas, Filadelfijas un Klīvlendas latviešiem jau bijusi izdevība dzirdēt Daci Kārkliņu patstāvīgos koncertos, tikai pašu mājās tāda izdevība līdz šim nav vēl bijusi. Toronto latviešu sabiedrība bieži pārrunās skārusi jauno mākslinieku sasniegumus, augšanu, materiālās grūtības, iespējas atbalstīt. Šis atbalsts dažos gadījumos, topošo māksliniekus ir stiprinājis, un šodien varam priecāties par viņu sasniegumiem pat starptautiskā plāksnē.

Šis sabiedrības vēlmes Dainas koris nolēmis īstenot, rīkojot Daces Kārkliņas koncertu. Pavadītāji — Ina Dennekampa (klavieres) un Richards Tomsons (klarnete). Dace Kārkliņa izvēlējusies programmā daļu jau sen dzirdētu un iecienītu dziesmu, kā E. Dārziņa, Alfrēda un Jāņa Kalniņa kompozicijas, tā dodot klausītājiem iespēju salīdzināt agrāk dzirdētos šo dziesmu izpildījumus. No latviešu komponistiem vēl dzirdēsim Ald. Kalniņu un A.Šturmu. Bez tam programmā vēl Mocarta Cesti un Šūberta darbi, kā arī latviešu tautas dziesmas.

Koncerts būs 30. aprilī, plkst. 5 pēcpusdienā Latviešu namā Toronto. Ieejas kartes iepriekšpārdošanā pie Dainas koŗa koristiem. Pēc koncerta tikšanās ar solisti.

Dainas koris atlikumu nodos jaunās mākslinieces atbalstam.

U. M.

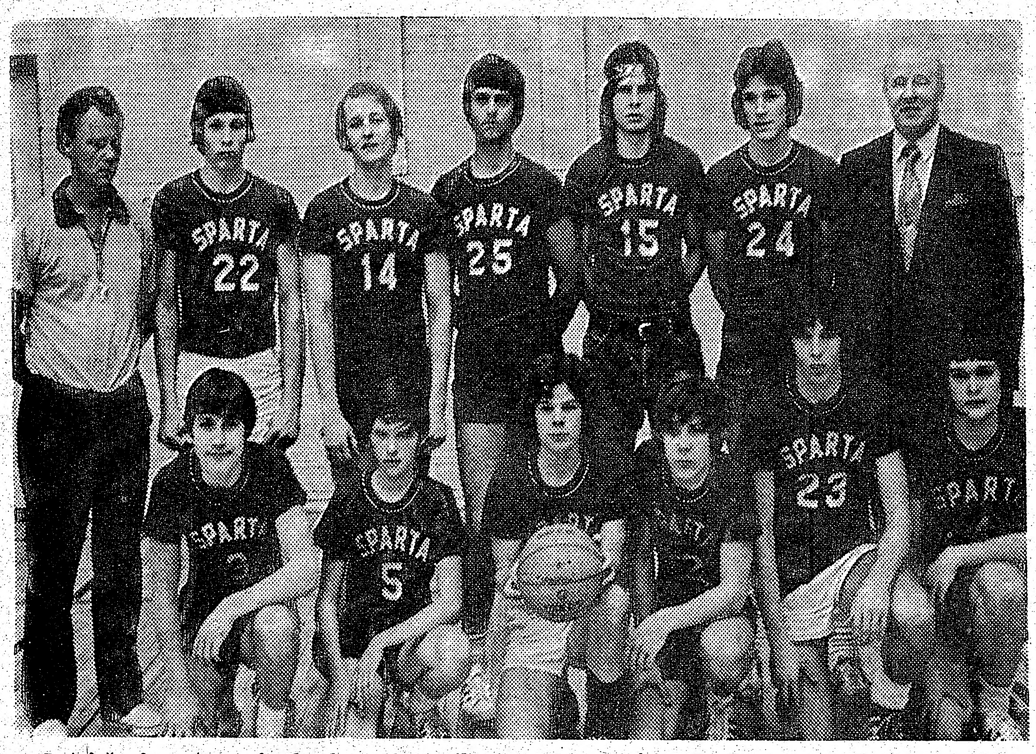

Latviešu jaunatnes vienību basketbola zibenturnīrā, kas risinājās Toronto, patīkamu pārsteigumu sagādāja Hamiltonas jaunie basketbolisti, izcīnot otru vietu. Spraigās sacensībās ar Toronto vienībām hamiltonieši parādīja labu spēles izpratni un bumbas techniku. Uzņēmumā pirmajā rindā no kreisās: G. Dāboliņš, K. Vālodze, J. Bērziņš, D. Lapiņš, Andris Lagzdiņš un H. Rudzroga. Aizmugurē: T. Ansons, Uldis Lagzdiņš, V. Matisons, E. Bitmanis, V. Cers, A. Jēkabsons un vienības pārstāvis R. Bulte.

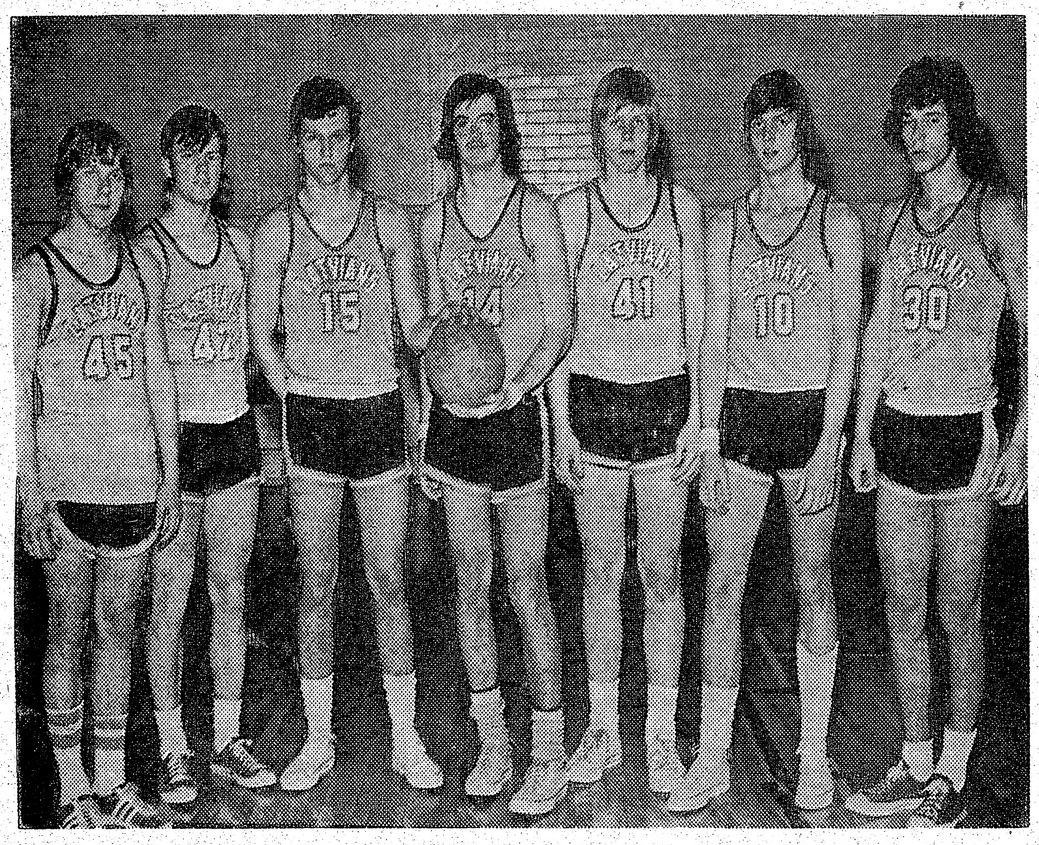

Kanadas latviešu jaunatnes vienību basketbola zibenturnīra uzvarētāji — Toronto latviešu YMCAs vienība, no kreisās: J. Jansons, A. Ozoliņš, L. Tobis, V. Pālens, R. Kromanis, A. Līdums un E. Jaunzariņš. Visi J. Liģera uzņēmumi

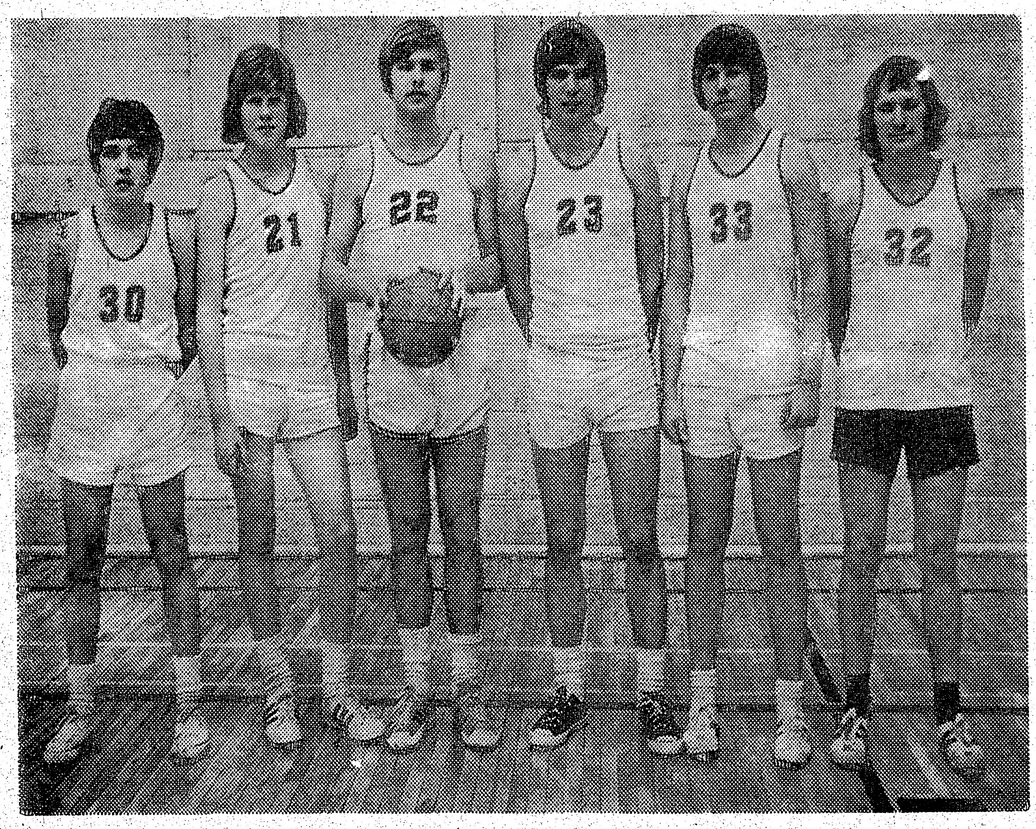

Londonas latviešu jaunatnes basketbola vienības dalībnieki bija ar interesi gaidīti viesi latviešu jaunatnes zibenturnīrā. Šī bija pirmā londoniešu viesošanās Toronto, sacenšoties ar pārējām latviešu jaunatnes vienībām. Uzņēmumā no kreisās: Edvīns Petrovskis, Guntis Glinovs, vienības kapteinis Pauls Tomass, Rolands Taube, Guntis Brikmanis un Ivars Dambenieks.

Tris simti jauniešu dimdinās Milvokus

GATAVOŠANĀS DV DIENU LIELUZVEDUMAM

Vienpadsmit latviešu pagastos 12 tautas deju kopas nu jau labu laiku cītīgi mācās un vingrinās, lai 2. septembrī varētu piedalīties ASV DV dienu tautas deju lieluzvedumā un ar saviem dančiem dimdināt šejienes Ērgļu kluba lielās zāles klonu, — liecina Milvoku DV apvienības tautas deju kopas Metieniņš vadītāja Lija Pētersone. Viņa arī vadīs dižo tautas deju dejotāju pulku un ar savu palīdzi Ildzi Slemperi pašreiz veic daudzos priekšdarbus.

Lijai Pētersonei tautas deju mācīšana ir sirdslieta jau daudzus gadus. Viņa ir arī tautas deju lieluzveduma idejas autore. Viņas ierosmē pirmais tautas deju lieluzvedums notika Milvokos ASV 4. DV dienu laikā, 1959. gada 6. septembrī. Tanī bez pašu dejotājiem piedalījās arī jauniešu grupa no Linkolnas, Indianapoles un Kalamazū. Tas bija sākums daudzajiem grandiozajiem tautas deju lieluzvedumiem, kas notikuši pēc tam un bez kuriem dziesmu svētki u.c. līdzīgi latviešu lielsarīkojumi vairs nav iedomājami.

— Kādā veidā iecerēta šāgada lieluzveduma norise un izkārtojums?

Esam iecerējuši dejas ietilpināt fābulā ar noteiktu tematu. Uzvedumu ievadīs Auseklis Pērkons (no Toronto) ar simbolisku dziedājumu par četriem Latvijas apgabaliem. Tad dejas mainīsies ar pieteicējas Ildzes Slemperes lasīto un Veltas Čakānes sacerēto tekstu, bet viss lieluzvedums nobeigsies ar patriotisku manifestāciju, karogu parādi, kuŗas izkārtojumā palīdzēs arī skauti, gaidas un viņu vadītāji.

Lija Pētersone vēl paskaidro, ka katrai dejotāju grupai būs jādejo divas solo dejas, bet kopēja būs desmit pāŗu deju virkne. Par lieluzveduma dekorātīvo pusi gādās Milvoku DV jaunatnes darbiniece un glezniecības studente Ilze Rūķe, bet dejā mūziku spēlēs Grand Rapidu jauniešu orķestris „Mēs trīs un viņa".

— No kurienes tad sagaidāmi lieluzveduma dalībnieki?

— Lieluzvedumam ir pieteikušies: Detroitas Auseklītis (vad. Lidija Zariņa), V. un E. Dzelmes tautas deju kopa no Čikagas, Grand Rapidu Ritenītis (Elvīra Brūna) un turienes tautas deju grupa, ko vada Velta Mežule, Indianapoles Jautrais pāris (Rasma Kārkliņa, Guna Asone un Māra Caune), Kalamazū Ritenītis (Mirdza Paudrupe), Klīvlendas Pastalnieki (K. Michailovs), studentu deju kopa Īstlansingā (Inta Mežule), Madisonas jauniešu deju kopa (Anita Briede), Mineapoles un St. Paulas Pērkonītis (Helēna Zemjāne), Toronto DV tautas deju grupa Daugaviņa (E. Kalviņš), un pašu milvokiešu Metieniņš, kuŗā vien ir ap 80 spriganu dejotāju. Paredzams, ka lieluzvedums pulcinās ap 300 dalībnieku dejotāju.

Lija Pētersone piemetina, ka gatavošanās DV dienām un šim tautas deju lieluzvedumam dod arī jaunus impulsus vietējās deju kopās; arī Metieniņam pieaugot dalībnieku skaits.

R. Č.

Sporta apskats

Latviešu basketbola meistarsacīkstes Kanadā

Toronto DV vienība guva savu kārtējo uzvaru pret TLSK ar 104:53, puslaiks bija 47:27 DV labā. TLSK spēlēja bez A. Ansona, kas pašreiz ir viens no kluba labākiem spēlētājiem, tāpat nebija klāt I. Pērkons, kas parasti ir vienības saspēles veidotājs. Protams, grūti ticēt, ka viņu klātiene būtu varējusi apdraudēt DV uzvaru.

DV vienībā spēlēja: J. Brikmanis—23, A. Ezers—19, P. Misikovičs — 18, A. Richters — 17, U. Siksna — 10, A. Siksna — 6, J. Bramanis — 4, E. Petmanis — 2, J. Daugavietis.

TLSK: I. Kopštāls — 19, Taube — 8, I. Kivlis — 6, A. Lakstīgala — 7, U. Lazdiņš — 4, A. Fogels — 5, un Grants.

Toronto Latviešu YMCA otrā spēlē pret TLSK panāca uzvaru tikai spēles beigu posmā. YMCA iesāka spēli bez neviena seniora spēlētāja. Pats spēles sākums piederēja YMCA vienībai un šķita, ka klubam būs smagi jāzaudē. Pirmā puslaika beigās TLSK spēlēja ļoti labi un bija arī ļoti veiksmīgs grozu gūšanā. YMCA drīz zaudēja sākumā iegūto punktu pārsvaru un klubs nobeidza puslaiku savā labā ar 36:34. Arī otrā puslaikā sākums piederēja TLSK, kas spēlēja saskaņotāk, kamēr YMCA nesaspēlējās, bet mēģināja gūt punktus ar sasteigtiem metieniem, bieži zaudējot arī bumbu ar neprecīzām piespēlēm. Stabilitāti vienībā radīja Pilskalnieša ierašanās, reizē ar to YMCA guva uzvaru ar 74:63.

YMCA spēlēja: E. Jaunzariņš — 19, A. Ozoliņš — 19, V. Pālens — 15, L. Tobi — 8, M. Lorbergs — 4, E. Soste — 3, I. Plampe — 2, E. Pilskalnietis — 4, A. Līdums un J. Jansons.

TLSK: I. Pērkons — 22, A. Ansons — 15, A. Lakstīgala — 12, I. Kopštāls — 6, J. Fogels — 4, V. Ozols — 2, R. Taube — 2 un G. Paukšens.

Ž. Zentiņš

Goda raksts mūzikas profesoram Alfrēdam Ozoliņam

Beidzot profesoram Alfrēdam Ozoliņam nodots ALAs goda raksts, kas bija jau piešķirts 1971. gada 26. jūnijā ALAs valdes sēdē Priedainē. 12. martā to pasniedza DV Bafalo apvienības pārstāvji. Apsveicot cienījamo profesoru, DV priekšnieks Antons Mikulis citēja ALAs ģenerālsekretāra B. Albāta vēstuli, kurā teikts:

„Godinot čello mākslas profesoru Alfrēdu Ozoliņu, kam izcili nopelni latviešu kultūras laukā kā Latvijas neatkarības laika Latvijas konservātorijas profesoram jaunās latviešu mūziķu audzes izglītošanā, kā ievērojamam čella un kamermūzikas reprezentantam neskaitāmos izlases koncertos gan Latvijā, gan ārzemēs, populārizējot latviešus un latviešu mākslu. Arī bēgļu, tāpat emigrācijas gaitās profesors Alfrēds Ozoliņš ar savu līdzdalību daudzos vērtīgos kamermūzikas un čella koncertos kā kvalificēts čella mūziķis un paidagogs ir ļoti daudz darījis latviešu kultūras dzīves labā. Ar šo goda rakstu ALA vēlas izteikt profesoram A. Ozoliņam pateicību un pagodinājumu, novēlot arī mūža novakarē spēku un veselību."

Profesors Alfrēds Ozoliņš ir viens no mūsu vecās paaudzes izcilākiem mūziķiem ar dziļi smalkjūtīgu, uz iekšu vērstu personību. Dzimis 1895. gada 1. septembrī Rembatē rakstveža ģimenē. Beidzis Maskavas konservātoriju, kur čella spēli mācījies pie prof. Glēna. Papildinājies Berlīnē un Leipcigā. Rīgā mācījies pie Jāzepa Mediņa un O. Fogelmaņa. No 1919. gada vadījis LK čella klasi, no 1934. gada bijis konservātorijas profesors, vairākkārt dekāns un konservātorijas prorektors. No 1919. gada spēlējis LK stīgu kvartetā, kā arī bijis Latvijas radiofonā orķestŗa koncertmeistars.

Pēc 10 gadu gaŗa darba cēliena Bafalo filharmonijas orķestrī ar sabeigtu veselību sirmais profesors kopā ar dzīvesbiedri klusi vada savas dienas mazajā Bafalo latviešu saimē.

E. Alka

Prof. Alfrēds Ozoliņš ar dzīvesbiedri

Foto: V. Malejs

KANADAS ZIŅAS

EDMONTONA

● Edmontonas latviešu Sv. Jāņa draudzes gada sapulci vadīja draudzes priekšnieks E. Brūzis, kas ziņoja, ka pagājušā gadā notikuši seši dievkalpojumi, kuŗos vidējais apmeklētāju skaits bijis 45. Balstiesīgu draudzes locekļu skaits — 57. Draudzes kasiere Dz. Štāla ziņoja, ka draudzes līdzekļi pieauguši par $ 303 un gada beigās bijis $ 4099. Jaunatnes kopai Daina ziedots $ 100, bet Minsteres latviešu ģimnazijai $ 50. Revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja A. Tīģeris. Draudzes valdē, piedaloties 19 locekļiem, ievēlēja V. Brūzi, Dz. Štāli, Z. Stepermani, A. Štālu, J. Atvaru un A. Tīģeri; revīzijas komisijā: M. Leimani, A. Siliņu un E. Vītolu. Sakarā ar mācītāja pārcelšanos uz citu provinci, draudze nonākusi grūtībās. Savā dibināšanas laikā, 1951. gadā, draudze bija iesaistījusies Luterāņu rietumu sinodē, saistībām vēl tagad pastāvot, kaut gan sinode ar 1956. gada beigām pārtraukusi draudzes atbalstīšanu. Nav izdevies arī saistīt pastāvīgu mācītāju. Nobalsojot uzdeva jaunajai valdei vest sarunas ar mācītāju E. Bērziņu Edmontonā. Mācītāja jautājumu kārtos V. Brūzis, A. Tīģeris un A. Štāls.

A. Štāls

VINIPEGĀ

● Vinipegas latviešu biedrības rīkotā referāta vakarā par Kanadas ziemeļiem lasīja B. Puisāns, parādot ziemeļu dabu uz ekrāna. Saistīja nūžīgie ledus kalni, glečeŗi un šļūdoņi ar zilo debess atspīdumu iūŗā, tāpat ziemeļu augi. kā arī vienīgie dzīvnieki — baltais zaķis, baltā lapsa, no putniem — ziemeļu cirslis (līdzīgs kaijai) un arktiskais zvirbulis. Referents rādīja arī kādas gliemeža pasugas pārakmeņojumu, kuŗa vecums 400 milj. gadu.

V.Z.

NOTIKUMI KANADĀ

Toronto laikraksts The Toronto Star 1. aprīļa numurā vēža apkaŗošanas kampaņas ietvaros bija ievietojis latviešu meitenes Lubas Kalniņas fotouzņēmumu ar aprakstu, ka vēža slimības atrašana agrā stadijā un ārstēšana izglābusi meitenes dzīvību. Kad Luba Kalniņa bija 7 g. v., mātei un tēvam Ārijam Kalniņam bija maz cerību, ka bērnu izdosies izārstēt. Lubu ievietoja „Princess Margaret" slimnīcā ar vēža audzēju dūres lielumā, kas nosprostoja vienu nieri. Tagad, pēc 4 gadiem, Luba slido un rotaļājas savās mājās Šaronā, Numarketa tuvumā. Tas pierāda, ka veža slimību, atklājot agrā stadijā, var izārstēt gan ar chirurģiju, gan apstarošanu. Luba bija enerģisks bērns. Vienu dienu tā sāka žēloties par sāpēm vēderā, kas brīžiem uznāca un atkal pārgāja. Sākumā domāja, ka viņa saslimusi ar influenci, bet kādu vakaru temperātūra bija paaugstināta un varēja sataustīt sacietējumu. Vecāki bija pārliecināti, ka tas vēža audzējs un ka meitene nelaimi nepārdzīvos. Šodien vecāki priecājas par savu izglābto bērnu.

*

Toronto laikraksta The Toronto Daily Star fotografs Doug Griffin ieguvis Nacionālo laikrakstu balvu (National Newspaper Award) par 1971. gada labāko laikraksta uzņēmumu, kuŗā redzams, ka divas rokas apņēmušas Kosīgina kaklu; gadījums notika viesošanās laikā oktobrī Otavā. Tāds attēls parādījās pirmajās lappusēs pasaules presē. Apbalvojumu oficiāli pasniedza 7. aprīlī, kad Toronto ieradās arī ministru prezidents Trudo.

*

Kanadas pasts paziņojis, ka ar 1. aprīli izbeigti brīvi pasta sūtījumi valdības departamentiem. Brīvi pasta sūtījumi būs tikai parlamenta locekļiem, senātoriem, ģenerālgubernātoram un parlamenta bibliotēkāram. Parējiem pilsoņiem būs jāapmaksā ar pastmarkām vēstule federālai valdībai. Arī valdības sūtījumi privātām personām būs apmaksāti ar pastmarkām. Pat pasta iestāde pirks pastmarkas saviem sūtījumiem. Pasta iestādes referents informē, ka vēl nav izvērtēts, cik lielu papildu ienākumu jaunā sistēma dos. Līdz šim valdības ministrijas maksāja zināmu summu pasta iestādei par saviem pasta sūtījumiem, bet nekad nav pārbaudīts, vai šā summa bijusi pietiekama.

*

Toronto universitātes studenti nobalsoja par konservātīvajiem. Gandrīz 4000 studenti 5. aprīlī par prezidentu studentu padomē ievēlēja pēdējā kursa inženierzinātņu studentu Eriku Migliņu, kā arī divus viceprezidentus. No 22.000 studējošiem vēlēšanās piedalījās 7300. Migliņa grupa stipri pārspēja pagājušā gadā ievēlēto prezidentu, kas saņēma 2666 balsis. Zaudētājos bija jaundemokratu studenti, saņemot tikai 661 balsi. Migliņš ar abiem izvēlētiem viceprezidentiem saņēma vairāk nekā pusi no visām balsīm. Erika Migliņa tēvs ir latvietis Zigismunds Migliņš, bet māte igauniete. Ģimenē sarunu valoda ir angļu agrāk lietotās vācu valodas vietā.

Kā veidojās konkordijas pirms 50 gadiem

Konkordijas Valdemārijas Kalifornijas kopas 45 darbības gadu atceri, piedaloties akadēmisko organizāciju pārstāvjiem, ievadīja kopas seniors T. Sīlis, uzrunā norādot, ka akadēmisko organizāciju — konkordiju rašanās pie Latvijas universitātes pirms 50 gadiem uzskatāma par brīvās Latvijas tā laika jaunatnes nacionālā gara un ideālisma izpausmi. Jau 1922./23. mācību gadā bija izveidojušies vairāki studentu pulciņi, kuŗos dedzīgi diskutēja par akadēmisko organizāciju mērķiem, tradicijām un audzināšanas veidiem. Radās jaunas studentu organizācijas, kuŗās veidojās latviskas studentu sadzīves tradicijas. Pirmais oficiālais četrkrāsu latviešu studentu konvents Konkordija Latviensis nodibinājās 1926. g. 25. novembrī. Nosaukums—konkordija — ņemts no latīņu vārda concordia, kas nozīmē vienprātību, saskaņu, draudzību. Jaunā konkordija četrkrāsu principu pieņēma, lai ar to simbolizētu četru Latvijas novadu — Kurzemes, Zemgales, Vidzemes un Latgales vienotību. Konkordija deklarēja, ka tā neatzīst „tautas virsslāņa" veidošanos un ka tā nekultivēs iedomību, it kā piederība organizācijai kādu paceļ „augstākā šķirā", bet ka katram konkordietim jāstrādā savas tautas labā starp tautiešiem, apzinoties sevi par nedalāmu tautas locekli.

Neatkarīgās Latvijas laikā pie Latvijas universitātes nodibinājās 6 konkordijas, no tām kā otra, 1927. g. 11. februārī, konkordija Valdemārija, kas savā satversmē ietvēra Atmodas laika un Latvijas atbrīvošanas cīņu ideālus, izraugot par organizācijas idejisko tēvu Atmodas laika dedzīgo darbinieku Krišjāni Valdemāru. Par krāsām izvēlējās — zeltu, zaļu, oranžu un zilu. Šīs krāsas valdemāriešiem simbolizē: Zelta sirds, ceri un dedzi Krišjāņa Valdemāra idejās. Vēlāk Valdemārija, uz sava goda filistra tēlnieka prof. Kārļa Zāles ierosinājumu, par otru devīzi pieņēma — Tēvzemei un brīvībai, ko prof. K. Zāle, veidojot Brīvības pieminekli Rīgā, iekala arī par Brīvības pieminekļa devīzi.

Korporāciju kopas seniors Arnolds Liepiņš pasvītroja visu akadēmisko organizāciju sadarbības nepieciešamību. To pašu pauda arī Latvijas universitātes vienību savienību pārstāvis P. Slavinskis. Vēl sveicienus nodeva akadēmiskās organizācijas Dzintars pārstāvis rakstnieks J. Klīdzējs, no teoloģiskās brālības Auseklis — mācītājs G. Kness-Knezinskis un rakstniece Elvīra Kociņa (vienotne). Goda filistrs J. Turaids aicināja kļūt par jaunās paaudzes radītā Latviešu fonda dalībniekiem un atbalstītājiem.

Akadēmisko runu — Indijas nemieri vēsturnieka skatījumā — teica prof. N. Kreišmanis.

T. Sīlis

Dan's Esso Service

66 Bayview Ave., Richmond Hill. Tel. 884-5641

ATVĒRTS PIRMD. — PIEKTD. NO PL. 7 — 10,

SESTD. NO PL. 7 — 7 VAK.

Atlasa riepas, baterijas un daļas. Modernākā motoru „tune-up". Visi darbi garantēti.

Ed. Taurin's Esso Service

663 Kingston Rd. pie Main St. Toronto, Ont. Tel. 691-9547

ATVĒRTS PIRMD. — SESTD. NO PL. 7 — 7 VAK.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Mīlēt vai iznikt!

Mēs dzīvojam Dieva universā.

Dievs radīja šo pasauli, kuŗā mēs dzīvojam, un par stūrakmeni savā pasaulē Dievs ielika mīlestību. Tādēļ, ja gribi dzīvot Dieva universā pilnu dzīvi, tev jāpilda divi Dieva likumi: jāmīl Dievs un jāmīl tuvākais. Otrā variācija ir — iet bojā. Trešās izvēles nav.

Mīli vai ej bojā! Izvēle tava.

Ja tu mīli tuvāko (tēvu, māti, brāli, māsu, kaimiņu, darba biedru, otru draudzes cilvēku, jā, arī ienaidnieku u.c.), kaut arī tavs tuvākais nemīlētu tevi, tu saglabā savu garīgo, mentālo un fizisko veselību, bet ja tu nemīli tuvāko, tu esi pazaudējis savu „centru" un tu drūpi kopā, vispirms garīgi, tad arī fiziski. Tava garīgā un fiziskā veselība ir tavās rokās. Dzīvot vai nīkuļot un mirt — tavā ziņā.

Mīli vai ej bojā! Izvēle tava.

Ģimene ir ģimene, ja tajā valda mīlestība. Ģimene bez mīlestības nav ģimene, bet cilvēku grupa, sadzīta kopā zem viena jumta no kaut kāda likteņa.

Mīli vai ej bojā! Izvēle tikai viena.

Mēs esam kristīgās draudzes locekļi. Mēs stāvam vai krītam atkarībā no mūsu mīlestības vienam uz otru. Un mūsu mīlestība vienam uz otru atkarīga no mūsu mīlestības uz Jēzu Kristu.

Mīli vai ej bojā! Izvēle tava.

Tā ir visas cilvēces izvēle. Ar atombumbām ilgi „žonglēt" nevarēs. Tās jāpadara nekaitīgas, vai tās ātrāk vai vēlāk izkritīs politiķiem no rokām — tas tad būs punkts visai dzīvai radībai virs zemes.

Bez mīlestības cilvēks attālinās no Dieva un pievirzās tuvāk savai bojāejai, tālāk no Dieva, tuvāk briesmīgam galam. Universa stūrakmens ir mīlestība. Izvēle tava un izvēle mana. Mīlēt nozīmē dzīvot pilnīgu dzīvi. Nemīlēt nozīmē pašam sevi iznīcināt.

PIELIEC PUNKTU

Katru iesākto teikumu raksti līdz galam un pieliec punktu. Katru iesākto darbu pabeidz un pieliec punktu. Punkts ir ļoti svarīga pieturas zīme. Nekad to nedrīkst aizmirst. Lai kas tas būtu, visu noved līdz galam.

Pieliec punktu!

Daudzām neveiksmēm un traģēdijām aizmugurē ir paviršība, gribas trūkums, nenoteiktība, nezināšana, gaŗlaicība. Pietrūka punkta. z

Pieliec punktu!

Jauns cilvēks iesāka kolledžas gaitas, bet palika pusceļā. Viņš, paklausot ieteikumam, aizgāja pie speciālista. Tas, uzklausījis jaunā cilvēka stāstu, teicis: „Jūsu teikumiem trūkst punkta. Neko, reiz iesāktu, jūs neesat noveduši līdz galam. Eita atpakaļ un mēģinat kaut ko nobeigt." Jaunais cilvēks paklausīja. Kā studiju priekšmetiem kolledžā, tā vēlāk dzīves pasākumiem viņš pielika punktus, un palika par cilvēku ar raksturu.

Pieliec punktu!

Daudzi dara savus darbus, uzmanot stundeni. Tie prot nobeigt darbu uz minūti, bet punkta pielikšanu tie atstāj rītdienai. Tā ar laiku tiem sakrājas daudz nepabeigtu darbu. Pieliec punktu!

Tā ir brīnišķīga sajūta, apzināties, ka kaut kas ir novests līdz galam — pielikts punkts. Tādēļ ieliec sirdi un prātu savā darbā, vienalga, vai tas ir skolas darbs, vai fabrikas darbs, vai mājas darbs, vai kāds pienākums kristīgā draudzē. Ātrāk mierā neliecies, kamēr domraksts nav pabeigts, uzdotais matēmatikas uzdevums atrisināts, dobe uzrakta un apsēta, trauki nomazgāti un nolikti prom līdz nākošai maltītei, vai grāmata izlasīta un tajā saprasta galvenā doma.

Dzenies pēc pilnības. Punkts ir pilnības zīme. Pieliec punktu. Kad Dievs bija radījis pasauli, Viņš to vēl apskatīja un atzina par labu. Dievs mīl punktus.

Neiekāp mūžībā!

„Kur tu pavadīsi mūžību?" ir jautājums ne tikai Bībelē, bet arī lielceļu malās.

Dažās lielpilsētās ielu krustojumos var lasīt šādu biedinājumu „Neiekāp mūžībā", kas nozīmē, uzmanies, ja tev jāiet pāri ielai, lai kāda auto mašīna tevi nesabrauc.

Mūžība, jā, kas ir mūžība? Kas ir mūžīgs, tas ir bezgalīgs, tam nav sākuma un nav gala. Mūžība kā tāda ir jau šeit un tagad. Mēs nevaram ne iekāpt mūžībā, ne izkāpt no mūžības. Mēs jau dzīvojam mūžībā. Stāv rakstīts: „Virs zemes valda Mūžīgās Rokas."

No mīlestības līdz mieram

Nevar būt miera, ja nav taisnības; nevar būt taisnības, ja nav saprašanās; nevar būt saprašanās, ja nav godīguma; nevar būt godīgums, ja nav patiesības; nevar būt patiesības, ja nav saprāta; nevar būt saprāta, ja nav mīlestības.

Dieva mīlestība ir izlieta mūsu sirdīs caur Svēto Garu, tā raksta apustulis Pāvils. (Rom. 5:5).

Sniedze Grante

ES NEPADOŠOS

Svešas upes krasti iesūc manas pēdas.
Ūdeņi zog manu augumu,
bet acīs man Daugavas mierīgais spožums.
Un spēks man vēl — Daugavas.
Es — nepadošos!

Esi īsts !

Esi īsts!

Fabrikas, rūpnīcas, uzņēmumi savām precēm uzspiež vai uzlipina savas firmas pazīšanas zīmi. Arī cilvēkam ir sava pazīšanas zīme. Tas ir viņa raksturs. To cilvēks pats sev uzspiež, patiesībā ieauž. Tavs raksturs parāda visiem, kas tu esi. Raksturu nevar noslēpt, tādēļ — esi īsts!

Cilvēki piedod kļūdas, vainas, bet cilvēki nepiedod neīstumu, tādēļ — esi īsts!

Ja tu neesi īsts, nebrīnies, ka citi tevi „neņem pa pilnu." Neīsts cilvēks parāda, ka viņš pats sev arī netic. Viņš mēģina būt tas, kas viņš patiesībā nemaz nav. Maskas ar laiku nokrīt, tādēļ — esi īsts!

Būt īstam nozīmē būt patiesam, taisni tādam, kāds tu esi. Būt īstam ir vairāk nekā būt bagātam. Būt īstam ir labāk nekā staigāt smalkās drēbēs. Tādēļ — esi īsts!

Tas ir tavs raksturs, ko tu nevari nomest kā novalkātu drēbes gabalu. Raksturs esi tu pats. Katru dienu tu veido savu raksturu. To tu aud no domu un ticības dzijām. Tādēļ — esi īsts!

Neļauj vakardienai sevi traucēt. Tā ir aizgājusi. Nezūdies par rītdienu. Esi īsts šodien, tagad, katrā acumirklī. Iznākums būs pārsteidzošs: gaišs prāts, skaidra sirds, mierīgs gars.

Esi īsts vienatnē mājās, uz ielas, darba vietā, baznīcā, svētdienā, darbdienā. Esi īsts starp savējiem un arī starp svešiniekiem.

Galvenais — esi īsts Dieva priekšā. Liekuļus Dievs neieredz un nevar tiem palīdzēt. Dievs atbild tikai uz īstu cilvēku īstām lūgšanām. Dievs meklē pielūdzējus, bet tādus, kas viņu pielūdz garā un patiesībā. Dievs var palīdzēt grēciniekiem, bet Viņš nepalīdz neīstiem svētajiem. Dievs neuzlūko cilvēkus maskās. Tādēļ — esi īsts; īsts vienmēr un visur!

KAS VAJADZĪGS?

Ej mierīgi starp trokšņiem un dzīves steigu, un atceries, kāds miers var būt klusumā. Cik iespējams, bez sevis zaudēšanas, esi labās attiecībās ar visiem cilvēkiem. Izsaki savu patiesību mierīgi un skaidri. Uzklausi arī citus, pat tos, kuŗi ir neinteresanti vai kuŗi kļūdās — arī viņiem ir savs sakāmais.

Izvairies no skaļiem, agresīviem cilvēkiem — tie satrauc garu. Nesalīdzini sevi ar citiem, lai tu nejustos mazvērtīgs vai sarūgtināts; jo arvien būs lielāki un mazāki cilvēki nekā tu. Priecājies par saviem pasākumiem un par savām iecerēm.

Esi ieinteresēts savā karjērā, lai cik tā neievērojama; tā ir svarīga manta mainīgos laikos. Esi piesardzīgs veikalnieciskos darījumos, jo pasaule ir viltību pilna. Tomēr nekļūsti akls pret to cēlumu, kāds arī pastāv: daudz cilvēku cenšas pēc augstākiem mērķiem un dzīvē netrūkst varonības.

Esi tu pats. Neliekuļo ar draudzību. Neesi arī cinisks pret mīlestību, jo neskatoties uz neauglīgu augsnu, tā zaļo kā zāle arvien.

Pieņem to, ko gadi tev māca, labprātīgi uzdodot jaunības tieksmes. Attīsti gara spēku, lai tas tevi pasarga no pēkšņām neveiksmēm. Bet nemoci sevi ar iedomām. Daudz baiļu rodas no noguruma un vientulības. Pāri par veselīgu disciplīnu, esi iecietīgs pret sevi.

Tu esi universa bērns — ne mazāks kā koki un zvaigznes; tev ir tiesības šeit būt. Vai nu tu to nojaut vai ne, pasaules plāns attīstās tā, kā tam jābūt.

Tādēļ esi mierā ar Dievu. Vienalga, kas tavs darbs un tavi centieni, dzīves trokšņainā sajukumā paturi mieru savā dvēselē.

Ar visu tās kaunu, apnicību un zudušiem sapņiem šī ir tomēr skaista pasaule. Esi uzmanīgs. Centies būt laimīgs!.

(DESIDERATA, dokuments, kas atrasts Sv. Pāvila baznīcā Londonā ar 1692. g. datumu. Tulk. I. G.)

LŪDZU KLAUSIETIES
raidījumu 16. gadagājumā
Toronto Latviešu misijas
radio
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no
pl. 9 — 9.30
Niagaras WHLD raidītājs
(vilnis 1270)
Informācija — tālr.
Toronto 261-4218.

Dievkalpojumi Kanadas baznīcās

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-8327, 200 Balmoral Av.

16. aprīlī plkst. 11 svinīgs dievkalpojums sakarā ar Baznīcas virsvaldes plenārsēdi. Dievkalpojumā piedalīsies Baznīcas virsvaldes locekļi no aizjūras zemēm. Svētdienas skola plkst. 10.30; Jauniešu grupas 15—16 g. v. plkst. 10.30, pēc tam piedalās dievkalpojumā. Iesvētes mācība pēc dievkalpojuma.

23. aprīlī plkst. 11 no rīta dievkalpojums; svētdienas skola plkst. 10.30; jauniešu grupa (13—14 g. v.) plkst. 10. Iesvētes mācība pēc dievkalpojuma.

30. aprīlī plkst. 11 no rīta dievkalpojums; svētdienas skola plkst. 10.30; jauniešu grupa (15—16) plkst. 10; iesvētes mācība pēc dievkalpojuma.

Ģimenes dienas un Svētdienas skolas darba noslēguma dievkalpojums būs 14. maijā. Jauniešu iesvēte notiks Vasarsvētkos — 21. maijā.

Māc. A. Čops, 38 Balaby Cr., Don Mills, tālr. 449-4087; Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 9.

16. aprīlī pl. 3 dievkalpojums; pl. 1.30 iesvētes mācība.

22. aprīlī, sestdien, pl. 7 vak. draudzes koŗa 20 g. jubilejas koncerts.

23. aprīlī pl. 11 dievkalpojums — mācības stunda iesvētāmiem un jauniešu grupai. Svētdienas skola.

30. aprīlī pl. 3 dievkalpojums; pl. 1.30 iesvētes mācība.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Avenue.

16. aprīlī pl. 2 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma iesvētīšanas mācību stunda.

30. aprīlī pl. 2 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma nodarbību stunda pirmsiesvētes jauniešu grupai.

BRAMPTONA

23. aprīlī pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

15. aprīlī pl. 7.30 vakarā Raibs vakars.

16. aprīlī pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums.

23. aprīlī pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums.

30. aprīlī pl. 9.30 no rīta dievkalpojums bērniem un jaunatnei.

OTAVA

Māc. E. Lange, 864 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

16. aprīlī pl. 2 dievkalpojums.

23. aprīlī garīgs koncerts pl. 2 p.p. Sv. Pēteŗa lut. baznīcā.

30. aprīlī pl. 2 dievkalpojums.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

16. aprīlī, plkst. 10.30 no rīta dievkalpojums bērniem ar sekojošu svētdienas skolu; plkst. 11 dievkalpojums pieaugušiem; plkst. 10.15 stunda abām Bībeles klasēm.

MODERN OPTICAL
— Optiķi —
G. SARANTOPOULOS,
reģistrēts optiķis,
228 Danfort' Ave.,
Toronto 6, blakus Albanijas klīnikai. Lielā izvēlē aceņu rāmji un kontakta lēcas. Ātra un laipna apkalpe.
Tel. 463-8717

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

DĀMU FRIZĒTAVA
Melizandes Beauty Salon
2829 Dundas Street W.
(pie Keele St.)
tel. 763-3247
piedāvā profesionālus pakalpojumus — matu sakārtojumus, krāsošanu, ilgviļņus. Rūpīgs darbs.
Īpašniece latviete

REALTOR
87 Roncesvalles Ave.
533-8553
717 Pape Ave.,
Suite 206
461-6364
Pakalpojumi pērkot un pārdodot nekustamus īpašumus. Obligāciju sagāde. Īpašumu novērtēšana.

LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķi numuri pērkami
HAMILTONĀ
Northland Grocery
120 Barton St. E.
Hamilton, Ont.

Daugavas Vanagu nams 125 BROADVIEW AVE. **Daugavas Vanagu klubs**
Tel. 465-5225
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
atvērts biedriem un viesiem
no pirmd. līdz piektd. no pl., 4 — 1 naktī,
sestdienās no pl. 12 — 1 naktī,
svētdienās no pl. 12—9 vakarā
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRA IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

WEST ARKA
PIEDĀVĀ LIELĀ IZVĒLĒ
● DĀVANAS ● SKAŅU PLATES
● ROKDARBUS ● GRĀMATAS
2282 Bloor Street West — Toronto 9, Ontario.
Tel. 762-8751

L. LUNSKY
OPTIĶIS
Atvērts no pl. 9.30—6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos.
470 College St., Toronto.
Tel. 921-3924

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem ● viesībām
● klāj viesību galdus ●
Tel. 922-2931

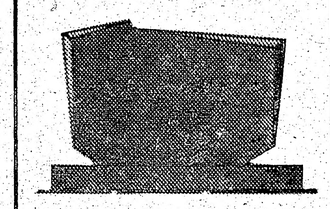

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave.
LE3-7954
YORK CHAPEL
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447

A. KRISTAPSONA
gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

KALUPE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM —
KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ —
Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto 174
(atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak., sestdienās no pl. 9 — 1 dienā, svinamās dienās slēgta).
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.
Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvaniet
921-7121

PAVASARA **LE 1-7353**
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen). Perupieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson Street, Toronto 17. Tālr. 534-0563

A. Eglītis — TV RENTAL
17" — $ 8 mēnesī
21" — $ 9 mēnesī
23" — $10 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Pavasaris ir klāt!
Mēs un mūsu Latvju Jānis (JĀNIS LĀMA)
aicinām jūs izvēlēties nākošo automobīli pie mums.
Piedāvājam:
PONTIAC ● BUICK ● SKYLARK ● LEMANS ● VENTURA II ● FIRENZA ● G.M.C. TRUCKS ● ● Arī lielā izvēlē lietotas mašīnas ●
HOGAN
PONTIAC BUICK CO., LTD.
348 DANFORTH AVE., TORONTO (416) 461-3561

Kanadas lielākais un labākais speciāli
EIROPIEŠU DELIKATEŠU UN GAĻAS VEIKALS
plaša izvēle, vislabākā kvalitāte par mērenām cenām.
tip-top MEATS
DELICATESSEN
Katru nedēļu kaut kas sevišķs
1727 BLOOR ST. WEST
(pretim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave. / Don Valley Parkway
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS
(Queen Elizabeth un Highway 27)

Dr. Lilija Zariņa Skultāne

Stāsts par bailēm

(5. turpinājums)

No relātīvi drošas un labi situētas pozicijas tie pēkšņi vienā dienā vai pat vienā stundā var iekļūt karcerī ar spaidu darbiem, ar politizolatoru baigajā, ar dzīvu cilvēku kapu salīdzinātajā Vladimiras cietumā, Potmas soda nometnes 17. nodaļā, vai vēl 1000 citās ieslodzījuma vietās, kas izkaisītas pa visu plašo padomiju. Nav jāaizmirst, ka vesels pusmiljons KGB aģentu pēc rietumu žurnālistu vērtējuma meklē Samizdata rakstītājus un izplatītājus. Somijai atņemtā Vipuru pilsētā uz 50.000 iedzīvotājiem pēc vācu kreisās avīzes „Stern" korespondenta Vintera iegūtām ziņām ir divi ar pus tūkstoši policistu un nezināms skaits slepenu izspiegotāju un ziņotāju, tā saukto stukaču. Rīgā šī proporcija nevar būt citāda.

Ja opozicionārā inteliģence apvienosies ar pagaidām inerto strādniecību, ja inteliģence atstās savu pagaidām vēl visai šauro bazi, tad padomju iekārtai var pienākt grūtas dienas, par spīti visam. Te var sākties, un es domāju, ka tā arī notiks, padomju imperijas beigas.

Taču tikpat skaidra ir otra lieta, ka valdošā šķira tuvojošās briesmas apzinās un neapstājas neviena līdzekļa priekšā, lai savas privilēģijas, lai savu pašreizējo stāvokli paturētu. Padomju režīms pašreizējā iekārtā taču ir vienīgais pasaulē, kur viņi var pastāvēt, baudīt visas pārtikušas dzīves priekšrocības, būt par bagātniekiem nabagu barā ar visiem kapitālistu atribūtiem.

Droši vien visi būsim lasījuši Džordža Orvela grāmatu „1984". Tā sarakstīta īsi pirms autora nāves 1947. gadā. Būdams pats revolūcionārs ar izteiktām komūnistiskām simpatijām starp abiem pasaules kariem, viņš piedalījās Spānijas pilsoņu karā pret ģenerāli Franko un iepazinās ar staļinisma paņēmieniem un terroru no vistuvākā tuvuma. „1984" ir nākotnes romāns, kurā Džordžs Orvels mēģina attēlot to, kāda pasaule izskatītos no šī gada rēķinot pēc 13 gadiem, ja tur būtu uzvarējis komūnisms. Grāmata ir ieguvusi pasaules slavu, pārtulkota neskaitāmās valodās, un daži tajā lietoti apzīmējumi, kā piemēram „nepersona", „cilvēka iztvaikošana", „Lielais Brālis", ir kļuvuši par vispār ikdienā pazīstamiem un ļoti bieži lietotiem jēdzieniem.

Nākotnes valsts — Džordža Orvela tēlotās nākotnes valsts konstrukcijas galvenais kodols ir trīs postulāti:

Karš ir miers;
Brīvība ir verdzība;
Nezināšana ir spēks.

Gandrīz pusi no sava romāna Džordžs Orvels veltījis Vinstena Smisa spīdzināšanai un atgriešanai pie īstās — partijas sludinātās patiesības. Viņam — bijušam partijas loceklim — jāiziet cauri visām iespējamām mocībām, kādas vien var iedomāties, jo Smiss bija novirzījies no partijas līnijas. Viņš nebija ar mieru nekavējoties aizmirst ikvienu faktu, kas varas turētājiem kļuvuši nepatīkami. Viņš bija sacēlies pret to, ka objektīvā reālitāte ļaužu prātos nemaz nedrīkst eksistēt, bet tikai tā, ko vēlas partija. Divi un divi reizēm ir pieci, reizēm trīs, un reizēm abi kopā. Partija nemitīgi un pēc vajadzības spēlē trikus ar reālitāti. Iedzīvotāji ir pilnīgi nogriezti no pagātnes, un tiem jātic, ka viņu dzīves līmenis aizvien kāpj un ar katru dienu kļūst labāk un labāk, kaut notiek gluži pretējais. Varonis atsakās tam sākumā ticēt. Ilgi mēneši paiet visšausmīgākās mokās, līdz Vinstons Smiss, kurš fiziski un garīgi kļuvis nožēlojams vraks, beidzot kapitulē — un ar to beidzas romāns: „Viņš bija izcīnījis uzvaru pats pār sevi. Viņš mīlēja Lielo Brāli".

Bet Džordžs Orvels ir pārspēts! 1946. g., kad viņš savu romānu rakstījis, viņš ar visu savu ģeniālo iztēles spēju tomēr nevarēja iedomāties to, kas notiks 70-tajos gados.

Reizē ar rūgšanas procesu padomju un okupēto zemju inteliģencē un, pat zināmā strādnieku daļā (vismaz tur manāmi iedīgli), Maskava attīsta kāpinātu aktīvitāti rietumu pasaulē. Un cik tas neticami liktos, rietumos komūnistiem ir daudz lielāki panākumi nekā pašu zemē. Es gribētu iet vēl tālāk un teikt vēl vairāk: tas, kas patlaban vērojams rietumu pasaulē, pasaulē ārpus komūnistu tiešās varas sfairas, ir Maskavas glābiņš, vienīgais glābiņš, vienīgā pārpalikušā cerība.

Jau Ļeņins savā laikā teica, ka „viens pilsonības pārstāvis, kurš — vienalga, apzināti vai neapzināti — strādā mūsu labā, ir no mūsu viedokļa daudz noderīgāks un vērtīgāks nekā simts reģistrētu partijas biedru." Jo — lūk— šis pilsonis komūnisma izplatīšanas labā spēj veikt daudz vairāk nekā zināmi un līdz ar to daudz mazāk bīstami komūnisti. Bez šaubām šādi pilsoņi, kas strādā komūnisma labā, nav nekas cits kā komūnistiem derīgie idioti. ‚Derīgie idioti" ir apzīmējums, ko viņiem devis pats Ļeņins. Tas, ka viņi patiešām tādi ir, pierādīja 1917. gada revolūcija Krievijā, un 1940. un 1944. gada okupācijas komūnisms Latvijā. Jo — komūnisti gan izmanto pilsoņu pakalpojumus, bet pret viņiem pašiem nav nekā cita kā tikai nicināšana. Viņi labprāt un ar prieku akceptē nodevību, bet ne nodevēju. Nodevēju liktenis parasti ir visai nožēlojams.

Kā jau teicu, ja Ļeņina laikā tādi universitātes profesori un mācītāji kā noderīgi idioti bija tikai izņēmuma parādības, tad tagad tādi šeit kļuvuši par masu kustību. Tagad galveno komūnisma darbu dara un viņu mērķus īsteno ne paši komūnisti, bet gan ļaudis, kuŗi subjektīvi nav komūnisti, taču objektīvi veic vislielākos pakalpojumus komūnisma lietai. Jo — objektīvi komūnists ir tas, kuŗš dara komūnisma darbu, vai nu viņš to pats īsteni vēlas vai nē.

Kāpēc gan tas notiek? Es negribētu rietumu jaunatnes nemieru un visu, kas ar to sakarā, saistīt ar komūnismu. Jautājums ir daudz sarežģītāks, un bez vainas nav rietumu vecā paaudze ar savu materiālismu un idejisko sačokurošanos. Taču tas nav mūsu šīsdienas temats. Ja mēs prasām, kāpēc komūnisms ir ieguvis tik daudz brīvprātīgu atbalstītāju, tad viens no galvenajiem iemesliem ir tīšs neiedomājams jādzienu un valodas sajukums. Bīstamākais ir tas, ka komūnisti un pārējie lieto gan tos pašus vārdus, taču saprot ar tiem pavisam kaut ko citu! Lai ņemam kaut vai ‚piemēram, vārdu „miers", tad mūsu uztverē miers ir tas, ja valstu starpā pastāv miera attiecības, ja nenotiek kaimiņu aizkaršana un ja nenotiek mēģinājums uzspiest savu gribu otram. Komūnistu uztverē miers ir pavisam kaut kas cits, tas varētu iestāties tikai tad, kad visā pasaulē uzvarēs komūnisms.

((Beigas sekos)

Edmunda Burkes biedrība pārdēvējusies

Edmunda Burkes biedrības priekšnieks D. Endrjū paziņojis, ka mainīts organizācijas nosaukums un biedrība turpmāk saukšoties par „Rietumu sargu", jo šāds nosaukums atbilstot organizācijas programmai, kas iestājoties par Rietumu mantojuma aizsargāšanu un tās kultūras iedzīvināšanu. Jaunais nosaukums norādot uz biedrības nesaraujamām saitēm ar visām Eiropas dažādu kultūru tautām, vienotām kristietības jēdzienā. Edmunda Burkes 5 gadu pieredze arī rādot, ka daudzi kanadieši mēdz samainīt šo organizāciju ar Džona Bērča biedrību, kas ir daudz lielāka un ko atbalsta amerikāņu organizācijas.

Toronto latviešu biedrības rīkotā mūzikālā pēcpusdienā Latviešu namā. Attēlā programmas vadītāji un izpildītāji, no kreisās: Milda Matīsa, Arnolds Rasa, Biruta Senkēviča un Maija Gaiķe. Programmā vēl piedalījās Valda Avika un Juris Dzeguze, kas uzņēmuma brīdī nebija klāt.
Foto: J. Liģers

Kārlis Dzelzītis

LATA SIEVA

Tu atskatījies
Uz pagātni,
Kur šūpli tev kāra,
Kur tecēji mātei pie rokas,
Kur dziedot un dainojot augi,
Kur Līgo vainagus pini.

Tu atskatījies
Uz mīlas takām,
Kas zied un neaizaug mūžam,
Uz kapiem,
Kas paņēma mīļos,

Uz kapiem,
Virs kuŗiem vēl nevīst
Mīlas un žēlkvēles ziedi.

Tu atskatījies,
Lai ardievas teiktu,
Pagātnes kalnam,
Izdzēstai takai,
Baltijas jūŗas dzidrajam vilnim,
Kas piestāja krastā —
Tik sen, tik sen —
Gar kuŗu tu gāji
Vasaras naktī zem ziedošas debess,
Tik sen.

Tu atskatījies —
Un sastinga sirds,
Un kājas pieauga zemei —
Starp to, kas bija,
Kas ir un kas būs.

Stāv vientulīgs sālsstabs
Pasaules lielceļa malā —

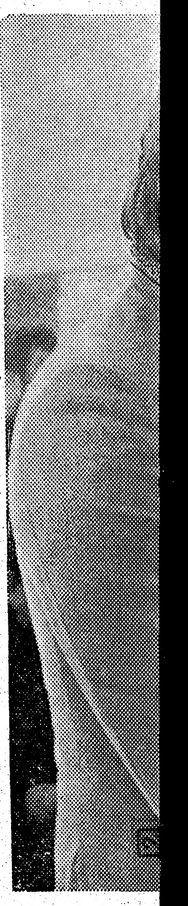

Lieldienu ola
lā Toronto p

Lie

JAUN

Pad. savieni
pastāv daudz
riju ieslodzī
Sevišķi sting
metnēs, neie
tos dzīves aps
rēti vairāki
tāju. Jaunākās
vi nometnēs
sen no Pad.
kļuvis zinātnie
dams vēl stu
kā vilcienu p
cis uz līnijas
ta un Maska
Par nometnēm
dzīves apstāk
jis zināt no
ma Samizdat
stāsta — Vie
Denisoviča d
lējies pats p
patiesību.

Vilcienu pa
nātnieks pirm
las pamanījis
Kotlasas, k
no dzelzceļa
līdz pašai pi
skaidrojis,
stiprinātā re
Aiz Kotlasas,
cijas Komi
Sosnagorskas
blīvi sabūvēta
Ne mazāka
jonā starp
Vorkutu, bet
tālāk no dze
pastāvot arī
piem., Intā u
ieslodzītie str
pāri par km
Pirmā sasta
dzītajiem kri
iznākusi Kna
cijā, Komi,
trīs kareivji
jiem ieročien
tavībā atve
transportam
ciena laikā
vīm stāvējis
roci rokās.
un virsnieks
juši ieslodzīt
dzītie atstāju

Lieldienu olas sasitot: Mārtiņš Rītiņš un igauņu tautu meita etnisko grupu Lieldienu festivālā Toronto pilsētas valdes namā. Foto: J. Liģers

Lielākā apspiestība pasaulē

JAUNĀKĀS ZIŅAS PAR IESLODZĪJUMA NOMETNĒM PAD. SAVIENĪBĀ

Pad. savienībā vēl arvien pastāv daudz dažādu katēgoriju ieslodzījuma nometņu. Sevišķi stingra režīma nometnēs, neiedomājami sliktos dzīves apstākļos, tiek turēti vairāki miljoni iedzīvotāju. Jaunākās ziņas par dzīvi nometnēs sniedz kāds nesen no Pad. savienības izkļuvis zinātnieks, kurš, būdams vēl students, 1970. g. kā vilcienu pavadonis braucis uz līnijas Maskava-Vorkuta un Maskava-Vladivostoka. Par nometnēm un turienes dzīves apstākļiem viņš dabūjis zināt no pagrīdes izdevuma Samizdat un Solženicina stāsta — Viena diena Ivana Deņisoviča dzīvē, tāpēc vēlējies pats pārliecināties par patiesību.

Vilcienu pavadot, krievu zinātnieks pirmās nometņu joslas pamanījis ap 100 km no Kotlasas, kur apm. 400 m no dzelzceļa tās stiepjoties līdz pašai pilsētai. Viņš noskaidrojis, ka tās esot pastiprinātā režīma nometnes. Aiz Kotlasas, no Mikuņu stacijas Komi republikā līdz Sosnagorskas stacijai, ļoti blīvi sabūvētas nometnes.

Ne mazākas atrodoties rajonā starp Sosnagorsku un Vorkutu, bet tur esot daudz tālāk no dzelzceļa. Nometnes pastāvot arī tieši pilsētās, piem., Intā un Vorkutā. Tur ieslodzītie strādājot raktuvēs pāri par km dziļumā.

Pirmā sastapšanās ar ieslodzītajiem krievu zinātniekam iznākusi Knažij Pagosta stacijā, Komi, kur virsnieks un trīs kareivji ar automatiskajiem ieročiem šaušanas gatavībā atveduši ieslodzītos transportam uz Uchtu. Brauciena laikā vagonā pie durvīm stāvējis kareivis ar ieroci rokās. Brīvie kareivji un virsnieks bieži pārbaudījuši ieslodzīto skaitu. Ieslodzītie atstājuši satriecošu iespaidu. Viņi bijuši ietērpti cietumnieku svītrainajās drēbēs, bez cepurēm, ar kaili nodzītām galvām. No noguruma viņi snauduši vai arī skatījušies tukšumā.

No Mikuņas līdz Sosnagorskai (250 km) sešu stundu ilgajā braucienā varot redzēt tikai nometnes vien. Dažas esot pat kvadrātkilometru lielas. Pa starpām esot nometnes ar fabrikām, par ko liecinot augstie dūmeņi un tvaika katli. Visas nometnes apvilktas ar četrkārtīgiem dzeloņstiepļu žogiem. Novērošanas torņos stāvot sargi. Ložmetēji un grozāmo prožektoru sistēma torņos esot līdzekļi katras sacelšanās vai izlaušanās mēģinājumu tūlītējai apspiešanai. Nometņu barakas esot atbaidošā izskatā.

Atceļā no Vorkutas ešelonos parasti uzņemot atlaistos. Tie drīkstot vilcienā braukt saģērbušies savās drēbēs, kādās arestēti, vai kādas piesūtījuši radi vai draugi. Ieslodzītajiem numuri no drēbēm tiek noārdīti tūlīt, kad paziņojot par atlaišanu.

Atlaistie ar savu ārējo izskatu atstājot nospiedošu iespaidu. Tie esot dzīvi skeleti ar dziļi iekritušām, drūmām acīm un gandrīz visi bez zobiem. Viņi neizrādot ne mazāko interesi par ārpasauli un nākotni, vai arī prieku, ka atbrīvoti un var atstāt nometni, kur izciests tik daudz moku. Viņi nejūtoties atbrīvoti, bet tikai tiesīgi pāriet no vienas nebrīvības otrā, kaut arī mazākā.

Uzturs nometnēs arī tagad esot liess un vienpusīgs. Cinīga esot parasta parādība, un tāpēc nemaz netiekot ārstēta, jo tad būtu jāpārkārto uztura devas un **labums, arī** visi nometnes apstākļi, kas būtu pret nometņu mērķiem un morāli.

Pēc pašu ieslodzīto ziņām, nometņu skaits Komi un Kotlasas rajonos esot liels. Noteikto skaitu, protams, neviens nevar pateikt, bet, aptuveni lēšot, tanīs rajonos iekārtotas ap 5000 nometnes. Pēc Dubravlagas, Kiraulagas, Permlagas, Dallagas un nometnēm Chabarovskas un Primorskas rajonos, kur esot daudz ieslodzīto, to kopskaitu krievu zinātnieks lēš no 4 līdz 5 miljoniem.

Lai gan ieslodzīto bēgšanas iespējas esot niecīgas, ievērojot nometņu milzu apjomus visā Komi republikā izbēdzēju tomēr esot samērā daudz. Tie spiesti pāris mēnešus slēpties taigā, lai kaili nodzītā galva apaugtu ar matiem. Pārtikas sagādes dēļ izbēdzēji esot spiesti uzņemt sakarus ar vietējiem iedzīvotājiem, kas esot bīstami abām pusēm. Kuņus izbēdzējus tundrā vai taigā sakļerot bez lieciniekiem, tos turpat arī nošaujot. Pilsētās noķertos vispirms piekaujot miliči, bet nometnēs — sargi. Tie izdauzot zobus, acis un salaužot ribas un deguna kaulus. Noķertajiem pieskaitot pie soda vēl klāt trīs līdz piecus gadus stingrā režīma nometnē.

Krievu zinātnieks izsaka savu pārliecību, ka šādi apstākļi nometnēs radīti, lai ieslodzītajos iznīcinātu visu cilvēcīgo. Stingrais režīms, darbs un vājais uzturs aplēsti, lai ieslodzītos padarītu par invalidiem. Bez tam nometnēs piespriestie soda mēri ieslodzīto nepāraudzinot, bet padarot par niknu režīma un sabiedrības ienaidnieku ar nežēlīgu atriebības kāri. Tādēļ atlaistais sabiedrībā vairs neesot līdzvērtīgs pilsonis, bet cilvēks-zvērs, kas gatavs pastrādāt vēl smagāku noziegumu. Atbildība par šo cilvēku garīgo un fizisko iznīcināšanu gulstoties uz komūnistu partiju un valdību, kuŗas gan propagandējot brīvību, bet kultivējot lielāko apspiestību pasaulē.

I. Blažēvičs

Paradize uz pulvermucas

AKAPULKO PIEZĪMES

Neesmu miljonārs. Nespēju iedomāties, ko miljonāri varētu saukt par paradīzi. Pasaulē tomēr daudz moteļu, hoteļu un dažāda paveida hosteļu, kuŗus to īpašnieki nodēvējuši par „paradīzēm". Vēl lidmašīnā sēdēdams, kādā vācu žurnālā izlasīju, ka miljonāru paradīze esot Akapulko pilsētiņa, atpūtas un peldvieta Meksikā. Uz turieni braucu.

Vācieši lieli jūsmotāji, sevišķi par svešām, eksotiskām zemēm. Tāpēc jau viņiem tik daudz saldsēru dziesmuspēļu un operešu. Viņi arī lieli skaitļotāji, prot skaitīt feniņus. Ticēt rakstītājam tāpēc nevarēju.

Meksika ir pretstatu zeme. Tāpat kā visa Vidus un Dienvidamerika. Bagātība un nabadzība, koss zaļums un izkaltušas smiltis, kultūra un pirmatnība tur mainās gandrīz ik uz soļa. Protams, ir moderna, dzīva satiksme kā visās zemēs. Ir arī satiksmes noteikumi. Tie jāievēro ne tikai automašīnām un kājniekiem, bet arī zirgiem un ēzeļiem, vienalga, asfaltēta iela vai līčloču kalnu taka. Un visi tos „ievēro" gandrīz vienādi, tas ir — neievēro...

Pretstati izpaužas visur. Grezno, lepno viesnīcu debesskrāpju ieeju priekšā uz trotuāriem guļ noskranduši bērni. To mātes, ar nolūku vai bez, tikpat noskrandušas, ubago. Tās nereti lūdz dāvanas no gaŗāmgājējiem ar visā pasaulē dzirdētiem vārdiem. Cenu starpība dažādo katēgoriju ēstuvēs ir desmitkārtīga. Bet par izpriecām, ko iezemieši uz ielas, laukumos vai savos primitīvajos mājokļos iegūst gandrīz par brīvu, ārzemnieki samaksā simtkārtīgi.

Meksiku iecienījuši tūristi. To visvairāk no Amerikas Savienotajām Valstīm, bet netrūkst arī no Kanadas. Redz pat eiropiešus un āziātus. Kopš Kastro „atbrīvojis" no tūristiem Kubu, amerikāņiem tuvumā vairs nav citas apmeklējuma vietas, atskaitot, varbūt, Bahamu, Bermudu un citas mazākas salas. Vasarā tie brauc uz ziemeļiem, ziemā uz dienviddiem. Protams, vienmēr paliek tālākie mērķi: Eiropa, Ziemeļafrika, Dienvidamerika, Āzija un Austrālija. To sasniegšana prasa daudz laika. Meksika, turpretim, tikai dažu stundu lidojuma attālumā, viegli sasniedzama ar automašīnām, tepat „aiz stūŗa". Lai tur nokļūtu, nav jāskaita nauda; lai tur pavadītu nedēļas divas, trīs vai četras — nav jābūt miljonāram. Pietiek ar algām, ko izkaŗojušas arodbiedrības, un ar mazu piespiešanos taupības virzienā atvaļinājuma starplaikos.

Meksikas naudas vienības — peso — vērtība salīdzinājumā ar dolaru ir 12,5 pret 1. Tā bija pirms vairāk gadiem, tā šodien. Naudas kurss turējies stabils. Inflācijas, pretēji daudzām citām šī kontinenta dienviddaļas zemēm, nav. Arī šis apstāklis varbūt veicinājis tūrismu. Vai tas veicinājis stabilitāti un dzīves standarta uzlabošanos iekšzemē, ir cits jautājums. Ziņas par streikiem, studentu nemieriem, apvērsumu mēģinājumiem un citāda veida jukām lasītas diezgan bieži. Paviršī vērojot, dažreiz liekas, ka šodien Meksika gan var būt tūristu paradīze, bet — paradīze uz pulvera mucas, uz mucas, kam jāpielaiž tikai dzirksts un — tās var nebūt.

Atvaļinājumos tomēr neviens nebrauc, lai ošņātu pulveri. Akapulko daudz viesnīcu. Tām jāuzdūmo prieks, jāsniedz atpūta, neparastība. Kāda no šīm viesnīcām varbūt saucas arī „Paradīze", bet tādas neredzēju. Bagātniekiem Akapulko privātas vasaras savrupmājas, ko tie neizmanto vai izmanto ļoti reti. Starplaikos arī tās pārvēršas draugu un citu viesu uzņemšanai.

Lielās publiskās viesnīcas parasti pārpildītas. Kādā no tām nepārtraukti uzturoties ap 800 viesu, kas maksājot katrs 50 un vairāk dolāru diennaktī, uzturu neieskaitot. Katrs kalpotājs pelnot 30 — 40 peso dienā, bet tā esot kalpotāju „aristokratija", izlase. Kur paliek ienākumu starpība, neviens nezina. Daudzi domā, ka tā nepaliek pašu meksikāņu saimniecībai, bet aizplūst pāri valsts robežām un par to ir neapmierināti.

Iebraucējiem, kas šeit pavada atvaļinājumu, katra diena ir svētki. Šādus svētkus katru dienu rīko viesu uzņemšanas vietas. Cilvēki alkst prieka un grib baudīt prieku. Drēbju izvēli ierobežo apkārtnes gaisa temperatūra. Tāpēc tā kļūst minimāla, „paradīziska", ja tā drīkst teikt, vismaz Akapulko, kas tomēr nav paradīze. Tur patiesībā nav tik daudz miljonāru kā to, kas par tādiem jūtas.

Santīms

VAI ESAT NOSŪTĪJUŠI SAVU ĀRTAVU KULTŪRAS FONDAM?

Ziedojumi sūtāmi: Kanadā: c/o Latvian National Federation in Canada, P.O. Box 285, Terminal "A", Toronto 1, Ont. ASV: c/o American Latvian Association, Inc., Room 913, Shoreham Bldg. 806 15th St. N.W., Washington, D.C. 20005.

Vairāk gadu dzīves un dzīvības

DR. MED. L. SKULTĀNES ZARIŅAS ŠŪNU TERAPIJAS KLĪNIKA SĀKUSI DARBU

Dr. med. Lilija Skultāne-Zariņa marta mēnesī Ofenbachā pie Mainas, Vācijā, atklāja savu šūnu terapijas klīniku. Uz svinīgo brīdi bija ieradušās vietējās amatpersonas un preses pārstāvji, kā arī ap simts labvēļu, draugu, pacientu, kollēgu, tiklab vācieši, kā latvieši. Jau pirms atklāšanas Dr. Skultānei daudzi šūnu pacienti bija saņēmuši savas „devas" gan ambulanti, gan arī stacionāri, to vidū arī daži latvieši.

Vienā laikā klīnikā iespējams uzņemt 10 personas šūnu terapijai. Klīnikai jauniegūtajā namā (Frankfurter Str. 110) ierādīts otrs stāvs, kamēr apakšstāvā atrodas ārsteš dermatoloģijas un allerģijas prakse. Ar lielām pūlēm un enerģijas patēriņu iekārtotā dziedniecības iestāde atstāj modernu iespaidu un atbilst visām jaunlaiku medicīnas prasībām.

Atklājot šūnu terapijas klīniku, šīs iestādes vadītāja Dr. Skultāne klātesošiem pastāstīja, kā viņa nokļuvusi pie šīs sevišķās medicīnas nozares. „Pazīšanās sākās jau pirms 20 gadiem, kad viņa bija prof. Pēteŗa Jākobsona asistente Rīgas medicīniskajā institūtā. Arī vēlāk pēc pārbēgšanas uz Rietumiem šūnu terapija pēc prof. Nīhansa metodes ir viens no Dr. Skultānes pētījumu un praktisku izmēģinājumu objektiem, it sevišķi pēc tam, kad viņa 1967. gadā atvēra pati savu praksi Ofenbachā. Pieredze rādījusi, ka ar Nīhansa metodi var iegūt labus rezultātus atsevišķu cilvēka sastāvdaļu nolietošanās un citos gadījumos. Būdama turklāt locekle Vācijas šūnu terapijas apvienībā, latviešu ārste nu spērusi izšķirīgu soli uz priekšu un nodod savu dziedinātavu pacientu vajadzībām.

No Ofenbachas pilsētas maģistrātūras Dr. Skultāni sveica veselības daļas vadītājs Dr. Teo Zeidls, kuŗš jo sevišķi uzsvēra jaunizveidotā pasākuma sociālo nozīmi.

Pēc tam notika īss svētbrīdis, ko vadīja prāv. M. Lizdiks. Aicinātais māc. J. Bērziņš bija kavēts ierasties uz atklāšanas sākumu.

Sekoja priekšlasījums, ar ko nāca klajā Vācijas šūnu terapijas zinātnisko pētījumu vadītājs Dr. Joachims Šteins, kuŗš ir viens no tuvākajiem prof. Nīhansa līdzstrādniekiem. Viņš pavadījis Nīhansu viņa ceļojumā uz Romu un personīgi sagatavojis vajadzīgās injekcijas pāvestam Pijam XII. Tāpat Dr. Šteina ārstēšanā bijis Adenauers un citas redzamas personas.

Dr. Šteins savā referātā uzsvēra šūnu terapijas strauji pieaugošo nozīmi. Šī metode īsumā definējama kā jaunu šūnu injekcija vai inplantācija organisma dziedniecības nolūkos. Dr. Šteins pieminēja prof. Nīhansa vārdus, kas lasāmi Dr. Skultānes klīnikas prospekta ievadījumā: „Tas, pēc kā es cenšos, ir ne tikvien dāvināt dzīvei vairāk gadus, bet arī gadiem dot vairāk dzīves un dzīvības." Līdz šim pazīstami trīs šūnu terapijas veidi: pirmkārt — tā sauktās svaigās šūnas, otrkārt — iesaldētās šūnas un, treškārt, — liofilizētās šūnas. Pirmie divi veidi uzskatāmi par tādiem, kas jau pieder vēsturei, jo tos pats prof. Nīhanss atzinis par nepilnīgiem. Tā sauktās „svaigās šūnas" īstenībā nav vairs svaigas, jo pat visoptimālākajos techniskos apstākļos paiet vismaz pusstunda līdz vienai stundai, kamēr no dzīvnieka ņemtās šūnas var ievadīt cilvēka ķermenī. Taču sadalīšanās process dažos organos sākas jau pēc 10 minūtēm. Līdz ar to var rasties dažādi starpgadījumi un komplikācijas. Līdzīgi tas ir arī ar otra veida metodi, tas ir, ar iesaldētām šūnām.

Vienīgā drošā metode — uzsvēra Dr. Šteins — ir tā sauktās liofilizētās šūnas, kas atļauj sterilitātes kontroli, un jau caurmērā 8 — 10 minūtēs, bet vēlākais 20 minūšu laikā tās atrodas noslēgtās ampulās. Šo metodi Bonnas veselības ministrija atzinusi par vienīgi pareizo. Piedevām amerikāņu zinātnieks Dr. Langers f. Langendorfs no Zinātņu akadēmijas Ņujorkā savos jaunākajos pētījumos atzinis, ka visiedarbīgākās tieši ir liofilizētās šūnas. Cilvēka organisms, kuŗā tiek šūnas ievadītas, izmanto tās līdz 95 procentu apmērā. Arī Dr. Skultānes jaunajā klīnikā tiks lietotas liofilizētās šūnas.

Priekšlasījuma beigās referents Dr. Šteins un mājasmāte Dr. Skultāne atbildēja uz publikas jautājumiem.

Uz šūnu terapijas klīnikas atklāšanas svinībām, kas beidzās ar viesīgu sadzīvi, bija ieradušies arī tālāki viesi no Zviedrijas, Austrijas un pat no ASV, Kanadas un Austrālijas.

-cd-

Modris Lorbergs

VĒSTULE JĀNIM MĀRTIŅAM

Jāni Mārtiņ,
miera nav bijis Čiekurkalnā
kopš pēdējās balles,
un nebūs arī Grīziņkalnā,
kaut visi nomales puikas
sen jau salīguši būtu
naidu vairs neturēt,
un nepalaist mutes un rokas.
Arvien gadīsies kāds,
kam nepatiks un kuŗš negribēs
dzīvot mierā kā mēs — — —

Tu jau zini,
kā abiem mums klājas,
skaļi izmainot domas
un pastiprus vārdus,
kaut zinām lielkalnus abus
meiteņu skaistumu sekās
kaŗa stāvoklī esam,
un Rīgu vēl nebrīvu. —

Kā būtu,
ja mēs abi noslēgtu pamieru
un vienoti ieņemtu Rīgu? —
Puikas nomalēs abās
padarīs savu pa tīro,
un iecels Tevi un mani
virsaišu kārtā mūžīgam mieram —
līdz nākamai plūkšanās reizei.

Bet pagaidām, Jāni Mārtiņ,
miera nav bijis un nebūs
Čiekur- un Grīziņkalnā,
un nebūs arī šeit,
līdz kamēr mēs abi
(skaidrā vai pilnā)
pretējos uzskatos būsim
par nākošo kaŗu —
to centrā vai nomalēs sākt!

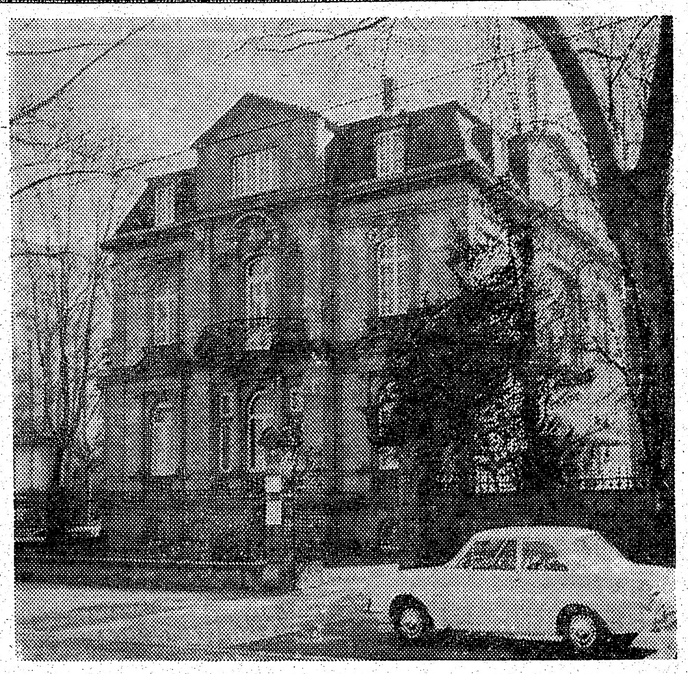

Dr. med. Lilijas Skultānes-Zariņas šūnu terapijas klīnika

Galvenā problēma - valoda

JAUNIEŠU TEĀTRIS SIDNEJĀ

Ilgi gaidīta un pat vienreiz atlikta, 17. martā rampas gaismā parādījās Anšlava Eglīša komēdija 6 ainās — Kosma konfirmācija, Sidnejas latviešu jaunatnes teātŗa ansambļa uzvedumā. Režisors Jānis Ķaukis šķiet pirmo reizi šādā godpilnā amatā. Ja jau iepriekš sabiedrībā bija zināmas bažas, vai jaunieši ar šo lugu nav uzņēmušies pārāk smagu nastu, tad divu izrāžu laikā šis bažas pa daļai attaisnojās — nasta bija par smagu. Nav tā, ka jaunieši to nebūtu varējuši celt, bet nešana, pati izrāde, bija grūta lieta kā pašiem spēlētājiem, tā arī publikai.

Es parasti izvairos no sēdēšanas pirmā rindā, bet šoreiz no zāles vidus tiešām bija jāpāriet uz pirmo rindu, lai varētu saprast, ko aktieŗi runā. Dīvainākais bija tas, ka balsis varēja labi dzirdēt, bet tikai vārdus un teikumus nevarēja saprast, pat sēžot pirmajā rindā. Grūti to apzīmēt pat par dikcijas trūkumu; varbūt angļu valodas iespaids, varbūt vēl kas pavisam cits, par to neņemos spriest, tādēļ labāk došu vārdu Sidnejas latviešu teātŗa un literātūras kritiķim Kārlim Freimanim. Viņš saka:

„No lugām, kuŗas jaunieši studējuši skolās, vistuvāk šai komēdijai pienāk Šeridana The School for Scandal. Abās ir sajauktas divas sastāvdaļas: nopietns mīlestības pavediens un dzirkstoša satīra par savu laikmetu. Luga par cilvēkiem, kas ir patiesi. Komēdijā par cilvēkiem, kas ir liekuļi. Luga par jauniešiem, komēdija par „vecīem".

Nopietno līniju jaunieši nospēlēja ar uzslavu. Dzirkstošai līnijai bieži pietrūka izstrādājuma, detaļas. Kopiespaids — vitāls, respektējams ansamblis. Režisors Jānis Ķaukis bija acīm redzot daudz un veiksmīgi strādājis ar savu 30 cilvēku ansambli. Izrādes temps bija patīkami ātrs, bet dažreiz uz izspēles rēķina. Prasījās asāk iezīmēta akcenta, piem. skatā, kā Glīta uzvar savu krusttēvu, tāpat Ģirta un orķestŗa attiecībās. Bet raksturi bija izstrādāti ar izpratni, un pat abas mūzikas kritiķes bija katra savāda. Luga bija pacelta vispārības līmenī un ne 30-to gadu detaļās, jo nedz režisors, ne aktieŗi tad vēl nebija dzimuši. Daudz bija strādāts ar jauniešu grupām. Pirmā ainā pie galdiņa, pa labi no skatītāju puses, redzējām divas jauniešu grupas, vienu pēc otras ar dzīvu, mēmu spēli, un tomēr tik labi kontrolētu, ka tā nenomāca galveno dialogu pa kreisi. Šāda kontrole bija vērojama izrādē bieži. Patika noliktavas skata izgrupējums. Patika Andŗa Karika dekorācijas".

Es parasti izvairos dot šī laikraksta lasītājiem atsevišķu aktieŗu spēles aprakstus vai iztirzājumus, jo lasītāji viņus uz skatuves nav redzējuši un dzīvē pazīst varbūt tikai dažus. Šoreiz tomēr atļaušos izņēmumu, jo K. Freimaņa jauno aktieŗu spēles komentāri ir tādi, kas raksturo kā spēli, tā lugu un vairāk attiecas uz visu ansambli nekā uz atsevišķiem aktieŗiem. Par to K. Freimanis tālāk izteicās:

„Glītai varēja iedot skatuviski greznākus tērpus. Diriģents frakā, kā tas latviešu diriģentam pienākas, un, šausmas, ar bikšu jostu.

Pat tik rutinēta sufliere kā Lidija Ceple nespēja saglābt visus baigos brīžus, kad teksts pazuda. Te jāpiezīmē, ka otrā izrādē šinī ziņā veicās daudz labāk. Ed. Šm.)

Teātrim būtu jāpieņem valodas konsultants (pilnīgi piekrītu — nepieciešamība! Ed. Šm.), piem., vārdam inkvizitors uzsvars nav uz otrā balsiena. Dažbrīd, kaut reti, skatītājam bija grūtības tekstu saprast. Šādas nezāles laikus jāravē.

Andŗa Karika Ģirts bija, kā pienākas, sirsnīgs, patiess un publika bija viņa pusē. Bet izrādei turpinoties, tēls kļuva arvien vairāk un vairāk neizstrādāts un līdz ar to monotons. Sandra Āboltiņa (Monika) ir ar aktrises instinktu. Viņas spēle, apvaldītā smeldze, īpaši lugas beigu daļā, deva izrādei pacēlumu.

Abi smalkie jaunieši spēlēja par daudz „iekš vienu mieru" un nebija visur „OK". Inta Krastiņa (Glīta) labi izskatījās, runāja nevainojami, bet lugas

(Turpinājums 23. lp.)

ASV DV veikums

DV apvienību un kopu delegāti ASV 22. un 23. aprīlī pulcēsies Ņudžersijas Kenilworth pilsētā, lai vērtētu pag. gadā veikto un nospraustu turpmākās darbības vadlīnijas.

DV darbs joprojām ir audzis un padziļinājies kā biedru skaita, tā līdzekļu ziņā, palīdzības sniegšanā un kultūrāla rakstura pašdarbībā.

Biedru skaits pagājušā gadā pieaudzis par 94, pārsniedzot 2900 (2911), kas ļauj cerēt, ka šāgada beigās tas pārsniegs 3000. Lielākais biedru skaita pieaugums ir Ņujorkas apvienībā (32), tālāk seko Dienvid- un Ziemeļkalifornijas apvienība. Neliels pieaugums arī citās apvienībās, bet neliels biedru nobirums tikai dažās apvienības, galvenokārt miršanas vai dzīves vietu maiņas dēļ. Biedru sastāvā: 2032 vanagi un 879 vanadzes. Vanagu rindās 195 invalidi.

Biedru skaita pieaugums galvenokārt nāk no jaunākās paaudzes, jo DV nemitīgi cenšas atrast jaunus darba turpinātājus un šai nolūkā ar līdzekļiem atbalsta latviskās izglītības apgūšanu, kā to liecina tālāk minētie dati.

Tautiešu atsaucība DV aprūpes darbam ar katru gadu pieaugusi, kas liecina, ka, tautiešu materiālai labklājībai pieaugot, aug arī izpratne un uzticība DV aprūpes darbam. *Caurmērā lielāka daļa ziedotāju nāk tomēr tieši no mazāk turīgo tautiešu puses.*

Aprūpei pagājušā gadā izdots $17.769,53; aprūpei ASV — $6.806,70, palīdzības sainīšiem — $4.297,50, Vācijas aprūpējamiem — $2.913,08, Austrijas — $400, Dienvidamerikā — $100, pabalsts latviešu ģimnazijai Vācijā — $1.000, Garezera dalības zīmes — $2.000, A. Graubiņas novēlējums $250.

Arī DV sabiedriski kultūrālā rosme pagājušā gadā augusi; gada sākumā izsūtīts DV ASV valdes izdotais vīru koŗu 3. dziesmu krājums, ko presē mūzikas speciālisti ļoti pozitīvi novērtējuši. Krājumā ievietotās dziesmas koŗi dzied. Noorganizēta Dr. L. Skultānes - Zariņas un V. Skultāna referātu turneja, kas bija labi apmeklēta. Tāpat aicinājumam ieskaņot lentēs latviešu autoru darbus neredzīgajiem, atsaukušās Minesotas, Čikagas, Grand Rapidu un Milvoku apvienības.

Sevišķa vērība veltīta vasaras vidusskolai Garezerā un latviešu valodas kursiem Rietummičigenas universitātē, kas izaudzinātu jaunus sabiedriskā darba darītājus. Vairākas apvienības ir piešķirušas skolēniem stipendijas minētajiem kursiem.

DV pašdarbības vienību aktivitāte izpaudusies šādi: darbojušies 2 jauktie koŗi (66 dalībnieki), 4 vīru koŗi (68) 5 vanadžu ansambļi (47), 7 teātŗa kopas (115), 3 deju kopas (122), 15 sporta kopas (329) un 11 citas kopas. Sešas apvienības bibliotēkas ar 5188 grāmatām. 12 apvienības piedalās latviešu skolu uzturēšanā.

Apvienību sabiedriski kultūrālo darbību izteic šie skaitļi: 35 akti (4304 apmekl.), 29 priekšlasījumi (2154), 19 teātŗa izrādes (4444), 21 koncerts (2823), 38 deju vakari (4739), 35 biedru vakari (1618) un 65 cita rakstura sarīkojumi (4909). Kopā 242 sarīkojumi ar 25081 apmeklētāju.

Sevišķu aktīvitāti attīstījušas DV mazkalibru ieroču 14 kopas, kuŗu dalībnieki izcīnījuši daudz pirmo un otru vietu lokāli un arī brīvās pasaules mērogā. Bez tam pie apvienībām darbojas: 4 volejbola komandas, 5 mednieku makšķernieku kopas, 2 bovling kopas, 1 vieglatlētikas kopa, 1 biljarda kopa, 1 novusa, 2 sporta, 1 tenisa un 1 biljarda kopa, 1 šacha sekcija, 1 bumbošanas kopa un 1 futbola komanda.

Pie 6 apvienībām darbojas vanadzēnu vienības. Apvienību darbības rajonos latviešu skolās mācās 243 jaunieši, 88 beiguši turienes latviešu skolas un 229 jaunieši ir par biedriem jaunatnes vienībās.

Visas apvienības (21) izdod apkārtrakstus, pie kam dažas tos izdod lielākos metienos un piesūta ne tikai DV, bet visiem savas pavalsts latviešiem. Ar atzinību pieminama latviešu preses labvēlība, kas savās slejās dod vietu DV darbības aprakstiem. Tas pats sakāms par DV mēnešrakstu. Pēdējā gadā apvienības iekārtojušas archīvus, rakstot chronikas un gatavojot skatu albumus no DV dzīves norisēm.

1971. g. aprūpes ziedojumu vākšanā atkal sasniegts jauns rekords — $27.139,14. Labākie rezultāti bijuši: Ņujorkas, Čikagas, Klīvlendas, Milvoku, Bostonas, Minesotas, Dienvidkalifornijas, Vašingtonas un Detroitas apvienībām.

Kā liecina finanču nozares ziņojums, no organizācijas līdzekļiem pagājušā gadā aprūpes vajadzībām pārskaitīts $3.618,53, bet gada apgrozījumu kopsumma pārsniedz $357.000. Brīvo līdzekļu atlikuma kopsumma ASV valdē un apvienībās sasniedz $188.000, bet vērtību kopsumma ir $257.616,90.

Iepriecina pārskats par skolām, kultūras pasākumiem, jaunatnes vajadzībām, kursiem, nometnēm un sportam nodotiem līdzekļiem, $19.428,19 kopsummā. No apvienībām līdzekļus visvairāk piešķīrušas Milvoku, Bostonas, Ziemeļrietumu un Čikagas apvienības. Protams, lielāko summu šīm vajadzībām devusi DV ASV valde.

1971. g. DV ASV devums aprūpei un pabalstiem ir 42.676,06 dol. Pateicoties DV darba darītājiem un tautiešu atbalstam, 1971. g. noslēdzot, jākonstatē, ka DV ASV pastāvēšanas laikā ir varējuši dot aprūpei 427.045 dol. un pabalstos 141.751 dol., tātad kopā 570.796 dol.

Gandrīz trešdaļu no ASV DV skaita sastāda vanadzes. Šodien sekmīgs apvienību darbs nav iedomājams bez sieviešu roku atbalsta un līdzdalības. Kā to liecina DV ASV vanadžu priekšnieces A. Tīdemanes pārskats, 1971. g. vanadžu kopās iestājušās 53 vanadzes. Pašlaik pie apvienībām aktīvi darbojas 20 vanadžu kopas, kuŗu atbalsts ir ļoti nozīmīgs ne tikai apvienības sarīkojumu organizēšanā, līdzekļu sagādē, bet tāpat viņu iekšējā sadzīvē, internos sarīkojumos un visur tur, kur darbs prasa pēc sievietes rokām. Daudzas vanadzes darbojas kultūras laukā: teātros, tautas deju trupās, un it sevišķi pēdējā gadā vanadzes pievērsušās vanadžu dziesmu ansambļiem, kādi vairāki 1971. g. uzsākuši darbību. Plašie kopu pārskati liecina, ka vanadzes atradušas daudzus ceļus un veidus, kā sekmēt DV darbu un pasniegt līdzcietīgu roku katram, kam palīdzība bijusi vajadzīga.

ep.

Ilze Šmite (pa kreisi) sniedz paskaidrojumus Toronto etnisko grupu Lieldienu tradiciju demonstrējumā latviešu novietnē.
Foto: J. Ligers

GALVENĀ PROBLĒMA . . .

(Turpinājums no 22. lp.)

pirmajā pusē nespēja pilnam izspēlēt šo iedomīgo, emocionāli uzlādēto, bet vēsi atturīgo lelli. Kad Glīta kļūst nopietna, Inta Krastiņa šo tēlu padarīja interesantu. Bagātais jauneklis Ralfs (Miķelis Strīķis) bija, kā tas pienākas un ir svarīgi, nesimpatisks publikai, bet spēle vietām bija par daudz vienmuļa, bez dzirksts — divspēlēs ar Glītu gribējās redzēt vairāk „teātri'.

Prof. Rājums (Jānis Čečiņš) bija viltīgs, izturēts varas kārīgs vecis, labs kustībās un balsī. Nepatika straujie pagriezieni, jo veciem cilvēkiem reibst, ja tā griežas. Salutaura priekštecis Ķēvietis (Indulis Krādziņš) ārdījās tāpat kā toreiz Filipsons Dailes teātrī. Bija eksplozīvs, locīgs, un viņa dzīvā acu spēle nodeva kosmiskās miglas uzplūdumus komponista smadzenēs. Gribējās redzēt masīvāku tēlu, ja ne gaŗumā, tad resnumā. Miļelis Bračs bija ticams mākslas daļas priekšnieks, bet varbūt te varēja iztaisīt raksturlomu? Ļoti patika Ieva Stupāne kā istabene Anete: dabīga, dzīves gudra. Linda Ozere un Ilona Sauka šoreiz uzupurējās, lai tēlotu karikatūras — kritiķes. Abas, protams, var vairāk. Iespaidīgs bija Māris Siliņš kā Knusītis, tāpat Jānis Dūšelis, kā Aleksandrs. Imants Krūmiņš (Augusts) bija ļoti dzīvs skatā, kuŗā tas „āzē" komponistu. Dzīvu seju bija Egīls Ķipste (Žanis)."

Domāju, ka šoreiz K. Freimanis ir pateicis samērā maz, baidīdamies, lai „nepateiktu ko vairāk", kas kādam varētu nepatikt. Tiešām, pat nav jābūt teātŗa kritiķim, lai šoreiz varētu teikt vairāk gan no kritiskās, gan slavējamās puses. Atstājot kritiku pie malas, jo galveno jau teicu šī raksta sākumā, slavējama ir Sidnejas latviešu jaunatnes aktīvitāte, drosme un arī varēšana šajā laukā. Protams, te vēlreiz vietā būtu paldies režisoram K. Gulbergam, kuŗš šo ansambli ir izaudzinājis tik tālu, ka tas var ķerties patstāvīgi pie lugas sagatavošanas. Manuprāt, šoreiz, sagatavojot Kosma konfirmāciju, K. Gulberga vadītāja roka būtu bijusi vietā.

Mazs ieteikums no „veča": turpmāk, izvēloties lugu, padomāt arī par to, vai ansamblis to var sniegt skatītājiem tā, lai tiem būtu baudījums un tie aizietu mājās, jauniešus slavēdami ne tikai par viņu iedrošināšanos, bet arī par varēšanu.

Ed. Šmugajs

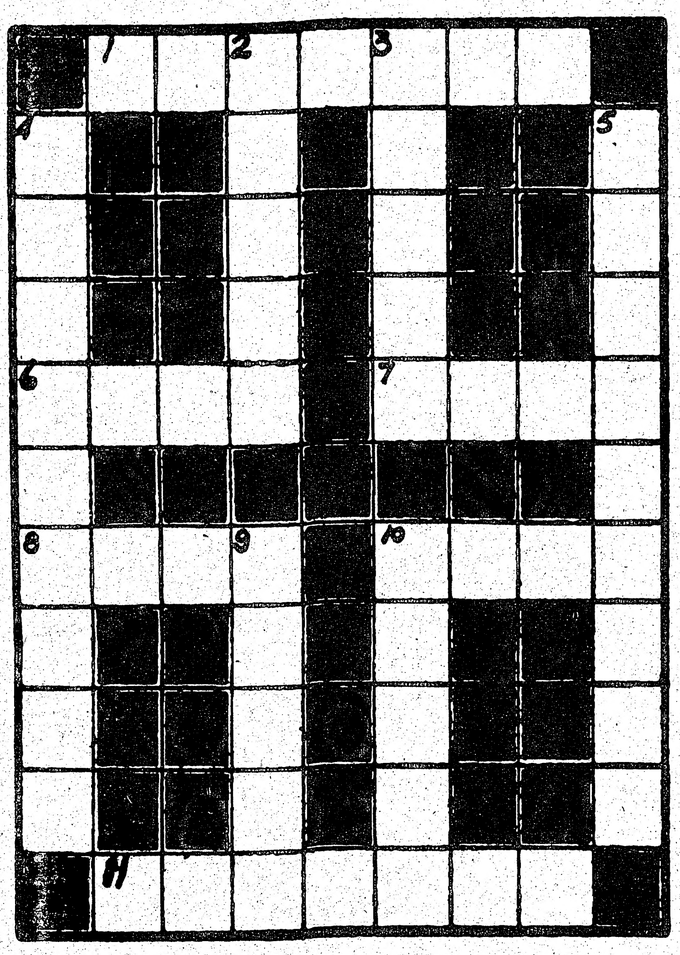

Līmeniski: 1. Sveštautiete. 6. Vira. 7. Tāles. 8. Doma. 10. Plūdi. 11. Apdrošināšanas apliecība. Stateniski: 2. Rotaļlieta. 3. Mācība par morāli. 4. Vecvecāks. 5. Ģenerālis — 1941. gadā deportēts. 9. Vēlreiz. 10. Daļa, sekcija.

Iepriekšējās krustvārdu miklas atrisinājums (Sk. „L.A." 12. n-rā): Limeniski — 1. Dūraini. 6. Taka. 7. Soģi. 8. Kārs. 10. Sākt. 11. Kostīms. Stateniski: 2. Rauna. 3. Ivars. 4. Vertikāls. 5. Pazīstams. 9. Stats. 10. Slēģi.

GALVENAIS MĒRĶIS...

(Turpinājums no 1. lpp.)

sistēma, vai cits kas, kas saistās ar komūnismu, bet Maskavas imperiālisms, ko arī apstiprina Rīgas propagandas izdevums „Dzimtenes Balss", komentējot P. Aigara runu: „šāda emigrācijas un dzimtenes latviešu vienotas straumes veidošana var notikt tikai uz tās iekārtas un ideoloģijas bazes, ko izvēlējusies tauta dzimtenē. Citas alternātīvas nav un nevar būt." Ir taču skaidrs, ja trimdas latvieši vēlētos ciešāk sadarboties ar tautiešiem dzimtenē, tam jānotiek ar okupācijas varas iestāžu starpniecību, nevis tieši ar tautu. Tālāk A. Bērziņš pakavējās pie 17 veco komūnistu rūgtās apsūdzības, kas celta pret Maskavas imeriālistiskiem latviešu tautas apspiedējiem. Pazīstot apstākļus, kādos jādzīvo latviešiem dzimtenē, ir skaidrs, ka izsūtīto apsūdzības rakstu nav sastādījuši visi 17, bet gan dažas personas, bet pārējie ar to iepazīstināti individuāli. Maskavas uzraudzības iestādēm šeit darīšana ar divām nacionālkomūnistu grupām — aktīvo, kas rakstu sacerējusi un vākusi piekritējus, un pasīvo, kas devusi savu piekrišanu.

Raksta nobeigumā A. Bērziņš aicināja neaizmirst mūsu galveno cīņu — cīņu par brīvības atgūšanu, izprotot un deklarējot, ka necīnāmies pret okupācijas varu, lai atbrīvošanas gadījumā uzmestos tautai tēvzemē par vadītājiem, bet mūsu mērķis ir palīdzēt tautai atbrīvoties no Maskavas jūga.

Referāts papildināja darba gaitā paredzētās pārrunas par sakariem ar dzimteni. Pārrunās piedalījās: D. Rudzītis, V. Vīksniņš, S. Rudzītis, T. Zieriņš, O. Reinvalds, J. Šverns, A. Kandrovičs, J. Brūns, L. Kiršteine, K. Legzdiņš u.c. Bija dzirdami pārmetumi ALAi par izvairīgo nostāju šai jautājumā. Klusēšanas politikas iespaids daļēji arī izskaidro ALJAs valdes rīcību, mēģinot uzņemt sakarus ar okupācijas varas iestādēm. Vai katra īsta latvieša pienākums nebūtu reaģēt un nostāties pret tiem trimdas latviešiem, kuŗi uzņēmušies „kultūras sakarnieku" lomu, tādā veidā strādājot pret latviešu tautas interesēm Latvijā? Un vai nav nožēlojami, ka šādus sakarniekus savā aizvējā paņēmusi viena otra draudze? Pašreizējā situācijā kultūra nav atšķirama no politikas, tādēļ arī tika minēta doma par nacionāli domājošo latviešu eventuālas konferences sasaukšanu. Pieņēma šādu rezolūciju:

„Latviešu biedrību sadarbības centrs pārrunāja Latvijas okupācijas varas politiku pret latviešiem brīvajā pasaulē un konstatēja, ka okupācijas vara pielieto visus iespējamos līdzekļus latviešu ietekmēšanai brīvajā pasaulē un atzina: 1) Nav vēlami tādi dzimtenes apciemojumi, kuŗu rezultātā braucēji apzinīgi vai neapzinīgi sāk pakalpot Latvijas okupantu varai, 2) Kultūras apmaiņa ir vienpusīga un kalpo tikai Latvijas okupantu politiskiem mērķiem, tā iespiežas trimdas latviešu sabiedrībā, bet trimdas latviešu kultūras sasniegumus nav iespējams nodot tautiešiem dzimtenē, 3) Nolemt aktīvāk turpināt nacionāli politisko darbinieku konferences, lai pārrunātu šo jautājumu un deklarētu savu nostāju.

Sēdei turpinoties 19. martā, pārrunas tiks veltītas biedrību kopīgiem uzdevumiem tuvākā nākotnē, — koncertturnejas, teātŗu izrādes, izstāžu rīkošanu. Jautājumā par pašreizējo ASV politiku un biedrību uzdevumiem vēlēšanu gadā: latviešu lietai nevar pakalpot saistīšanās ar vienu vai otru partiju. Vajadzētu sadarboties ar ar abām partijām, vēlēšanās atbalstot atsevišķus cilvēkus, kuŗu ievēlēšana būtu labvēlīga Baltijas valstu jautājumā.

Ja nākotnē izredzes par atgriešanās iespējām brīvajā Latvijā ir politiska problēma, tad tautas valodas, identitātes, nacionālās kultūras saglabāšana un kopšana svešumā ir tautas etniskās eksistences pamatjautājums. Nebūs tautas, zudīs arī iespēja atjaunot brīvu Latviju. Ir nepamatots atzinums, ka latviešu tautas asimilācija ir nenovēršama. Ģimene ir tautas un valodas šūpulis. Pieņēma rezolūciju Latviešu valodas gadā kopt un sargāt latviešu valodu, jo tad būs nodrošinātas arī latviešu skolas un mūsu tautas eksistence. — 17. jūnijs ir mūsu dzimtenes okupācijas diena un kā tāda nav piemērota priekam un līksmībai. Par Līgo vakara rīkošanu šajā datumā Garezera vadībai nolēma izteikt neapmierinātību.

Sanāksmes otrā dienā piedalījās arī Čikagas latviešu organizāciju un draudžu vadītāji. Sēdē ieradās arī kongresa loceklis Romans Pučinskis. Viņš atgādināja, ka sen būtu laiks atmest domu, ka ASV ir tautu kausējamais katls, kuŗā jāizzūd atsevišķo tautu identitātei, tieši otrādi, katrai tautai ir jābūt lepnai uz savu etnisko mantojumu. Romans Pučinskis izteica atzinību un pateicību latviešiem, sevišķi uzsverot, ka V. Vīksniņš etniskā mantojuma jautājumā noskaņojis arī viņu, un rezultātā viņš kļuvis par vienu no etniskā mantojuma likuma ierosinātājiem un dedzīgākajiem aizstāvjiem.

Kongresa loceklim R. Pučinskim, Latviešu biedrību sadarbības centra vārdā V. Vīksniņš pasniedza mākslinieka O. Jēgena darinātu adresi pateicībā par darbu, interesi un pūlēm etniskā mantojuma likuma iedzīvināšanā.

Sēde noritēja labā, draudzīgā saskaņā un to noslēdza kopējs azaids, par kuŗu bija parūpējusies Čikagas latviešu biedrības dāmu komiteja priekšnieces Ilgas Grundšteinas vadībā.

V. H.

Normālos apstākļos vērsis, ciešanās un nelaimē — pele . . . Dadža karikatūra

Niksons Kanadā

KĀ NORISINĀSIES PREZIDENTA SAGAIDĪŠANA

ASV prezidents Niksons 13. aprīlī ieradīsies Kanadā un vakarā piedalīsies valsts rīkotā dinejā Otavā. Nākošā rītā prezidentam būs sarunas ar ministru prezidentu Trudo. Tajā pašā laikā notiks paralēlas sarunas starp Kanadas ārlietu ministru Šarpu un ASV ārlietu ministru Rodžeru. Abi valstsvīri sarunās skars arī Kanadas ieteikto ārzemju ieguldījumu kontroli Kanadā, Niksona Ķīnas apmeklējumu, Trudo vizīti Pad. savienībā, Eiropas drošības konferenci un atbruņošanās jautājumu. Niksons uzrunās senāta un apakšnama locekļus kopējā sesijā parlamentā. Pēc rīkotās dinejas viņš apmeklēs Nacionālā mākslas centra rīkoto izrādi. 15. aprīlī prezidents Niksons un ministru prezidents Trudo parakstīs 1 bilj. dolaru paktu par Lielo ezeru tīrīšanu no piesārņojumiem. Tajā pašā dienā viņš atgriezīsies Vašingtonā.

Savā Kanadas apmeklējuma laikā prezidents Niksons neieradīsies Toronto. Par iemeslu tam min kreisā spārna un amerikāņu desertieŗu plānotās demonstrācijas. Otavā pieteiktas vairākas demonstrācijas, ko gatavojas rīkot Vietnamas pretkaŗa aktīvisti un oponenti pret ASV ietekmi Kanadā.

Niksona apmeklējuma laikā Otavā būs norīkota cieša apsardzība. Prezidenta ceļojuma maršrutu amerikāņu slepenā policija pārbaudīja jau iepriekš. Kanadas karaliskās jātnieku policijas vienības būs galvenie apsardzības spēki, bet plānošanu izdarīs ASV apsardzības ierēdņi, kā tas notiek arvien prezidenta ārzemju apmeklējumos. Parlamenta augstienē būs norīkoti Otavas pilsētas un Ontario provinces policijas spēki. ASV un Kanadas pārstāvji vēl labi atceras pagājušā gada oktobŗa incidentu, kad padomju premjēram Kosīginam šajā vietā uzbrukа ungāru protestētājs Geza Matrais. Pēc šī notikuma iekšlietu ministrs solījās pastiprināt aizsardzību ārzemju valstsvīru viesošanās laikā. Solījumu ievēroja mēnesi vēlāk, kad Dienvidslavijas maršals Tito apmeklēja Otavu un Halifaksu.

Amerikāņu nevainības sarga lomā

ASV senātors Viljams Fulbraits ļoti uztraucies, ka Ņujorkas televīzijas skatītāji varētu noskatīties īsfilmu „Čechoslovakija 1968".

Ar šādu apgalvojumu nācis klajā konservātīvais žurnālists Viljams Baklejs laikraksta The Toronto Sun 6. aprīļa numurā. Tālāk žurnālists pastāsta, ka ASV ir tiešām likums, ka ASV informācijas aģentūras (USIA) izgatavotie dokumentārie materiāli ir domāti tikai „ārzemju patēriņam". Šā likuma nolūks novērst, lai USIA nekļūtu par Baltā nama „propagandas mašīnēriju". Taču grūti izskaidrot, ka dokumentārfilma par 1968. gada padomju invāziju Čechoslovakijā būtu propaganda par labu prezidentam Niksonam.

Zem jautājuma zīmes nostādītā filma ir sensācionāli laba — krāšņs „dokumentārs grāvējs", kas 1969. gadā ieguva Oskaru, bet radījusi neparastu situāciju, proti, amerikāņu publikai nav atļauts redzēt šo dokumentārfilmu., ko kritika novērtējusi par 1969. gada labāko filmu produkcijā.

Ņuorkas senātors Džēms Baklejs intervējis ASV informācijas aģentūras ierēdni, Oskara ieguvēju Brūsu Heršensonu savā telēvīzijas programmā (reizi mēnesī) Ņujorkas pilsētas raidītājā. Pēc intervijas senātors Baklejs domājis slaveno Heršensona filmu izrādīt, lūdzot USIA filmas kopiju, bet saņēmis atbildi, ka likums to neatļaujot, norādot senātoram Baklejam griezties „National Audio Visual" centrā, kur glabājas valdības filmu kopijas. USIA galvenais padomnieks norādījis, ka likums nebūtu šķērslis filmas izrādīšanai izglītības nolūkā.

Baklejs saņēmis filmas kopiju un uzsācis ar Heršensonu programmas ieskaņošanu. Tad ASV informācijas aģentūras ierēdnis Heršensons nosaucis senāta ālietu komitejas priekšsēdi Fulbraitu par „ļoti vienkāršu, naivu un muļķīgu" savā propagandas izpratnē. Acīm redzot tas bijis tēmēts uz senātora Fulbraita neparastajām rūpēm par likuma burta ievērošanu. Tagad neesot skaidrs, vai Fulbraits ticot, ka Heršensonam bijis pamats nosaukt viņu „par muļķīgu" tikai ārzemēs pārraidamās intervijās, līdz ar to radot dilemmu „Voice of America" raidījumam, kas apgalvo, ka ziņo tikai ticamas ziņas par to, kas notiek ASV.

Senātoram Fulbraitam pārmet vājību, ka viņš neizprot pasaules cīņas raksturu un sadarbošanās lomu tajā. Tas pats laikraksts, kas ziņojis par Fulbraita cīņu, lai pasargātu „amerikāņu nevainību" no Čechoslovakijas okupācijas filmas noskatīšanās, savā pirmajā lappusē ievietojis ziņu, ka Bolivija izraidījusi no savas valsts 119 padomju diplomātus, kamēr ASV Bolivijā esot tikai pavisam 67 diplomāti. ASV 25 gados nodevusi savas okupētās valstis atpakaļ pašu tautu pārvaldīšanai, nosūtot vēl desmitiem biljonu dolaru palīdzībai pasaules trūkumcietējiem un mēģinājusi veicināt pasaules mieru, bet tajā pašā laikā Pad. savienība turpinājusi okupēt un kolonizēt Otra pasaules kaŗā iegūtās un pārvaldītās valstis, melojusi un krāpusi — saka Viljams Baklejs sava raksta nobeigumā.